

VEZETÉS és SZERVEZÉS

MESTERSZAK

/NAPPALI TAGOZAT/

TEMATIKA

2019/2020.

Megjegyzés: Az oktatók a változtatás jogát fenntartják a tematikák vonatkozásában!

A tantárgy neve:		magyarul:	Vezetői üzleti gazdaságtan				Kódja:	GT_MVSN016-17
		angolul:	Managerial Business Economics					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet Vállalkozásfejlesztési Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Popovics Péter		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:			beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
Jelenleg a hazai viszonyok között működő vállalatok vezető beosztásban dolgozó szakembereinek a hétköznapi használatos gazdaságtani kérdéseire készíti fel a hallgatókat, számukra nyújt egyfajta gazdaságtani összefoglalót. Olyan témákat érint a tárgy, amelyekkel a vezetők rendszeresen, napi szinten találkoznak. Megszerzett tudásuk birtokában képesek elemezni, döntéseket hozni és irányítani a versenyszektor és a közszféra szervezeteinek munkafolyamatait. Képesek újonnan felmerülő problémákat felismerni, elemezni és megoldani.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. - Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű módszereinek, ismeri azok korlátait is. - Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait. - Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni. - Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. - Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során. - Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottjait is ösztönzi, segíti, támogatja. - Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. - Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. - Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is. - Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek. - Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele. 								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A vállalatok vezető beosztásban dolgozó szakembereinek a hétköznapi életben használatos gazdasági kérdéseire vonatkozó gazdasági összefoglaló. Olyan témákat érint a tárgy, amelyekkel a vezetők rendszeresen, napi szinten találkoznak.

A kurzus témakörei röviden:

kapacitáskihasználás és méretgazdaságosság, pénzügyi befektetések elemzése, beruházások komplex értékelése, mérleg elemzés vezetői szempontból, beruházási hitel üzleti tervének elemzése különböző bankok szempontrendszer szerint, vállalati vagyonértékelés, vezetői marketing, adóoptimalizálás, szervezetfejlesztés, versenyképesség és fenntarthatóság, vállalatirányítás bevezetésének gazdasági hatásai, minőségmenedzsment gazdasági hatásai.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadásokon és gyakorlatokon keresztül, projekt alapú tanulás

Értékelés

Az aláírás megszerzésének feltételei:

- Kötelező szemináriumi részvétel (max. 3 hiányzás)
- Az előadáson elhangzott elméleti anyagokhoz kapcsolódó feladatok megoldására kerül sor a gyakorlatokon, ezért az előadás anyagát ismerni kell.
- Az előadások témaköreihez kapcsolódóan kiselőadásokat kell készíteni a hallgatóknak, amelyek során a hallgatók elmélyülnek egy-egy kiragadott szakmai kérdésben és gyakorlati példa bemutatásán keresztül értelmezik azt. (30%)
- A félév végén 1 kötelező gyakorlati zh megírása. (70%)
- Az aláírás megszerzéséhez legalább 60%-ot kell a fentiekből elérnie a hallgatóknak.

Számonkérés módja:

A kollokviumi jegy (K) megszerzése:

A vizsgaidőszakban írásbeli vizsgát tesznek a hallgatók.

Értékelés:

- 59% alatt: (1) elégtelen
60-69%: (2) elégséges
70-79%: (3) közepes
80-89%: (4) jó
90-100%: (5) jeles

Kötelező irodalom:

1. Andor György: Üzleti gazdaságtan, Akadémia Kiadó, 2017
2. Illés Mária: Vezetői gazdaságtan, Kossuth Kiadó, 2008
3. Paul G. Keat – Philip K.Y. Young: Managerial Economics: Economic Tools for Today's Decision Makers. Pearson, 2014.

Ajánlott irodalom:

1. Robert S. Kaplan – Anthony A Atkinson: Vezetői üzleti gazdaságtan. Panem Könyvkiadó - Business Kft. 2003
2. Karl Sveiby: Szervezetek új gazdagsága: a menedzselt tudás, KJK KERSZÖV, 2001
3. Al Ehrbar: EVA (Economic Value Added) Gazdasági hozzáadott érték – Kulcs az értékteremtéshez Panem Kiadó – John Wiley & Sons 2000

Heti bontott tematika	
1.	Elméleti alapozás TE: A hozott elméleti alapok felelevenítése.
2.	Gazdasápszichológia és közgazdasági alapok TE: Közgazdasági alapszámítások áttekintése
3.	Mikroökonómiai alapok TE: Mikroökonómiai alapfüggvények értelmezése
4.	Tőkepiaci árazódás TE: Piaci portfóliók tartása
5.	Pénzáramlások és tőkeköltségek TE: NPV számítása
6.	Adók és pénzáramlások TE: Tőkeköltség meghatározásának gyakorlati kérdései
7.	Pénzáramlások és a tőkeköltségek harmonizálása TE: Egy adott év pénzáramlása
8.	Vállalati vagyonértékelés (Goodwill, brand- és márkavérték) TE: A vállalati vagyonérték meghatározásának módszertana.
9.	Gazdasági elemzések TE: Különböző gazdasági mutatók értelmezése
10.	Pénzügyi opciók TE: Európai és amerikai opciók
11.	Befektetéselemzés TE: Tőkepiaci hatékonyság
12.	Szervezetfejlesztés gazdasági hatásai; HR gazdálkodás pénzügyi és gazdasági hatásai. TE: Bérgazdálkodás optimalizálása a benne rejlő lehetőségek.
13.	Vállalati termelés elemzése és controllingja. Hatékonyság. TE: A vállalat termelésének optimalizálása.
14.	Versenyképesség és fenntarthatóság gazdasági, társadalmi és ökológiai aspektusai. TE: Társadalmi felelősségvállalás gazdasági vetületei.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Haladó módszertani ismeretek				Kódja:	GT_MVSN004-17	
	angolul:	Advanced methodological knowledge						
Felelős oktatási egység:		Ágazati Gazdaságtan és Módszertani Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Nagy Lajos			beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatókkal a hallgatókkal megismertesse a statisztikai és ökonometriai modellek alkalmazásának lehetőségeit, és képesek legyenek a felmerülő problémákat felismerni, elemezni és megoldani az elsajátított eszköztár alkalmazásával.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Nemzetközi összehasonlításban is versenyképes, korszerű és magas színvonalú elsajátított elméleti és módszertani ismeretanyagot szereznek meg. Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai módszereinek.</p> <p><i>Képesség:</i> Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására.</p> <p><i>Attitűd:</i> Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Elemzi és értékeli a vállalkozás működésének tapasztalatait, kezeli annak a felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Leíró statisztikák, mintavételezés, statisztikai hipotézisvizsgálatok. Lineáris és nemlineáris regresszió analízis. Többváltozós lineáris regresszió. Proxyk, dummyk és minőségi változók. Logisztikus regresszió. A sztochasztikus időszorelemzés alapjai. AR(I)MA modellek specifikálása. Box-Jenkins-modellezés.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A félévközi és a félévvégi megfelelő felkészülés érdekében elvárt és ajánlott az előadásokon és gyakorlatokon való részvétel. A gyakorlatok és az előadások anyagai az e-learning rendszerben elérhetőek. Az órai feladatokon kívül kidolgozott mintafeladatok és gyakorló feladatok segítik a különböző módszerek elsajátítását.								
Értékelés								
A félév gyakorlati jeggyel zárul, formája: A. Egy gyakorlati probléma megoldása és szóbeli bemutatása B. Elméleti tudás teszt formájában kerül számonkérésre. A számonkérés az e-learning rendszerben történik, az A. és B. pontokban elért teljesítményt 50-50%-ban vesszük figyelembe a végső eredmény kialakításakor.								
Kötelező szakirodalom:								
Hunyadi L. - Vita L. (2002): Statisztika közgazdászoknak AULA Kiadó, Budapest Maddala G. S. (2004): Bevezetés az ökonometriába, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. Budapest								
Ajánlott szakirodalom:								
Hajdú O. (2003): Többváltozós statisztikai számítások, KSH, Budapest								

Ketskemény L. – Izsó L. – Könyves Tóth E. (2011): Bevezetés az IBM SPSS Statistics programrendszerbe, Artéria Stúdió Kft, Budapest
Ramanathan R. (2003): Bevezetés az ökonometriába alkalmazásokkal, PANEM, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	Az SPSS programcsomag felépítése, eszközei. Az adatszerkesztő parancsainak áttekintése. A kimeneti adatok kezelése.
	Az SPSS program kezelésének, alapvető leíró statisztikai elemzések elkészítésének és értelmezésének a megismerése.
2.	Leíró statisztikai ismeretek áttekintése.
	Leíró statisztikák készítése SPSS-ben
3.	A statisztikai, ökonometriai vizsgálatok helyes elvégzése, menete.
	A statisztikai vizsgálatok helyes elvégzésének elsajátítása SPSS-ben.
4.	Az adatgyűjtés helyes lépéseinek megismerése. Elemzésre alkalmas adatbázisszerkezet. A legfontosabb statisztikai adatbázisok, és azok kezelésének ismerete. Kérdéstípusok kutatási célhoz igazítása.
	Kérdőív készítés alapjai.
5.	Mintavételezéssel kapcsolatos fogalmak. Becslés.
	A mintavételezés fogalmának, módjainak a megismerése. Konfidencia intervallum.
6.	Statisztikai hipotézisvizsgálatok, nem paraméteres próbák.
	A hipotézisvizsgálatok alapjainak elsajátítása, alkalmazása.
7.	Paraméteres próbák.
	A hipotézisvizsgálatok alapjainak elsajátítása, alkalmazása.
8.	Lineáris és nemlineáris regresszió analízis.
	Gyakorlati problémamegoldás fejlesztése, számítógépes alkalmazás.
9.	Két és többváltozós regresszió elvégzése. A regressziós modellek validálása.
	Gyakorlati problémamegoldás fejlesztése, számítógépes alkalmazás.
10.	Proxik, dummyk és minőségi változók. Lineáris regresszió dichotóm vagy kategóriális függő változóval.
	Gyakorlati problémamegoldás fejlesztése, számítógépes alkalmazás.
11.	Logisztikus regresszió. Exogén és endogén minta.
	Gyakorlati problémamegoldás fejlesztése, számítógépes alkalmazás.
12.	A sztochasztikus idősorelemzés alapjai.
	Gyakorlati problémamegoldás fejlesztése, számítógépes alkalmazás.
13.	AR(I)MA modellek specifikálása. Box-Jenkins-modellezés.
	Gyakorlati problémamegoldás fejlesztése, számítógépes alkalmazás.
14.	Az idősor összetevőinek megismerése, a sztochasztikus időbeli folyamatok elemzésének képessége.
	Gyakorlati problémamegoldás fejlesztése, számítógépes alkalmazás.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Kutatásmódszertan				Kódja:	GT_MVSN022-17	
	angolul:	Research Methodology						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		nincs				Kódja:	–	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	igen	Heti	0	Heti	2	Gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Kun András István			beosztása:	docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	–			beosztása:	–	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A tantárgy célja betekintést nyújtani a tudományos kutatómunka (kutatásmódszertan) elméletébe és gyakorlatába. Az órák során ismertetésre kerülnek a tudományos gondolkodás és a tudományos vizsgálati módszer alapvető elméletei. A szemináriumok során az egyéni és csoportos kutatómunkához szükséges gyakorlati ismeretek kerülnek átadásra. A kurzus átfogó képet nyújt a szakirodalom-elemzés, a kvalitatív és kvantitatív empirikus módszerek, a tudományos közlemények, prezentációk témaköreiben egyaránt.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. - Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket. - Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. - Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). - Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. - Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. - Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. - Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek. - Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Tudományos és üzleti kutatás. Kutatási téma meghatározása. Irodalom-elemzés. Kutatási filozófia és az elmélet kialakításának megközelítései. Kutatástervezés. Kutatásetika. Mintavétel. Szekunder adatok használata. Primer								

<p>adatgyűjtés: megfigyelés és kísérlet, interjúk és fókusz csoportok, kérdőívezés. Kvalitatív és kvantitatív adatelemzés. Az eredmények közlése: írás és prezentáció.</p>
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Az elméleti háttér ismertetését szemináriumi munka, feladatmegoldás és hallgatói önálló kutatómunka egészíti ki. A szemináriumok során az adott témakörrel kapcsolatos megbeszélésre, feladatmegoldásra kerül sor. A csoportdolgozat önálló kutatómunkáról kell készülnön, szemináriumvezetővel egyeztetett témában, a kurzus során tanultakra alapozva.</p>
<p>Értékelés 2 zárthelyi dolgozat 40+40%, csoportdolgozat elkészítése 20%.</p>
<p>Kötelező szakirodalom: Babbie, E. R. (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi, Budapest.</p>
<p>Ajánlott szakirodalom: Babbie, E. R. (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi, Budapest. Babbie, Earl R. (2011): The Basics of Social Research, 5th edition. Nelson Education, Toronto. Babbie, Earl R. (2011): The Practice of Social Research, 14th edition. Cengage Learning, Boston, MA. Bär, Siegfried (2003): Professzorok és alattvalók. Akadémiai Kiadó, Budapest. Bär, Siegfried (2005): A cég. Akadémiai Kiadó, Budapest. Mérő László (2003): Új észjárások: a racionális gondolkodás ereje és korlátai. Tercium, Budapest. Popper, K. R. (1997): A tudományos kutatás logikája. Európa, Budapest. Sajtos László – Mitev Ariel (2009): SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest. Saunders, Mark. – Lewis, Philip – Thornhill, Adrian (2016): <i>Research Methods for Business Students</i>. 7th edition. Pearson, Harlow. Székelyi Mária – Barna Ildikó (2005): Túlélőkészlet az SPSS-hez. Typotex Kiadó, Budapest. Taylor B. – Sinha G. – Ghoshal T. (2006): <i>Research Methodology: A Guide For Researchers In Management And Social Sciences</i>. Prentice Hall of India, New Delhi.</p>

Heti bontott tematika	
1.	Kutatómunka az üzleti és a tudományos világban. TE*: A hallgatók megismerik a tudományos és az üzleti kutatások alapjait.
2.	Kutatási téma meghatározása. TE: A hallgatók képessé válnak az a kutatási téma meghatározására.
3.	Irodalom-elemzés. TE: A hallgatók elsajátítják a kritikai irodalom-elemzéshez szükséges ismereteket.
4.	Kutatási filozófia és az elmélet kialakításának megközelítései. TE: A hallgatók megismerkednek a kutatási filozófiákkal és megközelítésekkel, képessé válnak a saját kutatásukhoz megfelelő megközelítésmód kiválasztására.
5.	Kutatástervezés. TE: Konceptualizáció, operacionalizáció, kutatási terv készítése.
6.	Kutatási etika. TE: A hallgatók megismerkednek a kutatás során szükséges etikai normákkal, elvárásokkal.
7.	Mintavétel. TE: A hallgatók megismerkednek a mintavétel típusaival és a minta jellemzőivel,
8.	Szekunder adatok használata. TE: A hallgatók megismerkednek a megfigyelés és kísérlet módszereivel.
9.	Megfigyelés és kísérlet TE: A hallgatók megismerkednek az emberierőforrás-fejlesztés stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
10.	Interjúk és fókusz csoportok. TE: A hallgatók megismerkednek az interjúzás és a fókuszcsoportos kutatás módszereivel.
11.	Kérdőívezés TE: A hallgatók megismerkednek a kérdőívesmódszerrel.
12.	Kvantitatív adatelemzés TE: A hallgatók megismerkednek a kvantitatív adatelemzés módszereivel.
13.	Kvalitatív adatelemzés TE: A hallgatók megismerkednek a kvalitatív adatelemzés módszereivel.
14.	Az eredmények közzlése: írás és prezentáció. TE A hallgatók megismerkednek a tudományos közzlési módok alapvető fajtáival, ezek elvárásaival.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Haladó marketingmenedzsment				Kódja:	GT_MVSN002-17
	angolul:						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:		Marketing				Kódja:	alapszakon
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit
		Előadás		Gyakorlat			
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3
Levelező		Féléves		Féléves			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szakály Zoltán			beosztása:	egyetemi tanár
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Dr. Kiss Marietta			beosztása:	adjunktus
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megszerzett marketing ismereteiket üzleti problémák megoldása során alkalmazni tudják. A kurzus az új témák mellett az eddig tanultak elmélyítésére törekszik az előadások segítségével.</p>							
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>							
<p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Az előadásokból, a tantermi diskussziókból, a tankönyvekből a hallgatók megtanulják, hogy milyen döntésekkel kell a marketingvezetőknek szembe nézniük. - Megismerik azokat az eszközöket, módszereket és gondolkodási kereteket, amelyek segítségükre lesznek abban, hogy e komplex döntéseket hatékonyan hozzák meg. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A kurzus célja a hallgatók analitikus képességeinek elmélyítése. - A hallgató önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes marketingelemzési, -modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló marketingstratégiák kialakítására, marketingdöntések meghozatalára változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A hallgatók tisztában lesznek a marketing szerepével mind a vállalaton belül, mind a társadalomban. A gyakorlatban a marketing ezen értelmezése hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók tudatosabb fogyasztóvá váljanak. - Etikus és tárgyilagos hozzáállás jellemzi a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a marketingtevékenységek során felmerülő társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A kurzus végére a hallgatók tisztában lesznek a marketingdöntések komplexitásával és kihívásaival. Tisztában lesznek a hatékony és felelős marketingstratégiák létrehozásának módjaival. - A marketing területén önállóan választják ki és alkalmazzák a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan látják el elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. 							
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus témakörei a következők: Bevezetés a marketingmenedzsmentbe; Marketingstratégiák és -tervek kidolgozása; Információgyűjtés és környezetvizsgálat (makro- és mikrokörnyezet); Marketingkutatás és a kereslet előrejelzése; Fogyasztói és szervezeti piacok elemzése; Szegmentáció, célpiacképzés és pozicionálás; Termékpolitika; Márkapolitika; Szolgáltatásmarketing; Árpolitika; Disztribúció; Marketingkommunikáció; Nemzetközi marketingstratégiák; Vevőérték, elégedettség és hűség; A holisztikus marketingszervezet irányítása</p>							
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadások (az előadás diáit a hallgatók tanulás céljából megkapják), tantermi vita, megbeszélés, otthoni felkészülés a kötelező irodalomból, online gyakorló feladatok. Ajánlott irodalom kiegészítő e-learning tananyagokkal (angol nyelvű e-book, online gyakorlófeladatok és tanulási terv).</p>							

Értékelés

A félév végi jegy a következőképpen áll össze: Írásbeli vizsga: 100%

Érdemjegyek:

0–50%	elégtelen (1)
51–62%	elégséges (2)
63–74%	közepes (3)
75–86%	jó (4)
87–100%	jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

KOTLER, P.–KELLER, K. L. (2012): Marketingmenedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest, ISBN: 978-963-05-9251-2

Ajánlott szakirodalom:

KOTLER, P. (1998): Marketing menedzsment: elemzés, tervezés, végrehajtás és ellenőrzés. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, ISBN: 963 16 1534 0

KOTLER, P.–ARMSTRONG, G. (2018): Principles of Marketing plus Pearson MyLab Marketing with Pearson eText: Global Edition, 17/E, Pearson, ISBN-10: 1292220287, ISBN-13: 9781292220284

KOTLER, P.—KELLER, K. L. (2016): Marketing Management. Global edition, 15th edition, Pearson/Prentice Hall, Boston, ISBN-10: 1292092629, ISBN-13: 9781292092621

KOTLER, P.–KELLER, K. L.–BRADY, M.–GOODMAN, M.–HANSEN, T. (2009): Marketing Management. First edition, Pearson/Prentice Hall, Harlow, ISBN: 9780273718567

Heti bontott tematika	
1.	Követelmények ismertetése. Bevezetés a marketingmenedzsmentbe. Marketingstratégiák és -tervek kidolgozása TE* A hallgatók megismerik a marketing és a marketingmenedzsment fogalmát, valamint a kapcsolódó alapfogalmakat (szükséglet, igény, kereslet, piac, csere és vevőérték), a vállalat piaci orientációjának szakaszait, a marketingmenedzsment lépéseit, illetve a stratégiai és a marketingtervezést.
2.	Információgyűjtés és környezetvizsgálat (makro- és mikrokörnyezet) TE A hallgatók betekintést nyernek a marketinginformációs rendszerbe és annak részeibe (elsősorban a belső nyilvántartásokba és a marketing megfigyelési rendszerbe). Megismerik a marketingkörnyezet két elemét: a makrokörnyezetet (demográfiai, gazdasági, társadalmi-kulturális, természeti, technológiai és politikai-jogi környezetet), illetve a mikrokörnyezetet (hangsúlyozottan a versenytársakat), ez utóbbihoz kapcsolódva a lehetséges versenystratégiákat.
3.	Marketingkutatás és a kereslet előrejelzése TE A hallgatók megismerik a marketingkutatás fogalmát, folyamatának lépéseit, a keresletmérés alapfogalmait, a jelenlegi és a várható kereslet becslésének módszereit.
4.	Fogyasztói és szervezeti piacok elemzése TE A hallgatók részletes betekintést nyernek a fogyasztói magatartás modelljébe, megismerik annak részeit (a fogyasztói magatartást befolyásoló személyiségjellemzőket, fogyasztói pszichológiát, a vásárlási döntési folyamatot). Emellett megismerkednek a szervezeti beszerzés fogalmával, folyamatával, a szervezeti és fogyasztói piacok különbségeivel, a beszerzési szituációkkal, illetve a beszerzési központ fogalmával.
5.	Szegmentáció, célpiacképzés, pozicionálás TE A hallgatók megismerik a szegmentáció alapfogalmait, a fogyasztói és a szervezeti piacok szegmentálásának lehetőségeit, a célpiacképzési stratégiákat, a pozicionálás alapfogalmait és lehetséges stratégiáit.
6.	Termékpolitika TE A hallgatók információt kapnak a termék fogalmáról, kategóriáiról, a termékmix jellemzőiről és elemzési lehetőségeiről. Megismernek néhány speciális termékpolitikai kérdést (csomagolás, címkézés, jótállás és garancia), illetve az új termék fejlesztésének és elfogadásának folyamatát. Végül részletes betekintést nyernek a termékéletről-elméletbe.
7.	Márkapolitika. Szolgáltatásmarketing TE A hallgatók megismerik a márka fogalmait, a márkázás alapjait, a márkaerő-értékelő modellt, valamint a márkázási stratégia kérdéseit. Betekintést nyernek a szolgáltatásmarketing kérdéseibe (szolgáltatások fogalma, típusai, értékelése, megkülönböztető jellemzői, marketing mixe, minőségének menedzselése).
8.	Árpolitika TE A hallgatók betekintést nyernek az árképzés alapfogalmaiba, az új termékek árképzési lehetőségeibe, az áradaptáció és a termékmix árképzésének kérdéseibe.
9.	Disztribúció TE A hallgatók megismerik az ellátási lánc és a közvetítők fogalmát, valamint a disztribúciós rendszer típusait. Áttekintik az értékesítési csatorna tervezésének kérdéseit és a marketinglogisztikát. Végül a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi tevékenységeket is megismerik.
10.	Marketingkommunikáció TE A hallgatók megismerkednek a kommunikáció modelljével, a marketingkommunikáció fogalmával és eszközeivel, valamint a hatékony marketingkommunikációs folyamat kidolgozásának lépéseivel.
11.	Nemzetközi marketingstratégiák TE A hallgatók megismerik a külpiacon lépéssel kapcsolatos kérdéseket, ennek kapcsán betekintést nyernek a külpiacon lépés motivátoraiba, akadályaiba, a külpiacon értékelésébe, a külpiacon lépés üzemelésébe, a külpiacon lépési módokba, a nemzetközi marketing mixbe, a származási ország hatásába, valamint a nemzetközi stratégiákba.
12.	Vevőérték, elégedettség és hűség TE A hallgatók megismerik az észlelt vevőérték és a vevőelégedettség fogalmát és összetevőit, a vevőjovedelmezőség elemzésének lehetőségeit, a vevőélettartam-érték kiszámításának módját, az ügyfélkapcsolat-menedzsment kérdéseit és ehhez kapcsolódóan a vevői adatbázisok alapjait.

13.	<p>A holisztikus marketingszervezet irányítása</p> <p>TE A hallgatók betekintést nyernek a marketingosztály lehetséges felépítésébe, más osztályokkal való kapcsolattartási lehetőségeibe. Megismerkednek a vállalatok társadalmi felelősségvállalásával, valamint a marketingterv végrehajtásának ellenőrzési és értékelési lehetőségeivel.</p>
14.	<p>A tanultak áttekintése, ismétlés</p> <p>TE A hallgatók elmélyítik a félév folyamán tanultakat, választ kapnak az esetleges kérdéseikre.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Haladó pénzügyek				Kódja:	GT_MVSN005-17	
	angolul:	Advanced finance						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Heti				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tarnóczy Tibor			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - megismerjék a beruházási döntéshozatal alapvető kérdéseit, a beruházásokat megalapozó különböző gazdaságossági számításokat, valamint azok sajátosságait és alkalmazási lehetőségeit; - képessé váljanak a beruházások gazdaságossági és kockázati elemzésére; - megismerjék a forgóeszköz-gazdálkodás alapvető kérdéseit, valamint a forgótőke-menedzsment részterületeit, illetve az azokhoz kapcsolódó modelleket; - képessé váljanak a forgótőke vállalati menedzselésére. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket. - Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit. - Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre. - Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat. - Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek. - Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele. 								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja, hogy a hallgató megismerkedjen a hosszú és a rövid távú vállalati pénzügyi döntéshozatal alapvető kérdéseivel, amelyek közé tartozik a beruházásokkal kapcsolatos döntéshozatal megalapozása, a döntési alternatívák értékelésének képessége, a beruházási kockázatok elemzése. valamint a fogóeszköz-gazdálkodáshoz kapcsolódó döntések megalapozása, a forgótőke-menedzsment részterületeinek a megismerése.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók vállalati problémák megoldási lehetőségeivel ismerkednek meg.

Értékelés

A hallgatók szóbeli vizsgát tesznek.

Kötelező szakirodalom:

Bélyácz Iván: Befektetési döntések megalapozása, Aula Kiadó, Budapest, 2009.
Bélyácz Iván: Stratégiai beruházások és reálopciók. Aula Kiadó, Budapest, 2011.

Ajánlott szakirodalom:

Götze, U.-Northcott, D.-Schuster, P.: Investment Appraisal: Methods and Models. Springer-Verlag,2008.
Preve, L.A.- Sarria-Allende, V.: Working Capital Management. Oxford University Press, 2010.
Sagner, J.: Essentials of Working Capital Management. John Wiley & Sons, Inc., 2011.
Smit, H.T.J.-Trigeorgis, L.: Strategic Investment: Real Options and Games. Princeton University Press, 2004.
Schwarz, E.S.- Trigeorgis, L.: Real Options and Investment under Uncertainty: Classical Readings and Recent Contributions. MIT Press, 2001.

Heti bontott tematika	
Hét	Téma / Képesség
1.	A beruházási döntéshozatal alapvető kérdései. A stratégiai gondolkodás szerepe a beruházási döntésekben.
	A hallgató képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások pontosabb értelmezésére.
2.	Egymást kölcsönösen kizáró projektek tőke-költségvetési elemzése.
	A hallgató képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások pontosabb használatára.
3.	A beruházás-gazdaságossági számítások speciális esetei.
	A hallgató képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások speciális problémáinak jobb értelmezésére.
4.	Beruházások finanszírozása.
	A hallgató megismerkedik a beruházások finanszírozási lehetőségeivel és képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások speciális esetei használatára.
5.	A beruházások kockázati elemzése.
	A hallgató megismerkedik a beruházások kockázatkezelési lehetőségeivel.
6.	Portfólió modellek a tőke-költségvetési döntésekben.
	A hallgató megismerkedik a beruházások kockázatkezelésének speciális kérdéseivel, és képes lesz a beruházási kockázatok meghatározására és kezelésére.
7.	A reálopciók szerepe a beruházási döntésekben
	A hallgató megismerkedik a reálopcióknak a beruházási döntésekben történő alkalmazási lehetőségeivel.
8.	Forgóeszköz-gazdálkodás alapvető kérdései. A forgótőke-politika.
	A hallgató megismerkedik a forgóeszköz-gazdálkodás alapvető kérdéseivel.
9.	Forgótőke menedzsment főbb kérdései.
	A hallgató megismeri a forgótőke-menedzsment főbb kérdéseit.
10.	A vállalati készletgazdálkodás főbb kérdései.
	A hallgató megismerkedik a készlet-menedzsment pénzügyi vonatkozásaival, és képes lesz a forgótőke-menedzsment alapvető kérdéseinek a kezelésére.
11.	Optimális vállalati pénzgazdálkodás.
	A hallgató megismerkedik a vállalati pénzgazdálkodás főbb kérdéseivel és azok kezelési lehetőségeivel.
12.	Követelés és kötelezettség menedzsment.
	A hallgató megismerkedik a vállalati követelés- és kötelezettség-menedzsment. főbb kérdéseivel és azok kezelési lehetőségeivel.
13.	A forgótőke tervezése.
	A hallgató képes lesz a forgótőke-tervezés jobb megértésére.
14.	A hosszú és a rövid távú pénzügyi döntések összehangolása.
	A hallgató képes lesz a hosszú és rövid távú pénzügyi menedzsment közötti összhang jobb megértésére, és valamint pénzgazdálkodáshoz és a követelés-menedzsmenthez kapcsolódó problémák jobb megoldására.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vezetői közgazdaságtan				Kódja:	GT_MVSN018-17	
	angolul:	Managerial economics						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Közgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Kapás Judit			beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Kovács István			beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja								
<p>az, hogy megismertesse a hallgatókkal az üzleti döntéshozatalhoz szükséges közgazdasági ismereteket és módszereket, s így képessé tegye a hallgatókat a költségekkel, árakkal, a profittal és a versenysztratégiákkal kapcsolatos jobb üzleti döntések meghozatalára. A kurzus további célja az analitikus képességek fejlesztése annak érdekében, hogy a hallgatók azonosítani tudjanak különböző döntési helyzeteket. A kurzus az elmélet mellett gyakorlati alkalmazásokkal is foglalkozik.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.								
<i>Képesség:</i>								
Képes sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel speciális szakmai problémákat azonosítani, továbbá feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.								
<i>Attitűd:</i>								
Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A kurzus piaci kereslet elemzése után a vállalat elemzésével foglalkozik, nevezetesen a termeléselméletével és a vállalatelmélettel. Ezt követően az iparági szerkezetek területére összpontosítunk: kompetitív iparág, monopolisztikus verseny, árszankcionálás és egyéb monopolista árazási módok. Részletesen tárgyaljuk az oligopolpiac sajátosságait, majd ezt összekapcsoljuk a játékelméleti magyarázatokkal. Végül a stratégiai kérdések modellezésére kerül sor.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás és szemináriumi foglalkozás, feladatmegoldás								
Értékelés								
<p>A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint: 0 - 50% – elégtelen 50%+1 pont - 63% – elégséges</p>								

64% - 75% – közepes
76% - 86% – jó
87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Varian, Hal R.: Mikroökonómia középfokon. KJK Kerszöv, Budapest, 2001.

Berde, Éva (szerk.): Mikroökonómiai és piacelméleti példatár. TOKK, Budapest, 2009.

Baye, Michael: Managerial Economics and Business Strategy. Seventh Edition. Boston: McGraw-Hill Irwin, 2010.

Ajánlott szakirodalom:

Carlton, D. W. – Perloff, J. M.: Modern piacelmélet. Budapest: Panem. 2003. 19-20. fejezetek

Jack Hirschleifer, Amihai Glazer, David Hirschleifer (2009): Mikroökonómia - Árelmélet és alkalmazásai -
Döntések, piacok és információk. Osiris Kiadó, 2009

Heti bontott tematika	
1.	A piaci kereslet elemzése TE: Keresleti függvény tolődásai, rugalmassági mutatók
2.	Termeléselmélet TE: Költségek, termelési függvény, méretgazdaságosság
3.	Vállalatelmélet TE: Tranzakciós költségek, eszközspecifikusság, ügynök-megbízó probléma, csoporttermelés, „hold-up” probléma, a vállalat tudás alapú elméletei
4.	Az iparág elemzése TE: Piaci szerkezet és koncentráció, belépés a piacra, vertikális és horizontális integráció
5.	Kompetitív iparág elemzése TE: Profitmaximalizálás, veszteségminimalizálás, rövid és hosszú távú alkalmazkodások
6.	Kompetitív iparág és a monopólium összevetése TE: Monopólium profitmaximalizálása, jóléti hatások, holtteher-veszteség
7.	Monopolisztikusan versenyző iparág jellemzése TE: Termékdifferenciálás, profitmaximalizási egyensúly rövid és hosszú távon, reklámozás
8.	Piaci erővel rendelkező vállalatok árstratégiái I. TE: Árdiszkrimináció
9.	Piaci erővel rendelkező vállalatok árstratégiái II. TE: Kétrészes árképzés, árukapcsolás, egyéb árképzési módok
10.	Oligopolpiacok I. TE: Cournot, Stackelberg modellek
11.	Oligopolpiacok II. TE: Bertrand modell, árvezérlés modellje
12.	A vállalatok stratégiai viselkedése oligopolpiacokon: játékelméleti elemzés I. TE: Játékok normál formája, domináns stratégia, Nash-egyensúly
13.	A vállalatok stratégiai viselkedése oligopolpiacokon: játékelméleti elemzés II. TE: Kooperatív magatartás (kartellezés), nemkooperatív stratégiai viselkedés
14.	Üzleti stratégia TE: belépés megakadályozása, tanulási hatás, ragadozó árképzés, első belépő előnye, hálózati externáliák, bezárulási hatás

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Munkajog				Kódja:	GT_MVSN019-17	
	angolul:	Labor Law						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Törő Emese			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a versenyszférában létesíthető foglalkoztatási jogviszonyok fajtáival és tartalmi sajátosságaival, különös tekintettel az individuális munkajog jellemzőire. A tipikus munkaviszony jellemzői mellett a hallgatók betekintést nyernek az atipikus munkaviszonyok speciális jogi szabályozásába is.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> A hallgató olyan alapvető munkajogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző foglalkoztatási jogviszonyok alapvető sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A versenyszféra foglalkoztatási jogviszonyainak rendszere, foglalkoztatási formák elhatárolási szempontjai. 2. A munkaviszony tipikus szabályai. 3. Az atipikus munkaviszony formái és jelentőségük.</p> <p><i>Képesség:</i> Legyen tisztában a különböző foglalkoztatási formákra jellemző speciális sajátosságokkal, ismerje azok tartalmi sajátosságait. Tudja elhelyezni a munkavégzési formák között a tanult jogviszonyokat, ismerje az elhatárolási szempontjaikat. Legyen képes az adott foglalkoztatási jogviszony – elsősorban a munkaviszony - esetén a létesítésére, a tartalmi sajátosságaira és a megszüntetésére vonatkozó alapvető szabályok felismerésére, illetve meghatározására. Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. munkába lépése esetén a létesítendő foglalkoztatási jogviszony tekintetében a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.</p> <p><i>Attitűd:</i> A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő munkajogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra foglalkoztatási jogviszonyainak típusait, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (munkaszerződés, tanulmányi szerződés, versenytilalmi megállapodás kötése, munkaviszony módosítása, megszüntetése esetén) magabiztosan és szakmailag megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a munkajog intézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten jogilag megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a foglalkoztatási jogviszony formáit érintő kérdésekben.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A munkajog rendszere, tagozódása. A munkavégzésre irányuló jogviszonyok fajtái és rendszere a verseny- és közszférában. Az egyéni és a társas vállalkozás keretében végzett munka jogi sajátosságai. A munkaviszony létesítése, alanyi köre. A munkaszerződés tartalmi elemei. A munkáltató és munkavállaló jogai és kötelezettségei. A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás lehetőségei (átirányítás, kiküldetés, kirendelés). A munkaidő szabályozása. A pihenőidő fajtái és jellemzői. A munka díjazásának szabályai. A cafetéria munka- és adójogi szabályai. A munkajogi kártérítési felelősség. A munkaviszony megszűnése és megszüntetése. Atipikus munkaviszonyok.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadás, igény szerint konzultáció, joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül

Értékelés

A félév során két zárthelyi dolgozat írása, ezek alapján jegymegajánlás történik. Emellett a vizsgajegy írásbeli vizsgán is megszerezhető.
2-es (elégséges) érdemjegy a zárthelyi dolgozatokon: a maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.

Kötelező szakirodalom:

Károlyi-Prugberger-Törő: Munkajog és társadalombiztosítás, 2017. Bíbor Kiadó, Miskolc.

Ajánlott szakirodalom:

Prugberger-Nádas: Európai és magyar összehasonlító munka-és közszolgálati jog.

Prugberger Tamás: Magyar munkajogi reform európai kitekintéssel. Novotni Kiadó, Miskolc, 2013.

Heti bontott tematika	
1. hét	<p>A munkajog rendszere, tagozódása: A munkajog jogági sajátosságai, a diszpozitív és a kógens szabályozás értelmezése. A kollektív és az individuális munkajog rendszere.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a munkajog rendszerszintű tagozódását, az egyéni és a kollektív munkajog szabályozási körét a versenyszféra és a közsféra tekintetében.</p>
2. hét	<p>A munkavégzésre irányuló jogviszonyok fajtái: A foglalkoztatási viszonyok a versenyszférában. A munkaviszony és a polgári jogi jogviszony elhatárolási szempontjai. Egyéni vállalkozó és társas vállalkozó munkavégzése. A közalkalmazotti és köztisztviselői jogviszony.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a köz- és versenyszférában létesíthető munkavégzési jogviszonyok fajtáit, elhatárolási szempontjait.</p>
3. hét	<p>A munkaviszony létesítése, alanyi köre: A munkáltató és a munkavállaló személye. A munkaszerződés alaki és tartami követelménye.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri, hogy ki és milyen feltételekkel létesíthet munkaviszonyt, s a munkaszerződésnek milyen szükségképpen, kötelező és lehetséges tartalmi elemei vannak.</p>
4. hét	<p>A munkáltató és munkavállaló jogai és kötelezettségei: A munkaviszony tartami sajátosságai, a feleket megillető jogok és terhelő kötelezettségek rendszere a munkajogi alapelvek és a tételes szabályozás alapján.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a munkáltató és a munkavállaló egymással szembeni jogait és kötelezettségeit, azok megsértésének szankcióit.</p>
5. hét	<p>A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás lehetőségei: A munkáltatói utasítási jog terjedelme: átirányítás, kiküldetés, kirendelés elrendelésének jogszerűségi kritériumai.</p> <hr/> <p>TE: Alapos ismereteket sajátít el abban a tekintetben, hogy a munkáltató egyoldalúan milyen munkaszerződéstől eltérő munkavégzésre utasíthatja a munkavállalót, s erre milyen garanciális szabályok vonatkoznak.</p>
6. hét	<p>A munkaidő szabályozása: A munkaidővel kapcsolatos alapfogalmak. A teljes munkaidő, a munkaidő beosztás szabályai. A rendkívüli munkavégzés elrendelése és díjazása.</p> <hr/> <p>TE: Részletes ismeretekkel bír a napi, heti munkaidő mértékéről és beosztásáról, az általános, egyenlőtlen, rugalmas, kötetlen és osztott napi munkaidőről, valamint a munkaidőkeret alkalmazásának céljáról.</p>
7. hét	<p>1. Zárthelyi dolgozat. Középpontban állnak a munkaviszony létesítésének szabályai és munkaviszony tartalmi sajátosságai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a munkaszerződés kötésének jogszerűségi kritériumait és a felek jogállását.</p>
8. hét	<p>A pihenőidő fajtái és jellemzői: A munkaközi szünet, a napi pihenőidő, a heti pihenőidő és a szabadság kiadásának jogszerűségi kritériumai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a munkavállalót megillető pihenőidők fajtáit, mértékére, díjazására és kiadására vonatkozó szabályokat.</p>

9. hét	<p>A munka díjazásának szabályai: A munkabér fajtái (időbér, teljesítménybér, kombinált bér) és elemei. Az alapbér és a bérpótlékok szabályai, a nem rendszeres juttatások fajtái.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a munkabér megállapításának lehetőségeit és szabályait, a munkabér részeként kifizetésre kerülő eseti juttatások formáit (jutalom, jutalék, prémium).</p>
10. hét	<p>A cafetéria munka- és adójogi szabályai: A béren kívüli juttatások rendszere, a cafetéria alkalmazási feltételei, elemei. Az adómentes, a kedvezményes és általános adózású juttatások köre, a rekreációs keret.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a béren kívüli juttatások alkalmazásának munkajogi és adózási szabályait.</p>
11. hét	<p>A munkajogi kártérítési felelősségi rendszer: A munkavállaló általános (szubjektív) és speciális (objektív) kártérítési felelőssége. A munkáltató kártérítési felelőssége.</p> <hr/> <p>TE: Ismeretekkel bír a felek által a munkaviszonyból eredő károkozásért való felelősségi alakzatok alapvető szabályairól.</p>
12. hét	<p>A munkaviszony megszűnése és megszüntetése: A munkaviszony automatikus megszűnésének esetei. A felek jognyilatkozata általi megszüntetési formák: közös megegyezés, felmondás, azonnali hatályú felmondás jogszerűségi kritériumai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a felmondási jog feltételeit, okait, a felmondási idő, felmentési idő és végkielégítés alkalmazásának szabályait, az indoklás nélküli és a szankciós azonnali hatályú felmondás gyakorlásának jogszerűségi kritériumait.</p>
13. hét	<p>Atipikus munkaviszonyok formái: A vezető állású alkalmazottak köre és jogállása, a határozott idejű munkaviszony, távmunka, bedolgozói jogviszony, egyszerűsített foglalkoztatás, munkavégzés behívás alapján, munkakör megosztása, több munkáltató által létesített munkaviszony sajátosságai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az atipikus munkaviszony fogalmát, formáit és speciális szabályait.</p>
14. hét	<p>2. Zárthelyi dolgozat. Középpontban a munka díjazása, a munkaviszony megszüntetésének formái, a munkajogi felelősségi rendszer és az atipikus munkaviszonyok.</p> <hr/> <p>TE: Alapos ismeretekkel bír a munkaviszony tartalmi sajátosságait, megszüntetési formáit érintő munkajogi sajátosságok tekintetében..</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdaságpolitika				Kódja:	GT_MVSN014-17	
	angolul:	Economic Policy						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Czeglédi Pál			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Czeglédi Pál Kapás Judit			beosztása	egyetemi docens egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a gazdaságpolitika alapösszefüggéseivel és alapvető dilemmáival, az országok illetve gazdasági rendszerek összehasonlításával feltárható intézményi és gazdaságpolitikai különbségekkel, a tipikus intézményi-gazdaságpolitikai berendezkedések fő jellegzetességeivel. A kurzus során a hallgatók megszerezhetik az ahhoz szükséges tudást, hogy összehasonlító módszerrel képesek legyenek a makroökonómia, a nemzetközi gazdaságtan, a gazdaságpolitika elméleti összefüggéseinek alkalmazására, esettanulmányok elemzésére, a következtetések általánosítására és a tapasztalatok összegzésére.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.</p> <p><i>Képesség:</i> Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.</p> <p><i>Attitűd:</i> Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus első része a gazdaságpolitika közgazdasági elemzésének néhány klasszikus kérdésével foglalkozik: a jóléti közgazdaságtani és a politikai gazdaságtani megközelítés különbségeivel, a fiskális és a monetáris politikáról való gondolkodás néhány meghatározó modelljével. A második rész egyrészt bevezeti az összehasonlító közgazdaságtani nézőpontot és tárgyalja az intézmények jelentőségét. Majd mindezek alkalmazásaként kerül sor a kínai átalakulás, az euró-zóna problémáinak, 2007-2008-as pénzügyi válság történéseinek és a poszt-szocialista átalakulás folyamatának elemzésére.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Előadás diasorral kiegészítve, tanulmányok feldolgozása</p>								

Értékelés

A félév teljesítésének nincs feltétele. A hallatók kiselőadás tartására vállalkozhatnak az ajánlott irodalmakból. Egy kiselőadás tartása 20 százalékkal járulhat hozzá a félév végi jegyhez. Ha többen adnak elő egy irodalmat, akkor 20 százalék osztható az előadók között attól függően, hogy az adott tanulmány idegennyelvű-e és mennyire nehéz.

A vizsga írásbeli.

Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 62% – elégséges

63% - 74% – közepes

75% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Bara Z. – Szabó K. (2007): Összehasonlító közgazdaságtan. Gazdasági rendszerek, országok, intézmények. Budapest: Aula Kiadó. (A kijelölt fejezetek).

Benczes I. – Kutasi G. (2010): Költségvetési pénzügyek. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Gorton, G. – Metrick, A. (2012): The Financial Crisis of 2007-2009. In: Parker, R. – Whaples, R. (eds.): The Handbook of Major Events in Economic History, Routledge, forthcoming. link

Király J. (2009): A tornádó és a hurrikán – a 2007. év válságos hatásai. In: Muraközy L. (szerk.) A jelen a jövő múltja. Budapest: Akadémiai Kiadó. 295-332. o.

Stiglitz, J. E. (2000): A kormányzati szektor gazdaságtana. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest.

Szabó K. (2007): Összehasonlító közgazdaságtan. Budapest: Aula Kiadó. (A kijelölt fejezet).

Williamson, S. D. (2009): Makroökönómia. Osiris, Budapest. (A kijelölt fejezetek)

Ajánlott szakirodalom:

Beckworth, D. (2014): Inflation Targeting: A Monetary Policy Regime Whose Time Has Come and Gone. Meractus Research Paper, George Mason University, Fairfax, Virginia. link

Benczes I. (2006): Nem-keynesi hatások érvényre jutása a keresleti oldalon. *Competitio*, 5(3): 83-105.

Bergh, A. (2014): What Are the Policy Lessons from Sweden? *New Political Economy*, forthcoming. link

Bofinger, P. (2016): German macroeconomics: the long shadow of Walter Eucken. In: Bratsiotis, G. Cobham, D. (eds.): German macro: how it's different and why that matters. European Policy Centre, Brussels, pp. 8-19. link

Csaba, L. (2011): A kínai paradoxon. In: Patsch, F. (szerk.): Misszió, globalizáció, etika. Balassi Kiadó, Budapest. link

Csanádi M. – Hairong L. – Gyuris F. (2009): A világválság és hatása a rendszer átalakulására Kínában. *Közgazdasági Szemle*, 56(9), 814-834.

Eichengreen, B., Wyplosz, Ch. (2016): Minimal conditions for the survival of the euro. In: Baldwin, R. Giavazzi, F. (2016): How To Fix Europe's Monetary Union: Views of Leading Economists. CEPR Press, London, pp. 34-45. link

Feld, L. P. (2016): Is German (macro-) economic policy different? In: Bratsiotis, G. Cobham, D. (eds.): German macro: how it's different and why that matters. European Policy Centre, Brussels, pp. 42-54. link

Friedman, M. (1986/1967): A monetáris politika szerepe. In: Friedman, M. (1986): Infláció, munkanélküliség, monetarizmus. Válogatott tanulmányok. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest. 221-239. o.

Jonung, L. – Drea, E. (2010): It Can't Happen, It's a Bad Idea, It Won't Last: U.S. Economists on the EMU and the Euro, 1989-2002. *Econ Journal Watch*, 7(1), 4-52. link

Kornai J. (2004): Mit tanulhatnak a poszt-szocialista átalakulás útjára lépő országok az átmenet eddigi tapasztalataiból? *Közgazdasági Szemle*, 51(10), 899-923.

Lars P. Feld, Schmidt, Ch. M., Schnabel, I. Wieland, V. (2016): Maastricht 2.0: Safeguarding the future of the Eurozone In: Baldwin, R. Giavazzi, F. (2016): How To Fix Europe's Monetary Union: Views of Leading Economists. CEPR Press, London, pp.46-61. link

Paldam, M. (2003): Economic Freedom and the Success of the Asian Tigers: An Essay on Controversy. *European Journal of Political Economy*, 19(3), 453-477.

Paldam, M. (2013): Safe havens in Europe: Switzerland and the ten dwarfs. *European Journal of Comparative Economics* 10(3): 377-396. link

Sinn, H.-W. (2015): The Greek Tragedy. *CESifo Forum Special Issue*, June, 5-35. link

Háttéranyag az 5., illetve 10-11. előadásokhoz:

Bergh, A. (2008): A Race to the Bottom for the Welfare States? In: Bergh, A. – Höijer, R. (eds.): Institutional Competition. Cheltenham: Edward Elgar. 182-201.

Curzon-Price, V. (2008): Fiscal Competition and the Optimization of Tax Revenues for Higher Growth. In: Bergh, A. – Höijer, R. (eds.): Institutional Competition. Cheltenham: Edward Elgar. 154-181.

De Grauwe, P. (2013): The Political Economy of the Euro. *Annual Review of Political Science*, 16, 153-170.

- Djankov, S. – Glaeser, E – La Porta, R. – Lopez-de-Silanes, F. – Shleifer, A. (2003): The New Comparative Economics. *Journal of Comparative Economics*, 31(4). 595-619.
- Höijer, R. (2008): Tax Competition and Tax Cartels. In: Bergh, A. – Höijer, R. (eds.): *Institutional Competition*. Cheltenham: Edward Elgar. 129-154.
- Selgin, G. (2012): Incredible commitments: Why the EMU Is Destroying Both Europe and Itself. *Cato Journal*, 33(1), 143-154.
- Vaubel, R. (2004): The Future of The Euro: A Public Choice Approach. *Cato Journal*, 24(1–2), 151-161.

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés; az állami szerepvállalás indokai I TE*: A jóléti közgazdaságtan szemléletmódja, piaci kudarcok
2.	Az állami szerepvállalás indokai II TE: A közösségi választások szemléletmódja: kormányzati kudarcok
3.	Pénz, bankrendszer és a monetáris politika alapkérdései TE: A dinamikus inkonzisztencia és jelentősége, a Friedman-szabály, a Diamond és Dybvig bankroham-modellje
4.	A fiskális politika szerepe TE: A költségvetési deficit különböző kiszámítási módjai, az államadósság fenntarthatósága
5.	Az összehasonlító közgazdaságtan nézőpontja TE: Az állami beavatkozás alapkérdése mint a magán és állami kisajátítási kockázat közötti átváltás
6.	A piacgazdaság intézményrendszere TE: Az intézmények jelentősége, típusai a nyugati világ fejlődésében alapvető szerepet játszó intézményi innovációk
7.	A jóléti állam TE: A jóléti állam koncepciója, típusai. Milyen kihívásokkal szembesül a jóléti állam?
8.	A Távol-Kelet gazdasági rendszerei TE: A fejlesztő állam távol-keleti
9.	Kína TE: A kínai szocializmus átalakulása, a 80-es évek reformjai, tények a kínai gazdasági növekedésről
10.	Az euró politikai gazdaságtana TE: Az euró „ortodox” és „keynesi” kritikájának érvei
11.	Fiskális föderalizmus, adóverseny és jóléti állam TE: Az adóverseny káros vagy hasznos voltára vonatkozó érvek áttekintése
12.	A 2008-as pénzügyi válság és következményei I TE: A 2008-as pénzügyi válság kialakulásának lehetséges okai
13.	A 2008-as pénzügyi válság és következményei II TE: A 2008-as pénzügyi válságra adott gazdaságpolitikai válaszok
14.	A poszt-szocialista átmenet TE: A szocializmus összeomlásából következő gazdaságpolitikai kihívások, az intézményi átalakulás nehézségei

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Haladó szervezetelmélet és szervezeti magatartás				Kódja:	GT_MVSN006-17	
	angolul:	Advanced Organizational Theory and Organizational Behaviour						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	Gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Ujhelyi Mária			beosztása:	egyetemi docens, tanszékvezető	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Barizsné Dr. Hadházi Edit			beosztása:	egyetemi adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók a szervezetelmélet és szervezeti magatartástudomány területén az alapképzésben elsajátított ismereteiket továbbfejlesszék, megismerjék a tudományterület aktuális kutatási eredményeit, tanulmányozzák a vezetés és szervezés szempontjából kiemelt jelentőségű témaköröket. A gyakorlatok keretében lehetőségük legyen önismeretszerzésre, problémamegoldó képességük, kreativitásuk fejlesztésére, egyéni és szervezeti tanulásra. Megszerzett tudásuk birtokában képesek lesznek vezetni, menedzselni a versenyszektor és a közszféra szervezeteit, vagy szervezeti egységeit.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismerik a szervezetelméleteket, a szervezetek jellemzőit, a magatartástudomány fogalmait. - Megértik az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére. - Értik a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését. - Birtokában vannak a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás módszereinek, ismerik azok korlátait is. - Ismerik a vezetés- és szervezéstudomány és gyakorlat korszerű irányzatait és eredményeit. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Képesek a szervezeteken belül előforduló szituációk elemzésére, csoportdinamikai jelenségek felismerésére, saját és mások magatartása mögött meghúzódó tényezők értelmezésére. - Képesek önálló következtetéseket levonni, eredeti megoldási módokat megfogalmazni, döntéseket hozni, képesek igényes elemzési feladatokat ellátni. - A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képesek lesznek a szervezetek vezetésére. - Képesek a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. - Képesek tudásuk, képességeik és készségeik folyamatos, életen át tartó fejlesztésére. <p><i>Attitűd:</i></p> <p>Kritikusan viszonyulnak saját munkájukhoz. Nyitottak mások magatartásának megértésére, aktív magatartást tanúsítanak a szervezeti problémák kezelésében. Nyitottak és befogadóak a magatartástudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és empátikus hozzáállás jellemzi őket. Elkötelezettek a szakmájuk iránt, ismerik és vállalják annak alapvető értékeit és normáit, törekednek azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. Szakmai munkájuk során törekednek tudásuk gyarapítására, a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja őket.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>A szervezetek menedzselésével, vezetésével kapcsolatos kérdésekben önálló elemzésre, véleményalkotásra és problémamegoldásra képesek. Gyakorlatszerzést követően önállóan létesítenek, szerveznek és vezetnek különböző profilú és méretű szervezeteket. Önállóan és felelősséggel tervezik és szervezik saját és beosztottaik szakmai és általános fejlődését.</p>								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus áttekinti a szervezetek alapvető jellemzőit, típusait, a szervezetelméletek különböző irányzatait. Az angolszász szakirodalomban megjelenő sztereotíp szervezeti magatartás témakörök (képességek, személyiség, értékek, attitűd, érzelmek, észlelés, döntéshozatal, motiváció, csoportok és teamek, hatalom, szervezeti politika, vezetés, konfliktusok kezelése, tárgyalás, szervezeti struktúrák, szervezeti kultúra) áttekintése során azok szervezeti teljesítményre gyakorolt hatása, illetve az ezzel kapcsolatos legújabb kutatási eredmények kerülnek bemutatásra.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás, esettanulmány elemzés, tudományos publikációk feldolgozása, kritikus értelmezése, szerepjátékok, csoportos problémamegoldó feladatok.

Értékelés

Röpdolgozatok, évközi ZH-k, tudományos publikáció feldolgozás, vállalati esettanulmány feldolgozás és órai aktivitás figyelembevételével.

Kötelező szakirodalom:

Kispál-Vitai Zsuzsanna (2013): *Szervezeti viselkedés* Pearson Education Limited, Harlow, England
Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2019): *Organizational Behavior*, Eighteenth edition, Global edition. Pearson Education Limited. Harlow, United Kingdom.
Burnes, Bernard (2009): *Managing Change* Fifth Edition, Pearson Education Limited, Essex.
Mullins, Laurie J. (2010): *Management and Organizational Behaviour* ninth edition Financial Times Prentice Hall Pearson Harlow England.

Ajánlott szakirodalom:

Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2013): *Vezetés és szervezés. Szervezetek kialakítása és működtetése*. Akadémiai Kiadó, Budapest
Yukl, Gary (2010): *Leadership in Organizations*, seventh edition, Pearson Education Inc. Upper Sadle River, New Jersey.
Tudományos folyóiratok tanulmányozása.

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés, formális és informális szervezetek, szervezetelméletek. TE* Megérti a kurzus célját, jelentőségét, ismeri és érti a szervezet fogalmát, felismeri a formális és informális szervezetet. Ismeri, érti és kritikusan elemezni képes a szervezetelmélet különböző irányzatait.
2.	Szervezetelméletek. TE Ismeri, érti és kritikusan elemezni képes a szervezetelmélet különböző irányzatait.
3.	Szervezeti magatartás, értékek, attitűdök, érzelmek a szervezetben. TE Ismeri a szervezeti magatartás, mint tudományterület fogalmát, elemzési módszereit, az értékek, hiedelmek, attitűdök és érzelmek fogalmát, szervezeten belüli jelentőségüket.
4.	Személyiség, tanulás észlelés döntéshozatal. TE Ismeri a személyiség fogalmát, legfontosabb modelljeit, a tanulás fogalmát, legfontosabb modelljeit, s mindezek gyakorlati jelentőségét.
5.	Motiváció elméletek, gyakorlati alkalmazásuk. TE Ismeri és érti a motiváció fogalmát, jelentőségét, a motiváció különböző elméleteit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit.
6.	Csoportok viselkedésének alapjai. TE Tisztában van a csoportok legfontosabb jellemzőivel, a csoportdinamikai jelenségekkel, felismeri saját szerepét a csoportokban, képes kritikusan értékelni a csoport működését.
7.	1. ZH az eddig áttekintett fejezetekből. Teamek. TE Ismeri és érti a csoportok és teamek közötti különbségeket, felismeri a team típusokat, képes eredményesen közreműködni a teamek munkájában.
8.	Vezetés funkciói, elméletei. TE Ismeri a vezetés fogalmát, elméleteit, képes felismerni az eltérő vezetési stílusokat, képes kritikusan elemezni azokat.
9.	Hatalom és befolyás, szervezeti politika. TE Ismeri és érti a hatalom fogalmát, alapját, forrásait, felismeri a hatalmi taktikákat, tisztában van azok eredményességével. Érti a szervezeti politika fogalmát, hatását, a politikai magatartást befolyásoló tényezőket.
10.	Konfliktus és tárgyalás. TE Ismeri és érti a konfliktuskezelés és tárgyalás folyamatát, képes alkalmazni a különböző magatartásformákat, tárgyalási stratégiákat.
11.	Szervezeti struktúra. TE Ismeri és érti a struktúra kialakítását befolyásoló tényezőket, a strukturális jellemzőket. Képes felismerni, elemezni és értékelni a különböző struktúra típusokat. Tisztában van az aktuális struktúraalakítási tendenciákkal.
12.	Szervezeti kultúra. TE Ismeri és érti a kultúra fogalmát, szintjeit, megjelenési formáit, modelljeit, képes azokat konkrét szervezet esetén felismerni, értékelni, elemezni.
13.	2. ZH a tananyag második részéből. Csoport prezentációk a vállalati gyakorlatok elemzéséről. TE Kritikusan értékeli a saját és többi csoport prezentációjának tartalmi és formai elemeit.
14.	Csoport prezentációk a vállalati gyakorlatok elemzéséről. TE Kritikusan értékeli a saját és többi csoport prezentációjának tartalmi és formai elemeit.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Termelés- és folyamatmenedzsment				Kódja:	GT_MVSN007-17	
	angolul:	Production and process management						
Felelős oktatási egység:		Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:					Kódja:			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. habil. Oláh Judit		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:			beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a hatékony termelési és folyamatmenedzsmentet, képesek legyenek a folyamatok elemzésére, megismerkedjenek a beszerzés, elosztás, raktárkészlet optimalizálás, módszereivel, az értékesítés tervezésével, az erőforrások tervezésével, a lean rendszerrel, a termelés ütemezésével vállalkozás sikerességének érdekében.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.								
- Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket.								
- Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.								
<i>Képesség:</i>								
- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.								
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.								
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.								
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.								
<i>Attitűd:</i>								
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.								
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).								
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.								
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.								
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A tárgy célja bemutatni a termelési folyamatok alaptulajdonságait, valamint a termelési feladatok tervezéséhez és azok hatékony végrehajtásához szükséges alapvető módszereket. A tárgy a termelő- és szolgáltató-rendszerek törvényszerűségeit egyaránt vizsgálja. A tananyag tárgyalásakor az elméleti alapok áttekintése mellett a gyakorlati alkalmazást példák és esettanulmányok segítségével tárgyaljuk.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Esettanulmányokon, gyakorlati példákon keresztül az elméleti tudás elmélyítése, kiegészítése. Külső vendégelőadók révén a jelenlegi vállalati problémák, tendenciák, megoldások bemutatása.

Értékelés

Az előadást rendszeresen látogatók (2/3) megajánlott jegyet kaphatnak a félév végén, a gyakorlati jegy és a szorgalmi időszakban megírt dolgozat alapján. A vizsgaidőszakban javítási és pótlási lehetőség írásbeli formában történik.

Kötelező szakirodalom:

Az előadásról készített digitális tananyag (PowerPoint)

Bodnár V. (Szerk.) - Vida G. (Szerk.): Folyamatmenedzsment a gyakorlatban 2. ISBN 978-963-9659-21-6, 2008

Chikán A. - Demeter K.: Az értékteremtő folyamatok menedzsmentje AULA KIADÓ KFT ISBN: 9789639585218, 2006

Kozma T. - Pónusz M. (2016): Ellátásilánc-menedzsment elmélete és gyakorlata-alapok, Károly Róbert Kutató-Oktató Közhasznú Nonprofit Kft. ISBN: [978-963-941-94-6](#)

Ajánlott szakirodalom:

Russell, R. S., B. W. Taylor: Operations Management, 7th Edition, Wiley & Sons, INC., ISBN: 978-0-470-64623-6, 2011

Wisner J. D.: Principles of Supply Chain Management. Cengage Learning. ISBN: 978-1-285-42831-4, 2016

Koltai T. (2006): Termelés-menedzsment. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Vörös J. (2010): Termelés- és szolgáltatás-menedzsment, Akadémia Kiadó Budapest

(2011): Cellarendszerű gyártás: Egydarabos anyagáramlás. ISBN: 9789630814836 Pro Oktató és Tanácsadó Kft.

Shopfloor könyvek

(2011): Poka-yoke: Hibamentes gyártás. Pro Oktató és Tanácsadó Kft.

(2011): Just-in-Time. ISBN: 9789630814829 Shopfloor könyvek

Judit Oláh (2014): A Six Sigma minőségirányzat és a lean management kapcsolódási lehetőségei. Acta Oeconomica Universitatis Selye, 3. évf. 2. sz., 131-140. p. <http://acta.selyeuni.sk/>

Pakurár Miklós - Oláh Judit - Terjék László (2015): A lean six szigma jelentősége a kutatásban. TAYLOR: Gazdálkodás- és szervezéstudományi folyóirat. A Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatásáért Közleményei. 1-2. sz. VII. évf./1-2. szám No.18-19. 185-191.p.

Judit Oláh - József Popp (2016): Lean Management, Six Sigma and Lean Six Sigma: Possible Connections. Óbuda University E-Bulletin, 6(2), 25-31.p., <http://www.uni-obuda.hu/e-bulletin/issue8.htm>

Judit Oláh - Ádám Szolnok - Gyula Nagy - Péter Lengyel - József Popp (2017): The Impact of Lean Thinking on Workforce Motivation: A Success Factor at LEGO Manufacturing Ltd., Journal of Competitiveness, Vol. 9, Issue 2, 93-109.p., <https://doi.org/10.7441/joc.2017.02.07>

Balázs Kocsi - Judit Oláh (2017): Potential connections of unique manufacturing and industry 4.0. Logforum, 13(4), 389-400.p., <https://doi.org/10.17270/J.LOG.2017.4.1>, http://www.logforum.net/pdf/13_4_1_17.pdf

Oláh Judit - Erdei Edina - Popp József (2017): A termelésirányítási rendszer hatékonyságának vizsgálata, Efficiency analysis of production management system, International Journal of Engineering and Management Sciences (IJEMS). Vol. 2. No. 4. 401-415.p., <https://doi.org/10.21791/IJEMS.2017.4.32>

Judit Nagy - Judit Oláh - Edina Erdei - Domicián Máté- József Popp (2018): The Role and Impact of Industry 4.0 and the Internet of Things on the Business Strategy of the Value Chain - The Case of Hungary. Sustainability, 10(10), 3491, 25.p., <https://doi.org/10.3390/su10103491>, <https://www.mdpi.com/2071-1050/10/10/3491>

Heti bontott tematika	
1.	Ellátási lánc meghatározása, fejlődése, értékteremtő folyamatok menedzsmentje, e-kereskedelem TE*
2.	Ellátási lánc dinamikája, átláthatósága, stratégia és tervezés, kiszervezés TE
3.	Globális beszerzés és értékesítés TE
4.	Előrejelzés TE
5.	Készletgazdálkodás menedzsment TE
6.	Raktárgazdálkodás TE
7.	Aggregált tervezés és értékesítés TE
8.	Lean menedzsment 1. TE
9.	Lean menedzsment 2. TE
10.	Szolgáltatások tervezése TE
11.	Telephelyválasztás és klaszterek TE
12.	E-kereskedelem TE
13.	Ipar 4.0. TE
14.	Fenntartható ellátási lánc TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Integrált információs rendszerek irányítása				Kódja:	GT_MVSN010-17	
	angolul:	ERP System Management						
Felelős oktatási egység:		Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Herdon Miklós			beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Takács Viktor László Dr. Füzesi István			beosztása	tanársegéd adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>A tárgy általános célja megismertetni a hallgatókkal a korszerű vállalatirányítás információs rendszereinek szerepét és feladatait. Ennek keretében a hallgatók megismerkednek az információs rendszerek alapvető típusaival, az integrált vállalatirányítási rendszerek funkcionális alrendszeivel és a modulok kapcsolataival.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri a vállalati folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközöket. - Ismeri a gazdasági szervezetek felépítését és működését. - Birtokában van a szakterület legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereinek. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, egyszerűbb oksági összefüggéseket feltár és következtetéseket von le, javaslatokat fogalmaz meg a szervezet rutin folyamataiban. - Egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervez, megszervez, végrehajt. - Képes egyszerű gazdaságossági számítások, költségkalkulációk elvégzésre. - Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események következményeinek megértésére, alapvető gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan szemléli saját munkáját. - Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat. - Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért. - Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe. - Fel tudja mérni, hogy képes-e egy rá bízott feladatot elvégezni. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Információ és rendszerelmélet Adat-, információ modellezés Üzleti folyamatok modellezése Információs rendszerek Információs rendszerek típusai Integrált vállalati információs rendszerek Vezetői információs rendszerek Üzleti intelligencia Információs rendszerek értékelése, kiválasztása</p>								

<p>Információs rendszerek implementálása. Infrastruktúra menedzsment (Információs erőforrás menedzsment) Információs rendszerek működtetése</p>
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Az oktatás elméleti előadásokból és gyakorlati órából áll. Az elméleti tananyag elsajátításához az előadáson elhangzottak, a prezentációk és jegyzetek, könyvek állnak a hallgatók rendelkezésére. A gyakorlati foglalkozások egy ERP rendszer és vezetői információs rendszer alkalmazásával folynak.</p>
<p>Értékelés 2 elméleti ZH dolgozat (a 6. és a 12. héten) és 2 csoportos gyakorlati feladat elkészítése. Az elméleti ZH pótlásra félév végén egy alkalommal az utolsó héten van lehetőség. Az előadásokon való részvétel ajánlott, mivel a gyakorlat az előadásokra épül. A gyakorlatokon való részvétel kötelező. A félév során 3 hiányzás megengedett. Az évközi számonkérésből 30 pont megszerzése az aláírás feltétele. Ha a hiányzás mértéke ettől több, a tárgyfelelős oktató az aláírást megtagadhatja. A gyakorlat pótlására nincs lehetőség. A félév végén a hallgatóknak gyakorlati jegyet kell szerezniük, mely a következők alapján kerül kialakításra: két írásbeli zárthelyi dolgozat (a 6. és a 12. héten) az előadások anyagából. (25-25 pont); két gyakorlati feladat (25-25 pont). Ponthatárok: 1:0-60; 2:61-70; 3:71-80; 4:81-90; 5:90-100.</p>
<p>Kötelező szakirodalom: Herdon Miklós, Rózsa Tünde: Információs rendszerek az agrárgazdaságban Budapest: Szaktudás Kiadó Ház, 2011. 244 p. Hetyei József (2004): ERP rendszerek Magyarországon a 21. században. ComputerBooks Kiadó, Budapest. ISBN 963-618-246-9 Gábor András (1997): Információ-menedzsment. Aula Kiadó, Budapest. ISBN 963 9078 42 5 Dobai Péter.</p>
<p>Ajánlott szakirodalom: Efraim Turban, Dorothy Leidner, James Wetherbe, Ephraim Mclean (2008): Information Technology For Management, 6Th Ed(WITH CD). Wiley India Pvt. Ltd Herdon M., Füzesi I., Rózsa T. (2005): Vezetői információs rendszerek. Egyetemi elektronikus jegyzet Gazdasági agrármérnök hallgatók számára. (Lektorálta: Salga Péter) Debreceni Egyetem, ATC AVK, Gazdasági- és Agrárinformatikai Tanszék, 1-125 p. Jánosa András (2010): Üzleti intelligencia alkalmazások. Computer Books Kiadó. Budapest Sántáné, Biró, Gábor, Kő, Lovrics (2008): Döntéstámogató rendszerek, Szerkesztette: Sántáné- Tóth Edit. Panem Kiadó, Budapest. ISBN 978-9-635454-82-2</p>

Heti bontott tematika	
1.	Információ és rendszerelmélet TE* Excel, adat, adatbázis
2.	Adat-, információ modellezés TE Adatmodellezés - adatbázis kezelés
3.	Üzleti folyamatok modellezése Üzleti folyamatok modellezése - ARIS
4.	Információs rendszerek TE ARIS - feladatkészítés
5.	Információs rendszerek típusai TE Információs rendszer készítés - Access-el
6.	Integrált vállalati információs rendszerek TE 1. SAP, Partner felépítése, kezelése
7.	Vezetői információs rendszerek TE Excel, Pivot
8.	Üzleti intelligencia TE Multidimenzionális adatbázis modellezés
9.	Információs rendszerek értékelése, kiválasztása TE Információs rendszerek értékelése, kiválasztása
10.	Információs rendszerek implementálása. TE Információs rendszerek implementálása
11.	Infrastruktúra menedzsment (Információs erőforrás menedzsment) TE Információs erőforrás menedzsment
12.	Információs rendszerek működtetése TE Demonstrációk, feladatok bemutatás

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Haladó stratégiai menedzsment						Kódja:	GT_MVSN011-17	
	angolul:									
Felelős oktatási egység:		DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet, Vállalatgazdaságtani Tanszék								
Kötelező előtanulmány neve:		-						Kódja:	-	
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	Heti	0	gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező										
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Prof. Dr. Nábrádi András				beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja az, hogy a hallgatók										
1. A tantárgy célkitűzése, hogy a tananyagot abszolváló hallgatók tisztában legyenek a stratégiai menedzsment fő területeivel, a vállalati stratégiai tervezés módszerivel, azt készség szinten tudják alkalmazni, megvalósítani.										
Tanulás eredmények, kompetenciák: a hallgató										
<i>Tudás:</i>										
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalati stratégia módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat a legmodernebb megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A stratégiai tervezés folyamata, speciális eljárásai, A stratégia bevezetése, a szervezés, a vezetés és a csapatépítés területei. 3. A stratégia bevezetésének és folyamatának ellenőrzése. A tantárgy révén a hallgató megismeri a stratégiai tervezés legújabb kutatási irányait, területeit, eredményeit is.										
<i>Képesség:</i>										
Legyen tisztában a vállalati küldetés és jövőkép fontosságával, az üzleti környezet és a vállalati belső értékelésnek, valamint a versenytársak elemzésének módszerivel.										
Tudja elhelyezni az elemzések alapján a vállalati stratégiai irányokat, a defenzív, az offenzív és az intenzív területekre a vállalaton belül.										
Értse a módszerek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.										
Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti környezet elemzésére, a stratégiai irányok meghatározására, a lehetséges stratégiák megválasztására a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdésköreire.										
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.										
<i>Attitűd:</i>										
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő gazdálkodástudományi tudás, továbbá korszerű stratégiai szemlélet birtokában a végzés után az új szakmai információkat, kutatási eredményeket megfelelően értelmezni és értékelni tudja, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.										
<i>Autonómia és felelősség:</i>										
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.										
A kurzus tartalma, témakörei										
A kurzus szervesen épít F.R. David Strategic Management Cases and Concepts című, 15-ik kiadást „megélt” 2015-ös könyvére, amelyet több, mint 300 egyetemen használnak a tárgykörben. A témakörök szervesen épülnek egymásra, a stratégiai tervezés logikai folyamatában. A tervezés során kiemelt részek: stratégiai küldetés és jövőkép, stratégiai elemzések, stratégiai irányok meghatározásnak módszerei, hosszú távú stratégiai célok rögzítése, lehetséges stratégiák, döntés a legjobb stratégiáról. A tervezést követően a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdéskörei kerülnek megtárgyalásra. A témakörök mindegyike magyar példákkal, illetve esettanulmányokkal bővített.										
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek										
Előadás, gyakorlatokon egy működő vállalkozás stratégiai tervének elkészítése, igény szerint konzultáció, az eredmények bemutatása, prezentálása.										

Értékelés

A félév során az előadáson elhangzottak alapján egy konkrét vállalkozás stratégiai tervének csoportmunkában történő elkészítése. A terv benyújtását követően (írásbeli értékelés) azt szóban is meg kell védeni. Az írásbeli rész max. 60%, a szóbeli max.40% eredményei alkotják a végső érdemjegyet.

Kötelező olvasmány:

Nábrádi A.-Pupos T. (szerk). A stratégiai és az üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2010.

Ajánlott szakirodalom:

Fred R. David, Forest R. David: Strategic management, Concepts and Cases. 15th Edition. Pearson Education Limited, 2015. ISBN: ISBN 10: 1-292-01689-2, ISBN 13: 978-1-292-01689-4

Heti bontott tematika	
1. hét	<p>A stratégia fogalma, területei, a hagyományos és a stratégiai terv eltérése, a stratégia felépítése</p> <hr/> <p>TE: A hallgató megismeri a hagyományos és a stratégiai tervezés közötti eltéréseket, a tervezés fázisainak bemutatásával ráhangolódik a témakör sajátosságaira.</p>
2. hét	<p>Stratégiai elemzések, az üzleti küldetés a jövőkép megfogalmazása</p> <hr/> <p>TE: A hallgatók tisztában lesznek az üzleti küldetés kialakításának menetével, az értékrend és elvárások mikéntjével, valamint a jövőkép kialakításának sajátosságaival.</p>
3. hét	<p>A vállalkozás külső makro-környezetének elemzése, a PEST analízis</p> <hr/> <p>TE: A politikai a gazdasági a szocio-kulturális és a technológiai tényezők vizsgálatának alapszabályait elsajátítva képesek lesznek a makrokörnyezeti elemzésekre.</p>
4. hét	<p>A vállalkozás külső mikro-környezetének elemzése, Porter féle öttényezős modell, Külső Faktor Értékelő Mátrix felállítása, értelmezése</p> <hr/> <p>TE: A Porter f. 5 erő modell alkalmazásával a külső mikrokörnyezet elemzésének metodikáját sajátítják el, a KFÉM mátrix alkalmazásával a különböző elemek sztenderdizálása történik és számszerűsíthetővé válik azok hatása a vállalkozásra.</p>
5. hét	<p>A vállalkozás belső tényezőinek elemzése, erőforrás alapú megközelítés, kulcsfontosságú belső tényezők alapú megközelítés, értéklánc alapú megközelítés</p> <hr/> <p>TE: A három eltérő módszerre épülő belső elemzés lehetővé teszi, hogy eltérő szektorális besorolású vállalkozások esetében is objektív vizsgálati eredmények születhessenek.</p>
6. hét	<p>A Belső Faktor Értékelő Mátrix meghatározásának számításmenete</p> <hr/> <p>TE: BFÉM mátrix alkalmazásával a különböző belső tényezők sztenderdizálása történik és számszerűsíthetővé válik a javítandó területek egyébként heterogén befolyása.</p>
7. hét	<p>Versenytárs elemzés, a Competitive Profile Matrix (versenyképességi mátrix) elemi felállítása, az eredmények sugárdiagramos elemzése</p> <hr/> <p>TE: A versenytárs elemzés alapjául a Consumer Satisfaction Index, illetve az abból levont következtetések szolgálnak. Ezt követően lehet a CPM mátrix alkalmazásával objektív alapokra fektetni az összehasonlítást. A sztenderdizálás módszerével kvantitatív számszerűsítések válnak valóvá.</p>
8. hét	<p>Potenciális stratégiai irányok meghatározásának, módszerei, elméleti alapjai.</p> <hr/> <p>TE: A potenciális stratégiai irányok a vállalati divíziókban eltérőek lehetnek. Ezek, bár egy vállalatról esik szó, mégis alapvetően különbözhetnek egymástól, amikor is az erőforrásallokáció optimalizálásával a lehető legnagyobb eredmény elérése törekszünk.</p>
9. hét	<p>Potenciális stratégiai irányok meghatározása, SWOT-2 mátrix, BCG Mátrix, GE mátrix, McKinsey mátrix, GSM mátrix, Porter f. generikus stratégiák</p> <hr/> <p>TE: A lehetséges stratégiai irányok meghatározására eltérő megközelítésű módszerek kerülnek bemutatásra, amelyekkel a szektorális eltérések feloldhatók, más-más alapokon nyugvó elemzésekkel a stratégiai irányvektor objektív alapokra helyezhető.</p>
10. hét	<p>Hosszú távú stratégiai célkitűzések, offenzív stratégiák, integrációs stratégiák.</p>

	TE: A hallgatók tisztában lesznek azzal, hogy mi a különbség a jövőkép és a hosszú távú stratégiai célkitűzések között. Megismerik a belső és a külső célkitűzések kapcsolatait. Az offenzív stratégiai irányok közül tisztában lesznek a vertikális integráció és a horizontális integráció adta lehetőségekkel, korlátokkal.
11. hét	Intenzív stratégiák, piacmélyítés-eladásösztönzés, piacfejlesztés, termékfejlesztés, kapcsolt és nem kapcsolt diverzifikációk <hr/> TE: Az Ansoff f. megközelítés alkalmazásával a termék-piac kapcsolatok alapelemeivel ismerkednek meg a hallgatók. Az eladásösztönzés 16 módszerének, továbbá a piacfejlesztés és termékfejlesztés előnyeinek és veszélyeinek tisztázásával képesek lesznek elhelyezni a stratégiai eszközök tárházában az intenzív stratégiákat.
12. hét	Defenzív stratégiák, korlátozás, reorganizáció, leválasztás, részbeni értékesítés, felszámolás, végelszámolás, előnyei, korlátai, hátrányai. A kvantitatív Stratégiai Tervező Mátrix (Quantitative Strategic Planning Matrix) felépítése, alkalmazási lehetőségei. <hr/> TE: A stratégiai döntés egyik kulcselem az, hogy mit ne tegyünk. Ha ez nem sikerült megtenni, akkor a leépítés, a visszafejlesztés szakaszait kell átgondoltan végrehajtani. A defenzív stratégiák ezekre a lehetőségekre mutatnak rá. A QSPM mátrix alkalmazásával objektívvá tehető az eltérő, de hasonló irányba mutató változatok közül a jobb megoldások kiválasztása.
13. hét	A stratégia megvalósítása <hr/> TE: A döntést követően a stratégia bevezetését kell egy logikai láncolatra felépítve megtervezni. Ebben szervezési, csapatépítési, ösztönzési kérdések kerülnek elsődlegesen hangsúlyozásra, felkeltve a figyelmet ezek szükségességére.
14. hét	A stratégia megvalósulásának ellenőrzése <hr/> TE: A külső és belső tényezőkben bekövetkező változások a stratégia folyamatos ellenőrzését, auditálását teszik szükségessé. A Gant diagram alkalmazásával folyamatos visszacsatolást lehet megvalósítani, időben lehet módosításokat kezdeményezni a stratégia hosszú távú sikeressége érdekében.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Számvitel és controlling vezetőknek						Kódja:	GT_MVSN015-17	
	angolul:	Accounting and controlling for managers								
2017/2018/1										
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet								
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:		
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Heti		gyakorlati jegy	magyar	
Levelező		Féléves		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Fenyves Veronika				beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy										
<p>A képzés célja, hogy a hallgatók megismerjék</p> <ul style="list-style-type: none"> - a beszámoló tartalmi és formai követelményeit, - az általános és a sajátos értékelési szabályokat, - a mérleg, az eredménykimutatás, a könyvvezetés szintetizált kapcsolatrendszerét, - a kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés általános és sajátos elemeit - a beszámolóból nyerhető információk, azok hasznosításának lehetőségeit. 										
Tanulás eredmények, kompetenciák:										
<i>Tudás:</i>										
A hallgató elsajátította a gazdaságtudomány, a számvitel fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét. Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit. A hallgató megismeri a számvitel alapfogalmait, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, az alapvető számviteli összefüggéseket, elsajátítja a számviteli gondolkodás alapjait. Ismeri a hazai és nemzetközi számviteli szabályokat, a gazdasági folyamatok számviteli megjelenítését.										
<i>Képesség:</i>										
A hallgató képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően vállalkozást vezetni, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni. A hallgató képessé válik a pénzügyi kimutatások összefüggéseinek értelmezésére, a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára.										
<i>Attitűd:</i>										
A hallgató innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében, nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé.										
<i>Autonómia és felelősség:</i>										
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.										
A kurzus tartalma, témakörei										
A beszámoló tartalmi és formai követelményei, az általános és a sajátos értékelési szabályok, a mérleg, az eredménykimutatás, a kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés általános és sajátos elemei, a beszámolóból nyerhető információk, azok hasznosításának lehetőségei.										
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek										
Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon keresztül.										
Értékelés										
Elméleti részből Moodle-teszt formájában történő számonkérés az aláírás feltétele, a vizsgaidőszakban a megszerzett ismeretek számonkérése gyakorlati írásbeli vizsgadolgozat formájában történik.										

Kötelező olvasmány:

Kozma András: Vázlatok a számvitel tanulásához 1. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2004
Kozma András: Vázlatok a számvitel tanulásához 2. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2001
Dr. Kozma András: Számviteli gyakorlatok I.
Az előadásokon és a szemináriumokon kiadott anyagok, feladatok és a kar Moodle oldalára feltöltött tananyagok

Ajánlott szakirodalom:

Róth - Adorján - Lukács – Veit: Pénzügyi számvitel, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 2015
Sztanó Imre: A számvitel alapjai, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Részvénytársaság, Budapest, 2015
Horváth Katalin: Számvitel a gyakorlatban Saldo kiadó
Éva Katalin: Számvitelelemzés I-II.
Bartha Ágnes - Gellért Henriett – Madarasiné dr. Szirmai Andrea: Nemzetközi számviteli ismeretek, Perfekt, 2016
Lakatos – Kovács – Mohl – Rózsa – Szirmai: NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK elmélete és gyakorlata 2013. Magyarázatok és példák. MKVK
2000. évi C. törvény a számvitelről

Heti bontott tematika	
1. hét	<p>A számvitel fogalma, célja. A vállalalkozási tevékenység tartalma és főbb sajátosságai, a termelési folyamat és kapcsolata a számvittel. A vállalkozó vagyona, fogalma, a vagyon kimutatása.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a számvitel fogalmát, célját és a vállalalkozási tevékenység tartalmát, a vagyont, és annak kimutatásának lehetőségeit..</p>
2. hét	<p>A vállalkozó vagyona, a vagyon kimutatása. Az egyes mérleg sorok tartalma. A mérleg és tartalma, a mérlegtételek értékelése.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a számviteli mérleg lényegét, tartalmát.</p>
3. hét	<p>Az eredmény fogalma, csoportosítása, kimutatása. Az eredménykimutatás és tartalma, típusai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az eredménykimutatás lényegét, tartalmát. Az eredménykimutatás felépítését.</p>
4. hét	<p>A gazdasági műveletek és hatásuk a vagyona.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a gazdasági műveletek jellegzetességeit, és vagyona gyakorolt hatásukat.</p>
5. hét	<p>A vállalalkozások számviteli információs rendszere. Könyvviteli alapfogalmak – könyvvezetés, egyszeres és kettős könyvvitel, a könyvviteli számla, egységes számlakeret és számlarend.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a könyvvezetés rendszerét, a könyvviteli számla lényegét. Ismeri az egységes számlakeret rendszerét, a számlarend jellegzetességét.</p>
6. hét	<p>A számviteli munka szakaszai, számviteli bizonylatok, nyilvántartások. A bizonylat fogalma, csoportosítása, általános alak és tartalmi kellékei. Nyilvántartások a kettős könyvvitel rendszerében, a kettős könyvvitel jellemzői. A könyvviteli zárlat.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a számviteli munka szakaszait, és a számviteli bizonylatok fogalmát, kellékeit. Ismeri a különböző számviteli nyilvántartásokat, a kettős könyvvitel jellemzőit.</p>
7. hét	<p>A számvitel, beszámolás hazai és nemzetközi szabályozása. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény. A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS-ek) rendszere.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a számviteli szabályozás hazai és nemzetközi vonatkozásait.</p>
8. hét	<p>A számviteli alapelvek. A számviteli politika.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a számviteli alapelveket, számviteli politika célját és lényegét.</p>
9. hét	<p>Az éves beszámolóra vonatkozó általános szabályok. Az éves beszámoló tartalma, részei. Az éves beszámoló adattartalma, szerkezeti felépítése. Kiegészítő Melléklet. Üzleti jelentés. Nyilvánosságra hozatal. Könyvvizsgálat.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az éves beszámoló tartalmát, részeit, képes azokat értékelni.</p>
10. hét	<p>A bekerülési érték fogalma, összetevői. Az értékcsökkenési fajtái, kiszámításuk, a leírás módja.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a bekerülési érték fogalmát, összetevőit, az értékcsökkenés fajtáit, kiszámításuk menetét, a leírás módját.</p>
11. hét	<p>Eszközök és források értékelése</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az eszközök és források értékelési kérdéseit.</p>
12. hét	<p>A controlling fogalma, a controlling koncepció lényege. A controller és feladata</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a controlling fogalmát, a controlling koncepció lényegét, a controlleri feladatokat.</p>
13. hét	<p>A vállalati controlling szervezet. A vállalati controlling rendszer és működése. Vállalati controlling rendszerek kialakítása.</p>

	TE: Ismeri a vállalati controlling szervezet és rendszer lényegét, működését, kialakításának kérdéseit.
14. hét	A teljesítmény mérés. Vállalati teljesítménymérési rendszerek. TE: Ismeri a teljesítménymérés lényegét, a különböző teljesítménymérési rendszereket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Változás- és tudásmenedzsment				Kódja:	GT_MVSN020-17	
	angolul:	Change and Knowledge Management						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	Kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Ujhelyi Mária			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók a tantárgy segítségével elmélyítsék elméleti tudásukat a változás- és tudásmenedzsment területén, megismerjék a két tudományterület legfontosabb kutatási eredményeit, módszereit. Esettanulmányokon és a hallgatók által átélt szituációkon keresztül példákat ismerhetnek meg sikeres és kevésbé sikeres megoldásokra. Fejlesztieni tudják elemző értékelő képességüket, hogy a gyakorlatba kikerülve képesek legyenek megbirkózni a környezeti kihívásokkal.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i> A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén megismeri a szervezeti változásokkal kapcsolatos kutatás legújabb eredményeit, megérti a változások kiváltó okait, a különböző változási típusokat. Megismerkedik több szervezeti változás modellel, a változásmenedzselés folyamatával és a sikeres változás megvalósítás jellemzőivel. Tisztában van a tudásmenedzsment alapfogalmaival, feladatával, folyamatával.</p> <p><i>Képesség:</i> Képes a változásmenedzselés folyamatát átlátni, menedzselni, alkalmazni tudja az ellenállás leküzdésének módszereit. El tudja helyezni a megismert elméleteket a tudományterületen belül. Érti a modellek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait. Képes felismerni a szervezeti változások kiváltó okait, diagnosztizálni a szervezet jelenlegi helyzetét, meghatározni az elérni kívánt állapotot, megtervezni és megvalósítani a cél eléréséhez szükséges akciókat. Alkalmazni tudja a gyakorlatban, szervezeti szituációkban a megszerzett ismereteit. Változásmenedzselési és tudásmenedzsment programokba be tud kapcsolódni.</p> <p><i>Attitűd:</i> A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő hozzáállást alakítson ki a szervezetek formális és informális alrendszerének változtatásával kapcsolatban. Nyitottá váljon az alkalmazkodásra, a tudatos magatartásváltoztatásra, a tudásmegosztásra.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Rendelkezik a folyamatos önképzés igényével, tudatosan keresi a szervezeti és egyéni tanulási formákat, belső motiváció alapján folyamatosan él a non-formális tanulás lehetőségével, ennek eredményeként szakmai érdeklődése elmélyül. Felelősséget érez csapatt munkában a csapattársak iránt, szakmai tudása szintetizálásával hozzájárul az eredményességhez. A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy felismerje a változás és tudásmenedzselés szükségességét, megértse és felelősségteljes határozott döntést tudjon hozni az ezekkel kapcsolatos kérdésekben.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus a változásmenedzselés magatartástudományi alapú megközelítéseit tekinti át. Főbb témakörei: a változást kiváltó tényezők elemzése, a változás természete, a változásmenedzselés elméleti megközelítései, a változás folyamata, ellenállás a változásokkal szemben, a változás megvalósítás szekvenciális modellje és annak lépései, a szervezeti változások jövője.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadásokon túl saját tapasztalatok megosztása, esettanulmányok elemzése, lehetőség a tapasztalati tanulás módszerének alkalmazására.

Értékelés

Kollokvium írásbeli vizsga formájában, órai aktivitás figyelembevételével.

Kötelező szakirodalom:

Spector, Bert (2013): *Implementing Organizational Change, Theory into Practice*, Third edition, Prentice Hall, Pearson Education International, London

Hislop, Donald (2013): *Knowledge Management in Organizations. A Critical Introduction*. Oxford University Press, Oxford, UK

Cummings, Thomas G., Worley, Christopher G. (2015) *Organization Development and Change*. CENGAGE Learning, Stamford, USA.

Ajánlott szakirodalom:

Senior, Barbara - Swailes, Stephen (2010): *Organizational Change*, Fourth Edition, Financial Times Prentice Hall, Pearson Education, Harlow

Bakacsi Gyula (2015): *A szervezeti magatartás alapjai*, Alaptankönyv Bachelor hallgatók számára. Semmelweis Kiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1. hét	Bevezetés, tematika, követelmények egyéni és szervezeti változások. TE: Ismeri és érti az egyéni és szervezeti változások magatartási vetületét.
2. hét	A szervezetek és változó környezetük, a változások természete. TE: Ismeri, és képes felismerni a szervezeti változásokat kiváltó külső és belső tényezőket. Ismeri a változások különböző formáit, természetét.
3. hét	Szervezeti változás, részvétel, ellenállás. TE: Ismeri a szervezeti változásokkal szembeni ellenállás okait, leküzdésének sikeres és kevésbé sikeres megoldásait, a részvétel pozitív hatását.
4. hét	A változásmenedzselés elméleti megközelítései. Kotter nyolc-lépéses változás modellje. TE: Ismeri a szervezeti változások különböző elméleti megközelítéseit, azok alkalmazásának feltételeit és hatását. Ismeri és érti a modell lépéseit, jelentőségét a szervezeti változások menedzselésében.
5. hét	A szervezeti változások folyamata. TE: Ismeri a szervezeti változások folyamatának legfontosabb lépéseit, azok jelentőségét.
6. hét	A szervezeti változás szekvenciális modellje. TE: Ismeri a szekvenciális modell lépéseit, a lépések sorrendjének logikáját, a modell jelentőségét a sikeres változásmenedzselésben.
7. hét	Elköteleződés, részvételen alapuló diagnózis. TE: Ismeri a szekvenciális modell lépéseinek jelentőségét, az elköteleződés kialakításának lehetőségeit, fontosságát.
8. hét	A szervezetek újratervezése. Emberi erőforrások fejlesztése TE: Ismeri az emberi erőforrás fejlesztés alternatív megoldásait a szervezeti változások menedzselése során, azok előnyeit és hátrányait.
9. hét	Az új magatartás megerősítése, struktúra és változás. TE: Ismeri a szervezeti változások menedzselésének folyamatában a befagyasztás, azaz az új magatartás megerősítésének fontosságát, a struktúra és rendszerek változtatásának jelentőségét.
10. hét	Kultúra és változás. TE: Ismeri a szervezeti kultúra változtatásának kihívásait jelentőségét és megoldási alternatíváit.
11. hét	Változások vezetése. TE: Ismeri a szervezeti változások vezetésének kihívásait, a változásvezetés szempontjából fontos képességek kialakításának lehetőségeit.
12. hét	A „zölddé válás” folyamata. A sikeres változás jellemzői, a jövő irányai. TE: Ismeri a szervezeti változásokkal kapcsolatos újabb irányzatokat, a „zölddé válás” folyamatát, kihívásait.
13. hét	A tudásmenedzsment alapfogalmai, feladata. TE: Ismeri a tudásmenedzsmenttel kapcsolatos fogalmakat, érti a tudásmenedzsment célját, feladatát.
14. hét	A tudásmenedzsment lépései, szervezeti tudás létrehozása. TE: Ismeri és érti a tudásmenedzsment lépéseit, a szervezeti tudás létrehozásának folyamatát, jelentőségét

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Világ gazdasági és integrációs folyamatok				Kódja:	GT_MVSN021-17	
	angolul:	The World Economy and Economic Integration						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:					Kódja:			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:	Dr. Erdey László Dr. Tőkés Tibor		beosztása	egyetemi docens adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók az alapkézésben megszerzett világ gazdasági, integrációs és európai uniós ismereteiket a kurzus során tovább mélyíthessék.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. - Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. - Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni. - Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre. - Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. - Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). - Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. - Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. - Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek. - Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p>								

<p>A korábbi világgazdasági tanulmányok felidézése. A világgazdaság fejlődésének, legfontosabb erőközpontjainak, ágazatainak áttekintése. Migráció. Folk- és populáris kultúra. Nyelvek. Vallások. Nemzetiségek. A korábbi európai uniós tanulmányok felidézése. Az Európai Unió és az európaiság gondolata. Bővülési folyamat az Európai Unióban. A szerződések és az intézményrendszer reformja. Hatáskörök és szakpolitikák az Európai Unióban. Az Európai Unió világgazdasági jelentősége. Az EU és Magyarország.</p>
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Interaktív előadások, multimédia használatával.</p>
<p>Értékelés</p> <p>A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal. 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5)</p>
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>James M. Rubenstein (2019): Contemporary Human Geography, 4th Edition, Pearson, kijelölt részek Horváth Zoltán (2012): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 684. ISBN 978 963 258 129 3 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek) Horváth Zoltán (2012): Handbook on the European Union. HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 707. ISBN: 978-963-258-146-0 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)</p>
<p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>Paul L. Knox – Sallie A. Marston: Human Geography – Places and Regions in the Global Context, 7th Edition, Pearson Moldicz Csaba (2012): A változó Európai Unió-Válságról válságra. Typotex Kiadó. p.210. ISBN: 978-963-2796-72-7</p>

Heti bontott tematika	
1.	A korábbi világgazdasági tanulmányok felidézése TE* A világgazdaság fejlődésének, legfontosabb erőközpontjainak, ágazatainak áttekintése
2.	Migráció TE: A migráció tendenciái. A migráció okai. A migránsok előtt álló kihívások.
3.	Folk- és populáris kultúra TE: A folk- és populáris kultúra a szabadidős tevékenységekben és a tárgyi kultúrában. A kultúrához való hozzáférés egyenlőtlenségei. Fenntarthatósági problémák a területen.
4.	Nyelvek TE: Miért beszélünk különböző nyelveket? A nyelvek osztályozása, nyelvcsaládok, az angol nyelv szerepe. A nyelvek és a helyek: dialektusok, dialektusok vagy nyelvek, többnyelvű helyek. Miért képesek a nyelvek a túlélésre?
5.	Vallások TE: a vallások megoszlása, a vallások osztályozása, vallások közötti konfliktusok.
6.	Nemzetiségek TE: Etnikum és rassz. Szegregáció. Nemzetiség és etnikum. Etnikai tisztogatás.
7.	Politika Az államok világa. Hogyan jönnek létre az államok? Hogyan szerveződnek az államok? Milyen kapcsolatban állnak az államok egymással.
8.	A korábbi európai uniós tanulmányok felidézése TE: Az Európai Unió kialakulása, jelentősége. Alapfogalmak, alapadatok.
9.	Az Európai Unió és az európaiság gondolata. TE: Az európaiság gondolata és az Unió kialakulása. Mit jelent ma és mit jelentett európainak lenni az egyes történelmi korszakokban. Az EU eszmeisége. Az Unió jelképei. Az uniós polgárság.
10.	Bővülési folyamat az Európai Unióban. TE: Az egyes bővítések jelentősége. Milyen nehézségekbe és kihívásokba ütközött a közösség a bővülés során. Milyen pozitívumai és negatívumai voltak a bővülésnek.
11.	A szerződések és az intézményrendszer reformja. TE: A szerződések és az intézményrendszer reformja folyamatosan napirenden volt az EU-val kapcsolatban. A reformkényszer és a bővülés kapcsolatrendszere, társadalmi, gazdasági és politikai szempontból.
12.	Hatáskörök és szakpolitikák az Európai Unióban. TE: A hatáskörmegosztás kérdése és az uniós szakpolitikák kapcsolatrendszere. Szupranacionális vagy nemzetek Európája.
13.	Az Európai Unió világgazdasági jelentősége. TE: Az EU, mint a világgazdaság centrumtérsege. Az EU egységes belső piaca.
14.	Az EU és Magyarország. TE: Magyarország és az EU kapcsolatrendszere, Magyarország első 13 éve az Unióban.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	A szervezeti kultúra elemzése és fejlesztése				Kódja:	GT_MVSN500-17	
	angolul:	Analysis and Development of Organisational Culture						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		nincs				Kódja:	–	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	igen	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező	nem	Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Kun András István			beosztása:	docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Ujhelyi Mária			beosztása:	docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>megismerjék, hogy a szervezeti kultúra milyen szerepet játszik a szervezetek működésében, hogyan képes a szervezeti és az egyéni teljesítményt is befolyásolni. A kurzus során a hallgatók elsajátítják a legfontosabb kultúramodelleket, a kultúra megjelenési formáit, rétegeit, mérésének eszközeit és a mérési eszközök előnyeit, hátrányait. A szervezeti kultúra változtatása, fejlesztése szintén fontos témaköre a tantárgynak. A kurzus kiemelten épít a hallgatók önálló elemzési- és vitakészségére. Az előadások az elméleti háttérrel biztosítják, a szemináriumok/gyakorlatok során pedig a csoport közösen hajt végre (oktatói irányítás mellett) szervezetikultúra-vizsgálatot létező, valódi szervezete(ke)n.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>A szervezetek, mint a gazdaság mikro szerveződési szintjeinek szervezeti kultúrára vonatkozó fogalmai, elméleti, folyamatai és jellemzői. A gazdálkodó szervezetek kultúrája és struktúrája működése és információs és motivációs tényezőit, intézményi környezete közti kapcsolatok. A nemzeti és a szervezeti kultúra viszonya. A problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás ismeretei a szervezetikultúra-elemzés és menedzselés területén; az ehhez kapcsolódó modellezési és informatikai alapismeretek. Mindezek elméleti alapjai, gyakorlati hasznosítási lehetőségei és korlátai.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>Önálló új következtetések, gondolatok és megoldási módok megfogalmazása a tantárgyhoz kapcsolódóan. Képes a tanult elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, a komplex problémákon belül a szervezeti kultúraszerepének azonosítására. Eligazodik a különböző kultúrájú szervezetekben, mert azonosítani tudja és érti a kultúrák szervezeti működést befolyásoló szerepét. Képes a szervezeti kultúra tudományterületén a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi a szervezeti kultúra menedzselésének folyamatait. Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek. Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								

A kurzus keretében a következő témakörök kerülnek áttekintésre:

A szervezeti kultúra fogalma, szerkezete és szintjei; a kultúra jellemzői, kulturális web, szélrózsa modell, versengő értékek modell; a szervezeti kultúra kialakulása, fenntartása, szocializáció; a szervezeti kultúra típusai, modelljei; kultúra összehasonlító elméletek, kutatások: Hofstede, Trompenaars, Globe kutatások; akkulturáció, a szervezeti kultúra megváltoztatása;

Kutatásmódszertan a szervezeti kultúra elemzésben. A szervezeti kultúra mérése kvantitatív és kvalitatív módszerekkel: a szervezeti kultúra vizsgálatának tervezése, adatfelvétel, -előkészítés és -elemzés. A csoportos kutatómunka szervezése. Az eredmények értékelése.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében történik az elméleti alapok átadása. A szemináriumi/gyakorlati órák keretében ezek megbeszélése, gyakorlati értelmezése mellett a hallgatók csoportos vagy egyéni kutatási projektet valósítanak meg oktatói irányítás mellett. A projekt egyes lépései a tervezéstől a kutatási jelentés és a prezentáció elkészítéséig a féléves menetrend részeként, folyamatos visszacsatolás mellett (az aktuális lépések közös megvitatása, egyes problémák szükség esetén közös megoldása).

Értékelés

Házi dolgozat (kutatási jelentés formájában) 40%. 2 zárthelyi dolgozat az elméleti alapokból (20+20%). A projekthez kapcsolódó feladatok a félév során 10%. Eredmények prezentálása 10%.

Kötelező szakirodalom:

Heidrich Balázs (2001): Szervezeti kultúra és interkulturális menedzsment, Budapest: Human Telex Consulting. Csak a megjelölt fejezetek!

Borgulya Istvánné és Vető Ágnes Ágota (2014): Kulturális távolságok. Budapest: Typotex Kiadó. Csak a megjelölt fejezetek!

Cameron, K. S. és Quinn, R. E.. (2006): Diagnosing and Changing Organizational Culture. San Francisco, CA: Jossey-Bass. Csak a megjelölt fejezetek!

Az előadásokon és a gyakorlaton elhangzott anyag, s az ajánlott irodalom meghatározott részeinek feldolgozása.

Ajánlott szakirodalom:

Alvesson, Mats és Sveningsson, Stefan (2016): Changing Organizational Culture: Cultural Change Work in Progress. London: Routledge.

Golnhofer Erzsébet (2001): Az esettanulmány. Budapest: Műszaki Könyvkiadó.

Hofstede, G. (2001): Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations, Second edition, California: Sage Publication.

Hofstede, G. és Hofstede G. J. (2008): Kultúrák és szervezetek. Az elme szoftvere. Pécs: VHE Kft.

Horváth György (2004): A kérdőíves módszer. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.

Sajtos László és Mitev Ariel [2007]: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Budapest: Alinea Kiadó.

Székelyi Mária és Barna Ildikó [2005]: Túlélőkészlet az SPSS-hez. Typotex Kiadó, Budapest.

Trompenaars, F. és Hampden-Turner, C. (1999): Riding the waves of culture: Understanding cultural diversity in business, Second edition, London: Nicholas Brealey Publishing.

Heti bontott tematika	
1.	<p>Előadás: Bevezetés. A szervezeti kultúra fogalma, szerkezete és szintjei; a kultúra jellemzői. Gyakorlat: Kutatásmódszertan és kutatástervezés a szervezeti kultúra vizsgálatában. A hallgatói kutatócsoportok kialakítása, téma- és szervezetválasztás szempontjainak megbeszélése.</p> <p>TE* Ea.: Ismeri és érti a szervezeti kultúra fogalmát, tisztában van a párhuzamosan használt kifejezések jelentésével. Érti e jelenség tanulmányozásának fontosságát.</p> <p>Gy: A hallgatók képessé válnak a megfelelő probléma-meghatározásra a szervezeti kultúra kutatásban. Alkalmazni tudják az általános kutatás-módszertani ismereteket a szervezeti kultúra-kutatási problémákra.</p>
2.	<p>Előadás: A kultúra jellemzői, McKinsey modell, kulturális web, Handy kultúra modellje. Gyakorlat: Kultúra-diagnosztika a gyakorlatban: alapfogalmak, néhány fontosabb modell (GLOBE, OCAI stb.) és ezek alkalmazási területeinek, értékelésük részletes bemutatása. A hallgatói kutatócsoportok és kutatási kérdéseik véglegesítése.</p> <p>TE. Ea: Ismeri, és érti a modellek lényegét, a közöttük lévő hasonlóságokat és különbségeket.</p> <p>Gy: A hallgatók megismerkednek a fontosabb szervezeti kultúra-kutatási modellekkel, és képessé válnak arra, hogy azonosítsák ezek különbségeit, és az adott problémára való alkalmazhatóságát.</p>
3.	<p>Előadás: Versengő értékek modell és az OCAI. Gyakorlat: Vizsgálódó szervezetek véglegesítése. Kutatási terv véglegesítése (témához és választott szervezethez illesztve).</p> <p>TE Ea.: Ismeri a modell kialakításának folyamatát, érti a négy eltérő kultúra lényegét, tisztában van a mérési lehetőségeivel.</p> <p>Gy: Gyakorlatot szereznek a szervezeti kultúra-kutatási projektek átfogó tervezésében.</p>
4.	<p>Előadás: A szervezeti kultúra kialakulása, fenntartása, szocializáció. Gyakorlat: A választott módszertan (tartalomelemzés, megfigyelés, interjú, kérdőív...) közös, gyakorlati szempontú megbeszélése. Mintavétel, adatfelvétel, adat rögzítés kérdései.</p> <p>TE Ea.: Érti a kultúra kialakításának és fenntartásának folyamatát és az ezzel kapcsolatos szervezeti feladatokat.</p> <p>Gy: A hallgatók képet kapnak a kutatási technikák szervezeti kultúra-kutatásban való alkalmazhatóságáról, szerepéről.</p>
5.	<p>Előadás: A hallgatók által gyűjtött szervezeti kultúrát elemző szakcikkek bemutatása. Gyakorlat: A hallgatók által elkészített kérdőív/interjú/stb. vázlatok közös ellenőrzése, próbája a csoporton belül.</p> <p>TE Ea.: A szervezeti kultúra tudományterületéhez kapcsolódó kutatások eredményeinek kritikus értékelése.</p> <p>Gy: A hallgatók képessé válnak az önellenőrzésre és az egyes technikák kritikai vizsgálatára.</p>
6.	<p>Előadás: A szervezeti kultúra mérése kvantitatív és kvalitatív módszerekkel. Gyakorlat: Adatrögzítés és előkészítés a gyakorlatban. Otthoni feladat: pilot adatfelvétel</p> <p>TE Ea.: Ismeri és érti a szervezeti kultúra mérésének módszereit, azok előnyeit és korlátait.</p> <p>Gy: A hallgatók gyakorlatot szereznek az önálló adatfelvételben és a felvett adatok rögzítésében.</p>
7.	<p>Előadás: 1. zárthelyi dolgozat Gyakorlat: Pilot vizsgálat tapasztalatainak megbeszélése, szükség esetén a terv és/vagy a módszertan javítása, módosítása.</p> <p>TE Ea: A hallgatók visszajelzést kapnak elméleti ismereteikről</p> <p>Gy: A hallgatók gyakorlatot szereznek a tervezett kutatás ellenőrzésére pilot vizsgálat alapján.</p>
8.	<p>Előadás: Etnocentrizmus és parokializmus. Gyakorlat: Tényleges adatfelvétel konzultáció. Adatfeldolgozás a foglalkozáson.</p> <p>TE Ea.: Ismeri ezeket a jelenségeket, és a megjelenésükből adódó problémákat.</p> <p>Gy: Gyakorlat szerzése a felvett adatok kezelésében (rögzítés, ellenőrzés, előkészítés).</p>
9.	<p>Előadás: Hofstede modellje és a GLOBE kutatás. Gyakorlat: Létrehozott adatbázisok ellenőrzése közösen. Elemzés közösen.</p> <p>TE Ea.: Érti a kulturális különbségek mérésének okait és a megismert kutatások eredményeit.</p> <p>Gy: Megismerkednek az adatelemzés kezdeti lépéseivel.</p>
10.	<p>Előadás: Trompenaars szervezeti kultúra modellje.</p>

	<p>Gyakorlat: Elemzési gyakorlat.</p> <p>TE Ea.: Ismeri és érti a modell dimenzióit és különbözőségeiből adódó gyakorlati problémákat.</p> <p>Gy: Megismerkednek az adatelemzés teljes folyamatával a választott szervezeti kultúra modell esetében.</p>
11.	<p>Előadás: Kultúra és változás.</p> <p>Gyakorlat: Az eredmények értelmezése, a jelentés megírásának gyakorlati kérdései.</p> <p>TE Ea.: Ismeri a szervezeti kultúra változtatásának kihívásait jelentőségét és megoldási alternatíváit.</p> <p>Gy: A hallgatók gyakorlatot szereznek az eredmények kritikai értelmezésében, és írásos interpretálásában.</p>
12.	<p>Előadás: Az akkulturáció fogalma, folyamata, akkulturációs módok.</p> <p>Gyakorlat: A jelentés és az elkészítendő prezentációk megbeszélése, javítása közösen.</p> <p>TE Ea.: Ismeri az akkulturáció fogalmát, folyamatát, az akkulturációs módokat. Érti a jelenség lényegét a felvásárolt és felvásárló szervezet szempontjából egyaránt.</p> <p>Gy: A hallgatók gyakorlatot szereznek az eredmények kritikai értelmezésében, és írásos szóbeli interpretálásában.</p>
13.	<p>Előadás: Fogyasztóorientált, etikus, pozitív szervezeti kultúra kialakítása és fenntartása.</p> <p>Gyakorlat: A kutatási eredmények prezentációja csoportonként. Közös vita.</p> <p>TE Ea.: Ismeri a fogyasztóorientált, etikus, pozitív szervezeti kultúrák jellemzőit, értik a kialakításuk és fenntartásuk célját, módját, előnyeit és korlátait.</p> <p>Gy: A hallgatók gyakorlatot szereznek a kutatási eredmények bemutatásában, és mások eredményeinek vitájában, a szervezeti kultúra témakörében.</p>
14.	<p>Előadás: 2. zárthelyi dolgozat</p> <p>Gyakorlat: A kutatási jelentés véglegesítése előtti utolsó konzultáció (a prezentáción kapott kritikák alapján).</p> <p>TE Ea: A hallgatók visszajelzést kapnak elméleti ismereteikről</p> <p>Gy: A hallgatók pontosítják ismereteiket a szervezeti kultúra-kutatás gyakorlati megvalósításával kapcsolatban.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Stratégiai emberi erőforrás menedzsment				Kódja:	GT_MVSN501-17	
	angolul:	Strategic Human Resources Management						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		nincs				Kódja:	–	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Kun András István			beosztása:	docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Héder Mária			beosztása:	PhD hallgató	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A tárgy célja, hogy a hallgatók képesek legyenek az emberi erőforrás gazdálkodási és menedzselési folyamatokat stratégiai rendszerben szemlélni; meg tudják fogalmazni a vállalati stratégiához illeszkedő emberi erőforrás menedzselési főbb súlypontokat, feladatokat és módszereket. Értsék az egyes alrendszerek funkcióit és kapcsolódásait. Vállalati esettanulmányok elemzése révén megértsék a HR szervezeti működésben elfoglalható helye(i)t és szerepe(i)t; kapcsolatát a szervezet többi funkcionális egységével. A kurzus oktatási módszere alapvetően az előadás, az önálló hallgatói irodalom-feldolgozás és elemzés, és a szemináriumi, gyakorlati foglalkozások. Utóbbiak során a hallgatók betekintést nyernek és készségeket építenek ki egyes problémák alapvető elemzési és/vagy menedzselési módjainak használatában.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A szervezetek, mint a gazdaság mikro szerveződési szintjeinek stratégiai szintű emberierőforrás-gazdálkodására vonatkozó fogalmi, elméleti, folyamatai és jellemzői. A szervezet stratégiai kihívásai és az emberi erőforrás gazdálkodás alrendszerének kapcsolatai, ezek menedzselése. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás különböző felfogásai („paradigmái”) és ezek hasznosíthatósága s szervezetek szempontjából. A gazdálkodó szervezetek működése, információs és motivációs tényezőit, intézményi környezete közti kapcsolatok az emberi erőforrások szempontjából. Nemzeti és nemzetközi munkaerő-gazdálkodás kihívásai és kezelése. A stratégiai szintű problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás ismeretei az emberierőforrás-menedzsment területén; az ehhez kapcsolódó modellezési és módszertani, technikai ismeretek. Mindezek elméleti alapjai és azok gyakorlati hasznosítási lehetőségei és korlátai.

Képesség:

Önálló új következtetések, gondolatok és megoldási módok megfogalmazása a tantárgyhoz kapcsolódóan. Képes a tanult elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, a komplex problémákon belül a szervezeti kultúraszerepének azonosítására. Eligazodik a különböző kontextusú (ágazat, méret, kultúra stb.) szervezetekben, mert azonosítani tudja és érti a az emberi erőforrás alrendszerek szerepét és összefüggéseit. Képes az emberi erőforrás gazdálkodás tudományterületén a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi a szervezeti kultúra menedzselésének folyamatait. Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek. Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A munkaerőpiac és az emberi erőforrás gazdálkodás kapcsolata, A stratégiai emberierőforrás-gazdálkodás és az emberi erőforrás gazdálkodás modelljei. A vállalati stratégiai és az emberi erőforrás stratégiák kapcsolata. A stratégiai emberi erőforrás gazdálkodási funkciók elméleti és gyakorlati bemutatása (stratégia kialakítás, emberi erőforrás tervezés, munkakör elemzés és tervezés, munkaerő források, toborzás, kiválasztás, felvétel, javadalmazás, teljesítménymenedzsment, fejlesztés). Végül kitérünk a nemzetközi és az esélyegyenlőségi emberi erőforrás menedzsment stratégiákra is.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében történik az elméleti alapok átadása. A szemináriumi/gyakorlati órák keretében ezek megbeszélése, gyakorlati értelmezése mellett a hallgatók csoportos vagy egyéni módon a témakörökhöz kapcsolódó feladatokat oldanak meg, esettanulmányok vagy egy-egy konkrét technika gyakorlásának formájában. A hallgatók a félév során saját esetfeldolgozást is készítenek, beadandó dolgozat formájában.

Értékelés

Beadandó dolgozat 30%. Szóbeli vizsga 70%.

Kötelező szakirodalom:

- Bakacsi Gyula és társai (1999): Stratégiai emberi erőforrás menedzsment. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.
- Michael Armstrong (2016): Armstrong's Handbook of Strategic Human Resource Management. Kogan Page, London & Philadelphia.
- Phillips, Jean – Gully, Stan (2015): Strategic Staffing. 3rd edition. Prentice Hall, New Jersey.

Ajánlott szakirodalom:

- Ambrus Tibor – Lengyel László (2006): Humán controlling számítások. Complex Kiadó, Budapest.
- Bakacsi Gyula és társai (1999): Stratégiai emberi erőforrás menedzsment. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.
- Ehrenberg, R. G. – Smith, R. (2003): Korszerű munkagazdaságtan. Panem Kiadó, Budapest.
- Farkas Ferenc – Karoliny Mártonné – Poór József (szerk.) (1994): Személyzeti/emberi erőforrás-menedzsment. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.
- Kővári György (2003): Stratégiai szemléletű emberi erőforrás menedzsment. Zsigmond Király Főiskola, Budapest.
- Lazear, E. P. (1998): A humán erőforrások közgazdaságtana vállalati vezetők részére. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Lindner Sándor – Dihe Lajosné (2006): A személyügyi controlling gyakorlata. L'Harmattan Kiadó – Zsigmond Király Főiskola, Budapest.
- Michael Armstrong (2008): Strategic Human Resource Management. 4th edition. Kogan Page, London & Philadelphia.
- Polónyi István (2008): Oktatás, oktatáspolitikai, oktatásgazdaság. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest.
- Poór József (szerk.) (1996): Nemzetközi emberi erőforrás menedzsment. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Heti bontott tematika	
1.	<p>Előadás: A munkaerőpiac gazdaságtana (munkanélküliség, foglalkoztatáspolitikai, demográfia, a munkaerő-kínálat egyéb környezeti elemei) munka-gazdaságtani megközelítésben, és ezen ismeretek szerepe a stratégiai emberi erőforrás gazdálkodásban. Gyakorlat: Munkaerő-piaci mutatók és elemzési módszerek.</p> <p>TE*: A hallgatók megismerik a munkaerő-piaci folyamatok, jelenségek, helyzet stratégiai emberi erőforrás gazdálkodás szempontjából lényeges aspektusait, és ezek alapvető elemzési módszereit.</p>
2.	<p>Előadás: Az emberi erőforrás menedzsment (EEM) modelljei. A Stratégiai EEM (SEEM) fogalma és megközelítései („paradigmái”). Az EEM és a SEEM viszonya. Gyakorlat: Kapcsolatok a stratégiai humánerőforrás-gazdálkodás és az üzleti stratégia és a humántőke-gazdálkodás között. HR stratégia kialakítása. Esettanulmányok.</p> <p>TE: A hallgatók képessé válnak az emberi erőforrások stratégiai szerepének átlátására, és az EEM és a SEEM funkcióinak elkülönítésére. A hallgatók megismerkednek az alapvető emberi erőforrás stratégiákkal, és a stratégia-kialakítás folyamatával, kihívásaival.</p>
3.	<p>Előadás: Stratégiai munkaerő-ellátás. Stratégiai munkaerő-tervezés. Gyakorlat: Előrejelzési és tervezési módszerek a SEEM-ben.</p> <p>TE: A hallgatók megismerkednek az emberi erőforrás ellátás és munkaerő-tervezés stratégiai kérdéseivel, alapvető módszereivel.</p>
4.	<p>Előadás: Stratégiai munkakörelemzés, tervezés & kompetencia-menedzsment. Gyakorlat: Munkakör-elemzési módszerek.</p> <p>TE: A hallgatók megismerkednek a munkakörelemzés, tervezés és a kompetencia-menedzsment stratégiai szintű feladataival, módszereivel.</p>
5.	<p>Előadás: Munkaerőforrások elemzése, tervezése (sourcing). Gyakorlat: Munkaerőforrások elemzése.</p> <p>TE: A hallgatók megismerkednek a munkaerő források menedzselésének stratégiai szintű feladataival, módszereivel.</p>
6.	<p>Előadás: Toborzás stratégiai szempontjai. A toborzás célcsoportjának meghatározása. A toborzási stratégiai kialakítása. Gyakorlat: Toborzási technikák. Tervezés, elemzés.</p> <p>TE: A hallgatók megismerkednek a toborzás stratégiai szintű feladataival, módszereivel.</p>
7.	<p>Előadás: Mérés a kiválasztás során. Belső és külső jelentkezők értékelése. Gyakorlat: Értékelési módszerek.</p> <p>TE: A hallgatók megismerkednek a munkaerő-kiválasztás stratégiai szintű feladataival, módszereivel.</p>
8.	<p>Előadás: A kiválasztási döntés. A munkaerő-felvétele (hiring). Beillesztés. Munkaerő-áramlás menedzselése. Gyakorlat: Értékelési módszerek II. A fluktuáció mérési, elemzési módszerei.</p> <p>TE: A hallgatók megismerkednek a munkaerő-felvétel és beillesztés, illetve a munkaerő-áramlás menedzselésének stratégiai szintű feladataival, módszereivel.</p>
9.	<p>Előadás: Az emberi erőforrás fejlesztés stratégiai kérdései. A szükségletek felmérése, tervezés, értékelés. Gyakorlat: Emberi erőforrás fejlesztés tervezés és értékelés.</p> <p>TE: A hallgatók megismerkednek az emberierőforrás-fejlesztés stratégiai szintű feladataival, módszereivel.</p>
10.	<p>Előadás: A teljesítménymenedzsment stratégiai kérdései. Gyakorlat: Teljesítmény-értékelési módszerek.</p> <p>TE: A hallgatók megismerkednek a teljesítmény-menedzsment stratégiai szintű feladataival, módszereivel.</p>
11.	<p>Előadás: Az javadalmazás- és ösztönzésmenedzsment stratégiai kérdései. Gyakorlat: Javadalmazási rendszerek és technikák.</p> <p>TE: A hallgatók megismerkednek a javadalmazás- és ösztönzésmenedzsment stratégiai szintű feladataival, módszereivel.</p>
12.	<p>Előadás: Emberi tőke menedzsment (HCM) és humán controlling. Gyakorlat: Emberi tőke és humán controlling számítások.</p> <p>TE: A hallgatók megismerkednek az emberitőke-menedzsment elméleti háttérével, feladataival, módszereivel.</p>
13.	<p>Előadás: Az esélyegyenlőségi stratégia az emberi erőforrás gazdálkodásban.</p>

	Gyakorlat: Esettanulmányok. TE: A hallgatók megismerkednek az esélyegyenlőségi stratégia mibenlétével, szerepével, elkészítésének folyamatával.
14.	Előadás: Nemzetközi emberierőforrás-gazdálkodási stratégiák és diverzitási stratégia. Gyakorlat: Esettanulmányok TE A hallgatók megismerkednek a nemzetközi emberierőforrás-gazdálkodási stratégiákkal és diverzitási stratégiával, és ezek kihívásaival.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	A szervezetfejlesztés elmélete modelljei és gyakorlata				Kódja:	GT_MVSN502-17
		angolul:	Theoretical Models of Organisational Development and their Practical Application					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Ujhelyi Mária			beosztása:	egyetemi docens, tanszékvezető	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a szervezetfejlesztés modelljeivel, gyakorlati megvalósításuk folyamatával, eszközeivel, módszereivel. Esettanulmányok és valós vállalati példák elemzésének segítségével lehetőséget biztosítani arra, hogy megértsék e terület fontosságát, és praktikus tapasztalatokat is szerezzenek e magatartástudományi alapokon álló változásmenedzselési mód alkalmazásáról.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri és érti a változásmenedzseléssel és magatartástudományi szervezetfejlesztéssel kapcsolatos alapfogalmakat. - Ismeri a különböző változásmenedzselési modelleket, különös tekintettel a szervezetfejlesztésre.
- Megérti a szervezetfejlesztés során alkalmazott beavatkozásokat, ismeri azok módszertanát és alkalmazhatóságát
- Reális énképpel, önismerettel rendelkezik
- Megérti az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére, az szervezeti tagok közötti interakciókra.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a szervezetfejlesztés legújabb kutatási eredményeit.

Képesség:

- Képes reális önértékelésre, saját szervezetfejlesztői, tanácsadói stílusáról.
- Képes a szervezeteken belül előforduló szituációk elemzésére, csoportdinamikai jelenségek felismerésére, saját és mások magatartása mögött meghúzódó tényezők értelmezésére.
- Képes önálló következtetéseket levonni, eredeti megoldási módokat megfogalmazni, döntéseket hozni, képes igényes elemzési feladatokat ellátni.
- Képes másokat meghallgatni, bevonni, mások ötleteit, javaslatait figyelembe venni a szervezeti problémák megoldásánál
- Rendelkezik folyamat tanácsadói képességekkel.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját jellemvonásaihoz, képességeihez, magatartásához, nyitott az önkritikára.
- Nyitott mások magatartásának megértésére, aktív magatartást tanúsít a szervezeti problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a magatartástudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és empátikus hozzáállás jellemzi.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vallja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.
- Szakmai munkája során törekszik tudásának gyarapítására, a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

- A szervezeti változások során felelősséggel tudja alkalmazni a szervezetfejlesztéssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteit.
- Felelősséggel gondolkodik saját tanácsadói kompetenciáinak fejlesztéséről.
- Gyakorlatszerzést követően önállóan is képes szervezetfejlesztési projektek támogatására.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus részletesen tárgyalja a szervezetfejlesztés elméletét, tudományos háttérét, modelljeit és a gyakorlatban alkalmazott beavatkozásokat. A folyamat lépésein végighaladva szó esik a változást kiváltó tényezőkről, a vezető és tanácsadó kapcsolatteremtéséről, a tanácsadó szerepéről, stílusáról, a diagnosztizálásról, az ellenállás leküzdéséről, végül a különböző típusú beavatkozásokról és az eredmények értékeléséről.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások, a témakörök közös megbeszélése, esettanulmányok, szerepjátékok, tesztek, csoportos problémamegoldó feladatok.

Értékelés

Az írásbeli vizsga az órai aktivitás és esettanulmány elemzés figyelembevételével.

Kötelező szakirodalom:

Cummings, Thomas G., Worley, Christopher G. (2015) Organization Development and Change. CENGAGE Learning. Stamford, USA.
Brown, Donald R. – Harvey, Don (2011): *An Experimental Approach to Organizational Development* eighth edition, Pearson Education Inc., Upper Sadle River, New Jersey.
A tananyagról készített diasor

Ajánlott szakirodalom:

Senior, Barbara - Swailes, Stephen (2010): *Organizational Change*, Fourth Edition, Financial Times Prentice Hall, Pearson Education, Harlow.
Tudományos folyóiratok tanulmányozása.

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés, követelmények megbeszélése, szervezetfejlesztés és a változás kihívása. TE* Megérti a szervezetfejlesztés koncepcióját, a szervezetfejlesztés öt lépését.
2.	A kultúra változtatása. TE Érti a szervezeti kultúra jelentőségét a szervezeti siker elérése szempontjából.
3.	A tanácsadó szerepe és stílusa. TE Ismeri a szervezetfejlesztési specialista szerepét a szervezetfejlesztésben. Meghatározza saját tanácsadó stílusát.
4.	A diagnózis folyamata. TE Meghatározza a tüneteket, a problémákat és a problémák okait. Megismeri az információgyűjtés technikáit, és a legfontosabb diagnosztizáló modelleket.
5.	A változással szembeni ellenállás leküzdése. TE Ismeri és érti az egyénektől és szervezetektől eredő ellenállás okokat. Meghatározza a stratégiákat, amelyek segítségével növelhető a változás iránti hajlandóság, motiváció.
6.	Szervezetfejlesztési stratégiák. Folyamat beavatkozási képességek. TE Ismeri és érti a szervezetfejlesztési beavatkozások széles körét, és tudja, hogyan kell azokat alkalmazni. Megérti a folyamat beavatkozás lényegét, és elsajátítja azok alkalmazását.
7.	Alkalmazottak felhatalmazása, egyéni beavatkozások. TE Felismeri a dolgozók felhatalmazásának szükségességét a szervezetfejlesztési programokban. Megtapasztalja a személyek közötti kommunikáció dinamikáját.
8.	Csapat fejlesztő beavatkozások. TE Érti, hogy hogyan illeszkednek a csapatfejlesztő technikák a szervezetfejlesztési programba. Felismeri a csapat problémákat, és az ebből adódó működési nehézségeket.
9.	Csoportok közötti kapcsolatokat fejlesztő beavatkozások. Célkitűzés a hatékony szervezetekért. TE Felismeri a csapatok közötti konfliktusokból eredő problémákat. Megtapasztalja a versengés negatív hatását a szervezeti teljesítményre. Stratégiákat ismer meg, mellyel együttműködő csapatok közötti kapcsolat alakíthatók ki. Ismeri a kutatás megállapításait a célkitűzésre vonatkozóan.
10.	Munkacsoportok fejlesztése. TE Megismeri a minőséggel és teljesítménnyel kapcsolatos legfontosabb szervezetfejlesztési beavatkozásokat és a munkakör tervezés problémáját.
11.	Magas-teljesítményű rendszerek és a tanuló szervezetek. TE Ismeri és érti a rendszer szintű beavatkozások lényegét, a kérdőíves kutatást, a tanuló szervezeteket, az újrászervezést..
12.	Szervezeti transzformáció és stratégiai változás. TE Ismeri és érti a szervezeti transzformáció kapcsolatát a változási programokkal. Érti a kultúra-stratégia modell lényegét.
13.	Kihívások a szervezetek számára. A szervezetfejlesztés jövője TE Érti, hogy hogyan kell fenntartani, belsővé tenni és stabilizálni a változási programokat. Meghatározza a jövőre vonatkozó legfontosabb trendeket.
14.	Vállalati esetek elemzésének bemutatása. TE Kritikusan értékeli a saját és évfolyamtársai önértékelését.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	HR trendek és tendenciák				Kódja:	GT_MVSN507-17	
	angolul:	HR trends and tendencies						
Felelős oktatási egység:		VEZETÉS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYI INTÉZET						
Kötelező előtanulmány neve:					Kódja:			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	1	Heti	1	gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Dajnoki Krisztina		beosztása:	intézetigazgató, egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:	Héder-Rima Mária		beosztása:	doktorandusz	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a környezeti változások és a globalizáció hatására megjelenő új HR tevékenységeket, amelyek a hagyományos HR funkciók mellett jelentek meg. A tantárgy értelmezi az új tevékenységterületek jelentőségét a stratégiai emberi erőforrás gazdálkodásban, segít feltárni az összefüggéseket a HRM integrált rendszerében. Az elméleti ismeretek kiegészülve esettanulmányok feldolgozásával, szituációs feladatokkal, csoportmunkára épülő tréningekkel, alkalmassá teszi a hallgatót hazai és nemzetközi környezetben való gyakorlati alkalmazására.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Mélyrehatóan ismeri az emberierőforrás-gazdálkodás hagyományos funkcióit és a környezeti változások, a globalizáció hatására megjelenő új tevékenységterületek feladatait és módszereit, melyek jelentősége nem vitatható. Átfogóan ismeri és érti a szervezetek HR működési jellemzőit, gazdasági és társadalmi szerepüket. Ismeri az erőforrások, a tényezők és jelenségek összefüggéseit, az erőforrások felhasználásának szabályait és törvényszerűségeit. Mélyrehatóan ismeri az emberi erőforrás gazdálkodással kapcsolatos, a tantárgy keretében releváns témakörök tudományos eredményeit, a kutatás módszereit, az adott HR tevékenységterület sajátosságait.</p> <p><i>Képesség:</i> Képes a szervezetek erőforrás gazdálkodási feladataiban szerepet vállalni, a tantárgy keretében megszerzett szakmai tudását az elvárásoknak megfelelően felhasználni, a szervezet céljaival összefüggésben tervező, fejlesztő és támogató tevékenységeket folytatni a megtartás-, munkaélmény-, kompetencia- humán tőke-, tudás-, generáció-, sokszínűség-menedzsment emberi erőforrás gazdálkodás területeken. Képes megérteni a szervezeti folyamatok természetét, külső-belső összefüggéseit, kapcsolatát az emberi erőforrás gazdálkodással és képes a környezeti változásokra rugalmasan reagálni. Képes a szakmai problémák beazonosítására, a nemzetközi tapasztalatok, jó példák hazai követelményeknek megfelelő adaptálására a tantárgy keretében releváns emberi erőforrás menedzsment területen. Képes az emberi erőforrás menedzsment területén magyar és idegen nyelvű publikációs forrásokat felhasználni, ezeket értelmezni, feldolgozni, szakértői anyagokat összeállítani.</p> <p><i>Attitűd:</i> A folyamatok megértése során kritikus gondolkodás, az elemzésre törekvés jellemzi. Jellemzője az értékalapú megközelítés, amelynek középpontjában a munka, mint alkotó és kreatív tevékenység jelenik meg. Elkötelezett a minőségi munka iránt.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> A humán erőforrás gazdálkodás folyamatos fejlődése, illetve a változások, trendek megismerése végett a hallgató rendelkezik a folyamatos önképzés igényével, tudatosan keresi a szervezeti és egyéni tanulási formákat, belső motiváció alapján folyamatosan él a non-formális tanulás lehetőségével, ennek eredményeként szakmai érdeklődése elmélyül.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Változó HR – a környezeti változások és a globalizáció hatása az EEM funkciókra; A HR, mint profit center, Tehetségmenedzsment rendszerek alkalmazása; Megtartás-menedzsment és elköteleződés, job-hopping; Sokszínűség-menedzsment; Tudásmenedzsment; Munkaélmény-menedzsment (Flow); Humán tőke menedzsment és kompetenciamentedzsment; A HR szerepe a társadalmi felelősségvállalásban; People management és generáciomentedzsment; Munkavállalói jólét, családbarát munkahely; Robotizáció hatása a kapacitástervezésre</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Ismeretátadó interaktív előadás és esettanulmányok feldolgozására, szituációs helyzetekre, csoportos feladatmegoldásra épülő gyakorlatok.

A foglalkozásokon való részvétel a kari Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban rögzítettek szerint.

Értékelés

Gyakorlati jegy (írásbeli vizsga)

Kötelező szakirodalom:

POÓR J – KAROLINY M.-NÉ – KOVÁCS I. É. – ILLÉS B. Cs. (szerk.): A HR gyakorlata. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.

POÓR J. – FARKAS F. (szerk): Átalakuló emberi erőforrás menedzsment a multinacionális cégek helyi leányvállalatainál Közép- és Kelet-Európában. Gödöllő, 2011. ISBN: 978-963-295-083-9

POÓR J. – KAROLINY M.-NÉ – BERDE Cs. – TAKÁCS S. (szerk.): Átalakuló emberi erőforrás menedzsment. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2012.

POÓR J. – BÓDAY P. – KISPÁL-VITAY Zs. (szerk.): Trendek és tendenciák a kelet-európai emberierőforrás-menedzsmentben. Gondolat Kiadó, Budapest, 2011.

KERESENDI-MESTER Sz.: Humántőke-menedzsment. Eger, 2013.

NÁBELEK F. - STURCZ A. - TÓTH I.J.: Az automatizáció munkaerő-piaci hatásai Járási munkaerő-piacok automatizációs kitettségének becslése, MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet, Budapest, 2016/4 50.p.

DESSLER, G. (2013): „HUMAN RESOURCE MANAGEMENT” PEARSON EDUCATION, PRENTICE HALL, 692.p.

ARMSTRONG, M. (2017): „ARMSTRONG’S HANDBOOK OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT PRACTICE” KOGAN PAGE PUBLISHERS, LONDON AND PHILADELPHIA, 1089.p.

KAROLINY M.-NÉ – POÓR J. (szerk.): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv Rendszerek és alkalmazások. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2016.

+ előadás anyag

+ a témában kiadott releváns szócikkek

Ajánlott szakirodalom:

BOUDREAU, J.W.: HR újratöltve. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2012.

LOSEY, M. – ULRICH, D. – MEISINGER, S. (SZERK.): A HR JÖVŐJE – AZ EMBERIERŐFORRÁS-MENEDZSMENT perspektívái.

HVG Kiadói Zrt., Budapest, 2006.

+ a témában releváns szócikkek

Heti bontott tematika (1 előadás + 1 gyakorlat az adott témakörben)	
1.	Változó HR – a környezeti változások és a globalizáció hatása az EEM funkciókra
	TE A hallgató megismeri a HR fejlődés területén jelentkező változásokat, új trendeket, megjelenő funkciókat
	Tehetségmenedzsment rendszerek alkalmazása
	TE A hallgató megismeri a nemzetközi és hazai tehetségmodelleket, alkalmazott TM rendszereket, összefüggéseit más rendszerekkel.
	Megtartás-menedzsment és elköteleződés, a job-hopping jelenség
	TE A hallgató megismeri a megtartás, elkötelezettség, lojalitás szerepét, jelentőségét a szervezetben, megismerkedik a modellel, illetve a job-hopping jelenség kiváltó okaival, hatásaival.
	Munkaélmény-menedzsment (Flow)
	TE A hallgató megismeri a munkaélmény-menedzsment alapjaival, hatásaival, gyakorlati megvalósulás formáival.
	Sokszínűség-menedzsment
	TE A hallgató megismeri az esélyegyenlőség szemlélet mellett a sokszínűség-menedzsment szemléletét, hatásait.
	Esélyegyenlőségi emberi erőforrás menedzsment
	TE A hallgató megismeri a fogyatékos, illetve megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának HR sajátosságait
	Tudásmenedzsment
	TE A hallgató megismeri a szellemi tőke növelését célzó törekvéseket, stratégiai szemléletet.
2.	Humán tőke menedzsment és kompetenciamentedzsment
	TE A hallgató megismeri humán tőke elemeit, a HC növelés lehetőségeit és a kompetenciák tudatos menedzselésének hatásait, sajátosságait
	HR branding, employer branding
	TE A hallgató megismeri HR és a munkavállalói márkáépítés sajátosságait
	A jövő munkaerőpiacának elvárt képességei
	TE A hallgató megismeri azokat a képességeket, kompetenciákat, melyek birtoklása versenyelőnyt jelent a munkavállalók között, hogyan tudjuk ezeket a kompetenciákat egyéni szinten erősíteni, fejleszteni, illetve, hogyan lehet hitelesen tálni a munkaadó felé
	A HR szerepe a társadalmi felelősségvállalásban
	TE A hallgató megismeri a HR szerepét, lehetőségeit a CSR tevékenységben
	People management és generációmenedzsment
	TE A hallgató megismeri a hatékony „people management”, mint top 10 elvárt kompetencia főbb ismérveit, fejlesztési lehetőségeit, valamint a generációk hatékony együttműködésének sajátosságait.
	Munkahelyi jólét, családbarát munkahely
	TE A hallgató megismeri a munkahelyi jólétet, mint stratégiai eszközt, illetve melyek a gondoskodás 21. századi eszközei, valamint a családbarát munkahely ismérveit.
	Robotizáció hatása a kapacitástervezésre, automatizáció munkaerőpiaci hatásai
	TE A hallgató megismeri a digitális ipari forradalom, az automatizáció munkaerő-piaci hatásait, következményeit.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Munkaerő-piaci ismeretek				Kódja:	GT_MVSN508-17	
	angolul:	Labour market studies						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		nincs				Kódja:	–	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	igen	Heti	0	Heti	2	gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Kun András István			beosztása:	docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A tárgy célja megismertetni a hallgatókat a munkaerőpiac alapvető közgazdasági modelljeivel, ezek gyakorlatban való alkalmazhatóságával, illetve a munkaerőpiacot meghatározó intézményi tényezők szerepével (kiemelten a foglalkoztatáspolitikával és a szakszervezetekkel). A kurzus elvégzésével az emberierőforrás-tanácsadói pályán elhelyezkedők képessé válnak a munkaerő-piaci folyamatok megértésére, az egyes gazdaságpolitikai intézkedések főbb várható hatásainak előrejelzésére, ezen keresztül pedig a szervezeti emberierőforrás-gazdálkodás szempontjából lényeges tényezők változásaira való felkészülésre, reagálásra. Megértik továbbá a szervezetek és a munkaerőpiac közti kölcsönhatásokat, és így a szervezeti döntések hosszú távú, munkaerő-piaci környezetre gyakorolt hatásait is, ami a stratégiai szintű emberierőforrás-menedzsment alapvető dimenziója. A hallgatók betekintést nyernek ezen felül az alapvető munkaerőpiac-elemző technikákba is.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. - Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. - Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. - Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). - Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. - Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. - Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja. <i>Autonómia és felelősség:</i> 								
<ul style="list-style-type: none"> - Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek. - Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele 								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A munkaerőpiac áttekintése. A munkaerő-kereslete. Keresleti rugalmasságok. Félig állandó munkaerőköltségek. A munkaerő kínálata. Kiegyenlítő bérkülönbségek. Munkaerő-mobilitás. Emberitőke-beruházások. Ösztönzés és termelékenység. Nem, faj, etnikum, diszkrimináció. Szakszervezetek. Kereseti egyenlőtlenségek. Munkanélküliség és munkaerőhiány.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások során kerülnek megvitatásra a munkaerő-piaci ismeretek egyes területei. Ezek megbeszélése, közös értelmezése mellett a hallgatók csoportos vagy egyéni irodalom-feldolgozást végeznek oktatói irányítás mellett, mely prezentációval zárul.

Értékelés

Prezentáció 20%. Szóbeli vizsga 80%.

Kötelező szakirodalom:

Ehrenberg, Ronald G. – Smith, Robert S. [2003]: *Korszerű munkagazdaságtan*. Panem Könyvkiadó, Budapest.
Az előadásokon és a gyakorlaton elhangzott anyag, s az ajánlott irodalom meghatározott részeinek feldolgozása.

Ajánlott szakirodalom:

Galasi Péter [1994]: A munkaerőpiac gazdaságtana. Aula Kiadó, Budapest.
Gömöri András [2001]: Információ és interakció. Typotex Kiadó, Budapest.
Henczi Lajos [szerk.]: Munkaerő-piaci ismeretek. AIFSZ kollégium Egyesület, Budapest.
Spence, Michael A. [1974a]: Market Signaling: Informational Transfer in Hiring and Related Screening Processes. Harvard University Press, Cambridge, MA.
Stiglitz Joseph E. [1977]: Monopoly, Non-linear Pricing and the Imperfect Information: The Insurance Market. Review of Economic Studies, vol. 44 no. 138., pp. 407-430.
Varga Júlia [1998]: Oktatás-gazdaságtan. Közgazdasági Szemle Alapítvány, Budapest.
Vámosi Tamás [2013]: Munkaerő-piaci ismeretek: e-learning tananyag. PTE FEEK, Pécs, url: <http://digitalia.lib.pte.hu/?p=3689>
Van Parijs, Phillippe – Vonderbourght, Yannik [2014]: Alapjövedelem. L' Hartman Kft., Budapest
Varian, Hal R. [2005]: Mikroökonómia középfokon. Akadémiai Kiadó, Budapest.
A „Munkaerőpiaci Tükör” sorozat.

Heti bontott tematika	
1.	A munkaerő-piaci ismeretek tárgya, módszerei. A munkagazdaságtan alapfogalmai. TE* A hallgatók megismerik a munkaerő-piaci ismeretek tárgykörét és a munkagazdaságtani megközelítésmódot. .
2.	A munkaerőpiac áttekintése. TE: A hallgatók megismerkednek munkaerőpiac főbb definícióival, alapfogalmaival, alapvető folyamataival.
3.	A munkaerő-kereslete TE: a hallgatók értelmezni tudják a munkaerő iránti keresletet, annak meghatározó tényezőit, a keresleti függvényt.
4.	Keresleti rugalmasságok TE: A hallgatók megismerkednek a keresleti rugalmasságok típusaival és ezek felhasználhatóságával a későbbi elemzések során.
5.	Félig állandó munkaerőköltségek. TE: A hallgatók elsajátítják a változó, az állandó és a félig állandó munkaerőköltségek fogalmait, ezek megjelenési formáit, és azt, hogy miképp szolgálhatja ez a szervezeten belüli munkaerő-folyamatok jobb megértését.
6.	A munkaerő kínálata. TE: A hallgatók a munkaerő-piaci kínálatot meghatározó tényezőkkel, folyamatokkal ismerkednek meg.
7.	Kiegyenlítő bérkülönbségek. TE: A kiegyenlítő bérkülönbségek fogalma, és a vérek változékonyságában játszott szerepe, valamint tényezői kerülnek megismertetésre a hallgatókkal.
8.	Munkaerő-mobilitás.. TE: A földrajzi, és munkahelyek közti mobilitás egyéb formáival, ezek tendenciáival ismerkednek meg a hallgatók.
9.	Emberitőke-beruházások. TE: Az emberi tőke koncepciójának, összetevőinek, beruházási módjainak és hatásainak megismertetése a hallgatókkal.
10.	Ösztönzés és termelékenység TE: A munkavállalók termelékenységének főbb tényezői, és meghatározó folyamatai kerülnek megismertetésre
11.	Nem, faj, etnikum, diszkrimináció. TE: A munkaerőpiacon megjelenő csoportkülönbségek okai és ezek közül is kiemelten a diszkrimináció fogalmával, folyamataival ismerkednek meg a hallgatók.
12.	Szakszervezetek TE: A hallgatók megismerik a munkavállalói érdekképviseltek munkaerőpiacon játszott szerepét.
13.	Kereseti egyenlőtlenségek. TE: a kereseti egyenlőtlenségek mibenlétével és mérésének lehetőségeivel ismerkednek meg a hallgatók.
14.	Munkanélküliség és munkaerőhiány: aktuális trendek TE: A munkaerő-piaci egyensúlytalanságok két fajtájával, ezek elemzési módjaival találkoznak a hallgatók.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti etika				Kódja:	GT_MVSN503-17	
	angolul:	Business ethics						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Barizsné Dr. Hadházi Edit			beosztása:	egyetemi adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	-			beosztása:	-	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók egyrészt bepillantást nyerjenek az üzleti etika elméleti ismereteibe, a legalapvetőbb modellek és empirikus kutatások eredményeibe. A foglalkozások célja másrészt az, hogy az esettanulmányok feldolgozása során személyiségük és érzelmi intelligencia készségük fejlődjön, és felismerjék, hogy munkájuk során, hosszú távon akkor lesznek hatékonyabbak és eredményesebbek, ha a társadalmi, erkölcsi és etikai normákat ismerik, azok szerint tevékenykednek.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> A kurzus során a következő témaköröket kívánjuk feldolgozni: az üzleti etika kialakulása, értelmezése, hatásintervalluma, változása; az erkölcsi felelősség a piac szereplőinek: a fogyasztók, a tulajdonosok, az alkalmazottak, a kormányzat, a szállítók, a helyi közösségek és a természeti környezet vonatkozásában. Hangsúlyt helyezve emellett arra, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek a szaktikákba, és megismerkedjenek az etikai kódex fogalmával és alkalmazásával.</p> <p><i>Képesség:</i> A hallgatók képesek lesznek a különböző érintettek felé etikusan fordulni, az alapvető etikai normákat munkájukban és mindennapjaikban alkalmazni.</p> <p><i>Attitűd:</i> A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő hozzáállást alakítson ki az etikus munkavégzéssel kapcsolatban. Nyitottá válnak továbbá az ezzel kapcsolatos ismeretek megszerzésére, alkalmazására.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában az etikai térkép valamennyi szereplőjének értékeit megismerje, azokat figyelembe véve hozza meg döntéseit.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus áttekinti a következő témaköröket: az üzleti etika kialakulása, értelmezése, hatásintervalluma, változása; az erkölcsi felelősség a piac szereplőinek: a fogyasztók, a tulajdonosok, az alkalmazottak, a kormányzat, a szállítók, a helyi közösségek és a természeti környezet vonatkozásába; szaktikák; etikai intézmények a vállalaton belül.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadások, gyakorlatokon a témakörökhöz kapcsolódó feladatok, esettanulmányok megoldása.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>Gyakorlati jegy zárthelyi dolgozat formájában, aláírás feltétele: egyéni beadandó dolgozat és prezentáció.</p>								

Kötelező szakirodalom:

Csurgó Ottóné (szerk.) (2006): Üzleti etika, Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Rt., Budapest
Pálincás Jenő (2006): Üzleti etika, INOK Kft., Budapest
Colin Fisher – Alan Lovell – Néstor Valero-Silva (2013): Business Ethics and Values, Fourth Edition, Pearson Education Limited, Harlow
Peter A. Stanwick – Sarah D. Stanwick (2009): Understanding Business Ethics, First Edition, Pearson Education International, New Jersey

Ajánlott szakirodalom:

- Angyal Ádám (2001): Vállalati kormányzás, Aula Kiadó, Budapest
- Csurgó Ottóné – Hajdu Péter (szerk.) (1997): Bevezetés az üzleti etikába, PSZF, Budapest
- D. K. Prahalad (2005): Esélyek a piramis alján, HVG Könyvek, HVG Kiadó, Budapest
- George, D. Chryssides. – John, H. Kaler (1995): Introduction to Business Ethics, Chapman and Hall, London
- Hajdu Péter (2004): Gazdaságetikai alapismeretek, Képzőművészeti Kiadó, Budapest
- Kerekes Sándor (2007): A környezetgazdaságtan alapjai, Aula Kiadó, Budapest
- Philip, Kotler – Nancy Lee (2007): Vállalatok társadalmi felelősségvállalása, HVG Kiadó ZRt. Budapest
- Sheridan, Thomas – Kendall, Nigel (1992): Corporate Governance, Pitman Publishing, London
- Tóth Gergely (2007): A valóban felelős vállalat, Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület, Budapest
- Török Attila (2002): Üzleti etika, Századvég Kiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	Tematika, követelményrendszer ismertetése, csoportok beosztása, a félév szervezési feladatainak egyeztetése, Elméleti bevezetés I. TE: Ismeri a jog és az erkölcs hasonlóságait és különbségeit, a gazdaságetika fogalmát és szintjeit, az üzleti etika történeti fejlődését, az etikai irányzatokat.
2.	Elméleti bevezető II. TE: Ismeri a vállalati etika irányzatait, az üzleti etika fogalmát és alapelveit, az etikai térkép alanyait, a vállalati etikai intézményeket.
3.	CSR (Vállalatok társadalmi felelősségvállalása) TE: Ismeri társadalmi felelősségvállalás fogalmát, annak Caroll-féle dimenzióit, legfontosabb szakmai területeit.
4.	Etikus marketing, etikus tárgyalás TE: Ismeri az etikus marketing fogalmát, a reklámetika fogalmát, a reklámetika általános és szakma specifikus jegyeit, a tárgyalás szakaszaiban tudja alkalmazni az üzleti etika alapelveit, szemléletét.
5.	Etikus emberi erőforrás menedzsment TE: Ismeri az etikus toborzás, kiválasztás, ösztönzésmenedzsment, előléptetés és elbocsájtás legfontosabb szempontjait.
6.	A szervezeti magatartás etikai viszonyai TE: Ismeri az etikus döntéshozatal szempontjait, a szervezeten belüli érdekkonfliktusok etikus kezelési lehetőségeit, az üzleti titok fogalmát.
7.	Felelősség a természeti környezet irányába TE: Ismeri a fenntartható fejlődés fogalmát, elveit, az ökológiai lábnyom fogalmát, a környezetvédelmi szabályozás eszközeit, a hulladékgazdálkodás alapelveit.
8.	Fogyasztóvédelem TE: Ismeri a fogyasztóvédelem célját, a fogyasztó fogalmát, a fogyasztók alapvető jogait, a leggyakoribb fogyasztóvédelmi problémákat, megoldási lehetőségeiket.
9.	A pénzügyi tevékenység etikája TE: Ismeri a banketika legfontosabb kérdésköreit, a bank és dolgozóinak felelősségeit, az ügyfelek jogait, a biztosításetika legfontosabb elveit.
10.	Az informatikai társadalom és az etika TE: Ismeri a törvényi szabályozást, az e-etika főbb elveit.
11.	Szaketikák TE: Ismeri a szaketikák szükségességének okait, a legfontosabb szaketikák problematikáját (számviteli munka etikája, adómorál, sajtóetika)
12.	A nemzetközi üzleti élet etikája TE: Ismeri a globalizáció és az üzleti etika összefüggéseit, a multinacionális vállalatok működésének erkölcsi vonatkozásait, a nemzeti kultúrák és az üzleti etika kapcsolatát.
13.	Etikai intézmények, etikai kódexek TE: Ismeri az etikai intézményeket, az etikai kódex fogalmát, csoportosítási lehetőségeit, legfontosabb tartalmi követelményeit.
14.	Empirikus kutatások az üzleti etika területén TE: Ismeri az üzleti etika területén született legfontosabb empirikus kutatások eredményeit.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Tanulószervezetek, szervezeti tanulás				Kódja:	GT_MVSN504-17
		angolul:	Learning organization, organizational learning					
Felelős oktatási egység:			Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:			-			Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Kiss Zsuzsanna		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:			beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a tanulószervezeteket, szervezeti tanulással kapcsolatos alapfogalmakat, alapelveket, az információgazdaság jellemzőit, a tudás menedzselésének gyakorlati aspektusait.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Érti és ismeri a szervezetek tudásának menedzselésével kapcsolatos feladatokat, folyamatokat.								
<i>Képesség:</i>								
Elméleti, fogalmi és módszertani ismereteinek birtokában képes a szervezetek tudásmenedzsment-rendszerének átlátására, koordinálására, irányítására.								
<i>Attitűd:</i>								
Nytott az új ismeretek megszerzésére, saját ismereteinek továbbadására. Törekszik ismereteinek bővítésére, elkötelezett szakmája iránt.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus áttekinti a következő témaköröket: alapfogalmak, a tanulószervezetek környezete, információgazdaság, tudásgazdaság, szervezeti tudás és tanulás, szervezeti kultúra, tudástőke, mint vállalati erőforrás, szervezeti tanulás, tanulási görbék, tanulásméletek, csoportok, innováció-menedzsment.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Prezentációkkal (ppt) segített előadások, melyet a hallgatók számára elérhetővé teszünk, a gyakorlatokon az elméleti ismeretek elmélyítése.								
Értékelés								
Írásbeli vizsga.								
Kötelező szakirodalom:								
Boda György (2008): A tudástőke kialakulás és hatása a vállalati menedzsmentre. Információs Társadalomért Alapítvány, Budapest.								
Kiss Zsuzsanna (2012): Esettanulmány egy technológiai innováció bevezetéséről. Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására Közleményei 4:(4) 269-280.								
March, G, James (2005): Szervezeti tanulás és döntéshozatal Alien kiadó – Rajk László Szakkollégium, Budapest.								
Szabó Katalin - Hámori Balázs (2006): Információgazdaság, Akadémia Kiadó, Budapest.								
Ajánlott szakirodalom:								

Bencsik Andrea (2013): Best practice a tudásmenedzsment kiépítésében, avagy Tudásmenedzsment kézikönyv menedzserek számára. Harlow: Pearson, London.

Kiss Zsuzsanna (2014): Fiatal diplomások foglalkoztathatósága Magyarországon, PhD értekezés, DE-KTK, Közgazdaságtudományi Doktori Iskola, Debrecen.

Sveiby, K. E. (2001): Szervezetek új gazdasága: a menedzselt tudás. KJK Kerszöv. Jogi és Üzleti Kiadó.

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Bevezetés, követelmények ismertetése, alapfogalmak. Gyakorlat: Explicit-tacit tudás. TE*: ismerteti a tudásmenedzsmenttel kapcsolatos alapfogalmakat.
2.	Előadás: Tudás kodifikálás, tudástérkép. Gyakorlat: A tudás kódolás, tudástérképek szerepe a vállalatok életében, példák. TE: ismerteti a tudáskodifikálás jelentőségét, a tudás feltérképezésének jelentőségét.
3.	Előadás: Információgazdaság, tudásgazdaság, tanuló gazdaság. Gyakorlat: esettanulmány. TE: ismerteti a tanuló gazdaság fogalmi kereteit.
4.	Előadás: Tudástársadalom. Gyakorlat: esettanulmány. TE: ismerteti a tudástársadalom kialakulását.
5.	Előadás: Szervezeti kultúra. Gyakorlat: a szervezeti kultúra szerepe a tudásmegosztásban. TE: ismerteti a szervezeti kultúra típusok sajátosságait a tudásmenedzsment szemszögéből.
6.	Előadás: Szervezeti tudás. Gyakorlat: esettanulmány. TE: ismerteti a szervezeti tudáskészletet, a szervezeti tudás kialakulását, jellemzőit, kezelését.
7.	Előadás: Tudásszervezet. Gyakorlat: esettanulmány. TE: ismerteti a tudásszervezetek jellemzőit.
8.	Előadás: szervezeti tanulás 1. Gyakorlat: „rutin” feladat. TE: ismerteti a szervezeti tanulás specialitásait.
9.	Előadás: Szervezeti tanulás 2. Gyakorlat: esettanulmány. TE: ismerteti a szervezeti tanulás specialitásait.
10.	Előadás: Tudástőke. Gyakorlat: a tudástőke mérésének jelentősége, lehetőségei. TE: ismerteti a tudástőke mérésének lehetőségeit.
11.	Előadás: Csoportok, teamek. Gyakorlat: csoportfeladat. TE: Ismerteti a csoportok szerepét a szervezeti tudásmenedzsmentben.
12.	Előadás: Tanulási görbe. Gyakorlat: esettanulmány. TE: ismerteti a tanulási görbe jellemzőit, szerepét, jelentőségét.
13.	Előadás: Tanuláselméletek. Gyakorlat: tanulási módszerek. TE: ismerteti a tanuláselméleteket
14.	Előadás: Innováció menedzsment. Gyakorlat: esettanulmány. TE: ismerteti az innovációkkal kapcsolatos jellemzőket, sajátosságokat.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vezetői kompetenciafejlesztés				Kódja:	GT_MVSN505-17	
	angolul:	Leadership Competence Development						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	0	Heti	4	Gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Ujhelyi Mária			beosztása:	egyetemi docens, tanszékvezető	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek a vezetők feladataiba, elsajátítsák a munkaerő eredményes vezetéséhez, valamint a munkafeladatok hatékony megszervezéséhez szükséges társas és technikai kompetenciákat, ezáltal a későbbiekben a munkahelyi gyakorlatban is sikeresen oldanak meg összetett feladatokat, hatékonyan kezelnek vezetői fellépést igénylő helyzeteket, emberi kapcsolatokat.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri és érti a vezetéssel kapcsolatos alapfogalmakat. Tisztában van a vezetéselméletek különböző irányzataival, ismeri a vezetési funkciókat, szerepeket, kompetenciákat. - Reális énképpel, önismerettel rendelkezik - Megérti az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére. - Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás módszereinek, ismeri azok korlátait is. - Ismeri a vezetés- és szervezéstudomány és gyakorlat korszerű irányzatait és eredményeit. 								
<p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes reális önértékelésre, saját vezetői kompetenciáinak fejlesztésére. - Képes a szervezeteken belül előforduló szituációk elemzésére, csoportdinamikai jelenségek felismerésére, saját és mások magatartása mögött meghúzódó tényezők értelmezésére. - Képes önálló következtetéseket levonni, eredeti megoldási módokat megfogalmazni, döntéseket hozni, képes igényes elemzési feladatokat ellátni. - A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes lesz a szervezetek vezetésére. - Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. - Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, életen át tartó fejlesztésére. 								
<p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan viszonyul saját jellemvonásaihoz, képességeihez, magatartásához, nyitott az önkritikára. - Nyitott mások magatartásának megértésére, aktív magatartást tanúsít a szervezeti problémák kezelésében. - Nyitott és befogadó a magatartástudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Kulturált, etikus és empátikus hozzáállás jellemzi. - Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vallja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. - Szakmai munkája során törekszik tudásának gyarapítására, a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja. 								
<p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A szervezetek menedzselésével, vezetésével kapcsolatos kérdésekben önálló elemzésre, véleményalkotásra és problémamegoldásra képes. - Felelősséggel gondolkodik saját kompetenciáinak fejlesztéséről. - Gyakorlatszerzést követően önállóan létesít, szervez és vezet különböző profilú és méretű szervezeteket. - Önállóan és felelősséggel tervezi és szervezi beosztottai szakmai és általános fejlődését. 								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus részletesen tárgyalja a vezetéssel kapcsolatos fogalmakat, áttekinti a vezetéselméleteket, majd a vezetői jellemzők, készség, képesség, kompetencia, magatartás vizsgálatán keresztül tekinti át a sikeres vezetés kérdéskörét. A vezetői kompetencia fa ismertetését követően a következő témakörök kerülnek áttekintésre: önismeret, érzelmi intelligencia, kapcsolatépítés, kommunikáció, figyelem, időmenedzselés, stressz menedzselés, célkitűzés, visszajelzés, delegálás, empowerment, csapatépítés, konfliktuskezelés, tárgyalás, analitikus és kreatív problémamegoldás, befolyásolás, meggyőzés, hatalomgyakorlás, motiválás, teljesítményértékelés, értekezletek tartása, coaching, mentorálás, változásvezetés.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A témakörök közös megbeszélése, kompetenciák értékelése, tesztek, szerepjátékok, csoportos problémamegoldó feladatok segítségével.

Értékelés

Évközi ZH-k, órai aktivitás és az önértékelésről készített prezentáció figyelembevételével.

Kötelező szakirodalom:

Whetten, David A. – Cameron, Kim S. (2016): *Developing Management Skills*, Ninth Edition, Pearson Education Limited, Boston

Yukl, Gary (2010): *Leadership in Organizations*, seventh edition, Pearson Education Inc. Upper Sadle River, New Jersey

Ajánlott szakirodalom:

Kispál-Vitai Zsuzsanna (2013): *Szervezeti viselkedés* Pearson Education Limited, Harlow, England

Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2019): *Organizational Behavior*, Eighteenth edition, Global edition. Pearson Education Limited. Harlow, United Kingdom

Tudományos folyóiratok tanulmányozása.

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés, követelmények megbeszélése, vezetői képességek. TE* Megérti a kurzus célját, jelentőségét, játékos feladat keretei közt értékeli saját vezetői kompetenciáit.
2.	Vezetői funkciók, szerepek, kompetenciák, vezetéselméletek. TE Ismeri, érti és kritikusan elemezni képes a vezetéselméleteket, vezetési funkciókat, szerepeket.
3.	Önértékelés (elméleti áttekintés), érzelmi intelligencia. TE Ismeri az önértékelés és önismeretszerzés technikáit. Önkitöltős tesztek segítségével a gyakorlatban is teszteli azokat.
4.	Kapcsolatok építése, kapcsolati háló. TE Ismeri a kapcsolatépítés fontosságát, tesztek és feladatok segítségével megismeri saját kapcsolatépítési stílusát, kapcsolati hálóját, illetve a kapcsolatok típusait.
5.	Időmenedzselés, stressz menedzsment. TE Ismeri és érti az időmenedzselés és stressz menedzselés módszereit, technikáit, elemzi saját gyakorlatát.
6.	Kommunikáció, célkitűzés, visszajelzés, meggyőzés. TE Tisztában van a kommunikáció vezetésben betöltött szerepével, ismeri a támogató kommunikáció lényegét. Ismeri és alkalmazza a célkitűzés, hatékony visszajelzés és meggyőzés szempontjait, technikáit.
7.	1. ZH az eddig áttekintett fejezetekből. Felhatalmazás, delegálás. TE Ismeri és érti a felhatalmazás és delegálás folyamatát, alkalmazásának lépéseit, előnyeit, hátrányait, illetve alkalmazásukat akadályozó tényezőket.
8.	Csapat építés, konfliktusok kezelése, tárgyalás, analitikus és kreatív problémamegoldás TE Tréning feladatok segítségével megtapasztalja a csapat építés, konfliktuskezelés és tárgyalás folyamatát, az analitikus és kreatív problémamegoldást.
9.	Hatalom és befolyás, szervezeti politika. TE Ismeri és érti a hatalom fogalmát, alapját, forrásait, felismeri a hatalmi taktikákat, tisztában van azok eredményességével. Érti a szervezeti politika fogalmát, hatását, a politikai magatartást befolyásoló tényezőket.
10.	Motiválás, teljesítményértékelés, mentorálás, coaching. TE Ismeri és érti a teljesítményértékelés és motiválás vezetésben betöltött szerepét, a mentorálás és coaching alkalmazásának körülményeit.
11.	Értekezletek tartása. TE Ismeri és érti a sikeres értekezlettartás fontosságát, áttekinti a témához kapcsolódó gyakorlati tanácsok sokaságát.
12.	Változásvezetés. TE Ismeri és érti a vezetés speciális szerepét a változások menedzselésében.
13.	2. ZH a tananyag második részéből. Egyéni önértékelések. TE Kritikusan értékeli a saját és évfolyamtársai önértékelését.
14.	Egyéni önértékelések. TE Kritikusan értékeli a saját és évfolyamtársai önértékelését.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Döntéelmélet				Kódja:	GT_MVSN506-17
		angolul:	Decision making theory					
Felelős oktatási egység:		Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	1	kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szabados György Norbert			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Prof. Dr. Berde Csaba Dr. Pierog Anita			beosztása	egyetemi tanár egyetemi adjunktus	
A kurzus célja megismertetni a hallgatókkal a döntéelmélet kialakulását, irányzatait, módszertanát, kutatási eredményeket, alkalmazási lehetőségeit.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<p><i>Tudás:</i> Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.</p> <p><i>Képesség:</i> Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.</p> <p><i>Attitűd:</i> Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Vezetélmélet és döntés. A döntéshozatal koncepciói. Híres vezetők-vezetői döntések. Kilátásmélet. Korlátozott racionalitás. Nudge. Közösségi döntések.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A tárgy keretében előadások vannak, gyakorlatok keretében hallgatói kiselőadások tartását várjuk el (ez utóbbi az aláírás feltétele). Mindezek, illetve a kiadott szakirodalom alapján a hallgató a számonkérésre önállóan készül fel.								
Értékelés								
Kollokvium. Zárthelyi és beadandó dolgozatok alapján összegzett jegy (a beadandó dolgozatok készítésének követelményeit az oktató az első előadáson ismerteti). A két beadandó dolgozat és a zh alapján megajánlott jegy kerül beírásra a szorgalmi időszakban, illetve vizsgajegy a vizsgaidőszakban.								

Kötelező szakirodalom:

Paprika Z. (2005): Döntéelmélet. Alinea Kiadó, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Szántó R.- Wimmer Á.- Zoltayné Paprika Z.(2011): Döntéseink csapdájában. Alinea Kiadó, Budapest.

Hámori Balázs: Érzelem Gazdaságtan. A közgazdasági elemzés kiterjesztése, Kossuth Kiadó, Budapest, 2003.

Komócsin L. (2009-2011): Módszertani kézikönyv coachoknak és coachingszemléletű vezetőknek I-II. Manager Könyvkiadó, Budapest.

Az öngazolás. In: Aronson, E.: A társas lény.KJK-Kerszöv-Jogi és üzleti kiadó Kft. 187-255.p.

Prahalad, C.K: Esélyek a piramis alján. HVG Kiadó, Budapest.

Heti bontott tematika	
1.	A tárgy követelményrendszerének ismertetése. Esettanulmány és híres vezetők házi dolgozat készítésének követelményei TE*Előadás. Ennek keretében a hallgatók elsajátítják az írásbeli esszék és a szóbeli önálló prezentációk készítésének követelményeit.
2.	Vezetélmélet és döntés. A döntések vizsgálatának aktualitásai. Emberekkel kapcsolatos döntések. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el. Minden második héten a hallgatók önálló prezentációt tartanak egy választott döntélméleti könyv fejezetéből vagy egy döntélmélettel foglalkozó cikkből.
3.	Híres vezetők-vezetői döntések-döntések és tanácsadók. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
4.	Döntélméleti definíciók I. Bizonyosság, kockázat, bizonytalanság. Döntélméleti definíciók II. Probléma és problémafeltárás. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el. Minden második héten a hallgatók önálló prezentációt tartanak egy választott döntélméleti könyv fejezetéből vagy egy döntélmélettel foglalkozó cikkből.
5.	Döntéshozatal és vezetői stílusok. Döntélméleti irányzatok. Normatív és viselkedési modellek. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
6.	A japán döntéshozatali módszer. Egyéni döntéshozatal. Csoportos döntéshozatal. Ismertebb szociálpszichológiai kísérletek. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el. Minden második héten a hallgatók önálló prezentációt tartanak egy választott döntélméleti könyv fejezetéből vagy egy döntélmélettel foglalkozó cikkből.
7.	Publikálás a döntélmélet területén. Cikkelemzés (Dara Péter cikke) TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
8.	Kilátélmélet TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el. Minden második héten a hallgatók önálló prezentációt tartanak egy választott döntélméleti könyv fejezetéből vagy egy döntélmélettel foglalkozó cikkből.
9.	Játélmélet. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
10.	Esélyek a piramis alján TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el. Minden második héten a hallgatók önálló prezentációt tartanak egy választott döntélméleti könyv fejezetéből vagy egy döntélmélettel foglalkozó cikkből.
11.	Nudge-Richard Thaler munkássága TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
12.	Közöségi döntések-önkormányzati döntések. Piros-két játék. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el. Minden második héten a hallgatók önálló prezentációt tartanak egy választott döntélméleti könyv fejezetéből vagy egy döntélmélettel foglalkozó cikkből.
13.	Csoportnyomás-12 dühös ember-vita TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
14.	Zárthelyi dolgozat

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Pénzügyi kimutatások elemzése				Kódja:	GT_MVSN601-17	
	angolul:	Financial analysis						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Fenyves Veronika			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Sütő Dávid			beosztása:	PhD hallgató	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - A hallgatók megismerjék a vállalkozások pénzügyi elemzésének módszertanát, a pénzügyi elemzések végrehajtását és a megkapott eredményeket képesek legyenek kiértékelni. - A hallgatók megismerkedjenek a különböző pénzügyi modellekkel. - A hallgatók megismerkedjenek, felhasználói szinten tudják alkalmazni a Microsoft Office 2007 Excel programját 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<p><i>Tudás:</i> Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket. Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes pénzügyi modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.</p> <p><i>Képesség:</i> Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára.</p> <p><i>Attitűd:</i> Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függnék.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A hallgatók megismertetése a vállalkozások pénzügyi elemzésének módszertanával, a pénzügyi elemzések végrehajtásával és az eredmények értékelésével, illetve azok felhasználási lehetőségeivel. A hallgatók számára lehetőséget biztosítani különböző pénzügyi modellek megismerésére. Az ismeretek elmélyítése érdekében a szemináriumokon a hallgatók az elméleti anyaghoz kapcsolódó feladatokat, esettanulmányokat oldanak meg a Microsoft Office 2007 Excel programjának a felhasználásával</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>Az előadások keretében a hallgatók a pénzügyi kimutatásokkal és a pénzügyi elemzéssel kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, és olyan esettanulmányokat oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a pénzügyi kimutatások értelmezéséhez, elemzéséhez, ok-okozati összefüggések feltárásához.</p>								
Értékelés								
<p>A hallgatók számonkérése 3 részből tevődik össze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. az elméleti tananyagból megírt 2 Moodle teszt (15-15%), 2. a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása MS Excelben (30%), 								

3. önálló elemzés elvégzése és bemutatása (40%).

Kötelező szakirodalom:

Órai tananyag és a Moodle-ra feltett anyagok.

Béhm I. - Zémán Z. (2016): A pénzügyi menedzsment controll elemzési eszköztára Akadémia Kiadó Zrt. ISBN: 9789630597746

Adorján et al (2003): Számvitel és elemzés II. kötet, Magyar Könyvvizsgálói Kamara,

Sztanó, I. – Korom, E. (2005): Amit a mérleg mutat I -II., Saldo

A Controller és a Controller Info c. folyóiratok témához kapcsolódó cikkei

Ajánlott szakirodalom:

K. R. Subramanyam, John W (2014): Financial Statement Analysis 11th Edition, ISBN978-0078110962

TS Grewal's (2016): Analysis of Financial Statements for Class 12 - with CD : CBSE : 2016 Edition

ISBN: 9788183506038

Heti bontott tematika	
1.	A pénzügyi/gazdasági döntéshozatal kihívásai. Az Excel 2007 alkalmazása pénzügyi számításokban. A hallgató képes lesz a pénzügyi/gazdasági döntéshozatal értelmezésére.
2.	A pénzügyi kimutatások készítése és szerepe. Kimutatás táblázatok (pivot táblák) készítése Excel 2007-ben. A hallgató képes lesz pivot táblák készítésére.
3.	A pénzügyi elemzés keretei, módszerei. Az Excel 2007 alkalmazása az elemzés eredményeinek ábrázolásában. A hallgató képes lesz eredményeit különbözőképpen ábrázolni az excel segítségével.
4.	Az eszközök elemzése. A pénzügyi elemzésben alkalmazható statisztikai módszerek az Excel 2007-ben. A hallgató képes lesz a pénzügyi kimutatások esetében használatos statisztikai módszerek alkalmazására.
5.	A saját tőke és a kötelezettségek elemzése. Az eszközök elemzése. A hallgató képes lesz az eszközök elemzésére, ok-okozati összefüggések feltárására.
6.	Az eredménykimutatás elemzése. A saját tőke és a kötelezettségek elemzése. A hallgató képes lesz a források elemzésére, ok-okozati összefüggések feltárására.
7.	A mérleg és eredménykimutatás komplex elemzése. Az eredménykimutatás elemzése. A hallgató képes lesz az eredményt meghatározó tényezők elemzésére, ok-okozati összefüggések feltárására.
8.	A mérleg és eredménykimutatás komplex elemzése. Az eredménykimutatás elemzése. A hallgató képes lesz az eredményt meghatározó tényezők elemzésére, ok-okozati összefüggések feltárására.
9.	Vállalati válság, csődelőrejelzés A mérleg és eredménykimutatás komplex elemzése. A hallgató képes lesz a vállalati vagyon komplex elemzésére, ok-okozati összefüggések feltárására.
10.	Vállalati válság, csődelőrejelzés. A mérleg és eredménykimutatás komplex elemzése A hallgató képes lesz a vállalati vagyon komplex elemzésére, ok-okozati összefüggések feltárására.
11.	A pénzügyi teljesítmény mérésének módszerei. Vállalati válság, csődelőrejelzés A hallgató képes lesz alkalmazni a csődelőrejelzési modelleket, felismerni a vállalati válság jeleit.
12.	A pénzügyi teljesítmény mérésének módszerei. Hitelemzés, csődelőrejelzés. A hallgató képes lesz alkalmazni a hitelemzés különböző módszereit.
13.	Intellektuális tőke mérése. A pénzügyi teljesítmény mérése. A hallgató képes lesz alkalmazni a pénzügyi teljesítmény mérésének módszereit.
14.	Intellektuális tőke mérése. Intellektuális tőke mérése. A hallgató képes lesz alkalmazni az intellektuális tőke mérésének különböző módszereit.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vezetői számvitel				Kódja:	GT_MVSN603-17	
	angolul:	Management Accounting						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Fenyves Veronika			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Sütő Dávid			beosztása:	PhD hallgató	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - A tantárgy oktatásának célja olyan ismeretanyag biztosítása és elsajátítása, mely alapot és segítséget nyújt minden vállalkozásnak az eredményességet növelő munkához, hozzájárul a vállalkozások gazdasági és pénzügyi stabilitásának megalapozásához. - Az oktatásban résztvevők legyenek képesek controlling szemléletű divíziókénti hozam- és költségelszámolásra; költség helyi tervezett-tényleges adatok összehasonlítására és a leterheltség vizsgálatára; vertikális üzemek hozam és költségelszámolására, belső felhasználásra kerülő termékek esetében; hozam- és költségelszámolásra munkakalkulációs rendszerben; folyamat kalkuláció készítésére - folyamatköltség elszámolásra; önköltség számításra. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes pénzügyi modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri és érti a vállalkozásfejlesztés alapvető és átfogó fogalmait, elméleteit, jellegzetességeit és összefüggéseit, tudományos problémafelvetéseit								
<i>Képesség:</i>								
A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik.								
<i>Attitűd:</i>								
Nyitott a vállalkozásfejlesztést érintő gazdasági, társadalmi változások iránt, társadalmi és szociális érzékenységgel rendelkezik								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Elemzi és értékeli a vállalkozás működésének tapasztalatait, kezeli annak a felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A hallgatók részére olyan ismeretanyag biztosítása és elsajátítása, mely alapot és segítséget nyújt minden vállalkozásnak az eredményességet növelő munkához, hozzájárul a vállalkozások gazdasági és pénzügyi stabilitásának megalapozásához, képesek legyenek controlling szemléletű divíziókénti hozam- és költségelszámolásra; költség helyi tervezett-tényleges adatok összehasonlítására és a leterheltség vizsgálatára; vertikális üzemek hozam és költségelszámolására, belső felhasználásra kerülő termékek esetében; hozam- és költségelszámolásra munkakalkulációs rendszerben; folyamat kalkuláció készítésére - folyamatköltség elszámolásra; önköltség számításra. A vezetői beszámolási rendszerek megismerésével az irányításban résztvevők döntéseinek megalapozottságát képesek segíteni.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók a vezetői számvittel kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, és olyan esettanulmányokat oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a vezetői számviteli módszerek alkalmazásában.

Értékelés

A hallgatók számonkérése 2 részből tevődik össze:

1. az gyakorlaton megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása 2 alkalommal (25-25 %),
3. szóbeli vizsga a kiadott tételsor alapján (50%).

Kötelező szakirodalom:

Órai tananyag és a Moodle-ra feltett anyagok.

Laáb Ágnes. Döntéstámogató vezetői számvitel Complex Kiadó Kft. Budapest 2011

Robert N. Anthony – Vijay Govindarajan: Menedzserkontroll-rendszerek Pánem Könyvkiadó Kft. Budapest 2013.

ISBN: 9789635455126

Ajánlott szakirodalom:

Kaplan, Robert S. – Atkinson, Anthony A.: Vezetői üzleti gazdaságtan – haladó vezetői számvitel. Panem Könyvkiadó Kft. Budapest 2003.

Wileman A: Költségmenedzsment – a hatékony költséggazdálkodás és – csökkentés stratégiái HVG Kiadó, Budapest 2009

Alasdair Gilchrist (2015): Management Accounting (Projects & Budgets): New Manager Series (English Edition)

Kindle Edition ISBN 978-0470952344

Heti bontott tematika	
1.	A költségmenedzselést támogató (hagyományos) vezetői számvitel A hallgató képes lesz a vezetői számvitel és a pénzügyi számvitel megkülönböztetésére.
2.	A vezetői számvitel hozzájárulása a költséggazdálkodáshoz A hallgató képes lesz a költségek csoportosítására, költségszámításokra
3.	A költségallokáció hagyományos módszerei A hallgató képes lesz az önköltségszámításra.
4.	A költségallokáció hagyományos módszerei A hallgató képes lesz az önköltségszámításra.
5.	Eltéréslemzés, a költségellenőrzés hatásos eszköze A hallgató képes lesz az eltéréselemzés módszerének alkalmazására.
6.	Felelősségelv a vezetői számvitelben A transzferárak szerepe A hallgató képes értelmezni a felelősségi központok szerepét.
7.	A transzferárak szerepe A hallgató képes értelmezni a transzferárak jelentőségét.
8.	Törekvések a vállalati általános költségek ésszerűbb menedzselésére A hallgató képes lesz értelmezni az újabb kalkulációs módszereket.
9.	Törekvések a vállalati általános költségek ésszerűbb menedzselésére A hallgató képes lesz értelmezni az újabb kalkulációs módszereket.
10.	A japán érték alapú módszerek A hallgató képes lesz értelmezni a japán érték alapú módszereket.
11.	A stratégiai menedzselést támogató vezetői számvitel A hallgató képes lesz alkalmazni a stratégiai menedzselést támogató vezetői számviteli módszereket.
12.	Stratégiai információk a vezetői számvitelben A hallgató képes lesz megkülönböztetni a vezetői számvitelt támogató stratégiai információkat.
13.	Stratégiai kompetenciák a vezetői számvitelben A hallgató képes lesz megkülönböztetni, felismerni a stratégiai kompetenciák a vezetői számvitelben.
14.	Környezeti erőforrások és fenntarthatósági célok a vezetői számvitelben A hallgató képes lesz felismerni a környezeti erőforrásokat és fenntarthatósági célokat a vezetői számvitelben

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Az SAP használata a számvitelben és a controllingban I.				Kódja:	GT_MVSN604-17
	angolul:	Using SAP ERP in Financial Accounting and Controlling					
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-
Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	0	Heti	2	gyakorlati jegy	3
Levelező		Féléves		Féléves			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Kárpáti Tibor			beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Nagy Julianna			beosztása:	ügyvivő-szakértő
<p>A kurzus célja alapvető pénzügyi számviteli és controlling gyakorlati ismeretek adása az SAP ERP rendszerre vonatkozóan. A kurzus egy magyar nyelvű, a hazai jogszabályi előírásoknak megfelelően beállított intézményi környezetben teszi lehetővé azoknak az alapvető tevékenységeknek a megismerését, amelyek mindenképpen szükségesek egy intézmény számviteli és controlling tevékenységének támogatásához az SAP rendszer oldaláról. A konkrét SAP tudás mellett gyakorlati számviteli és controlling ismeretre is szert lehet tenni a tárgy hallgatása, teljesítése során.</p>							
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>							
<p><i>Tudás:</i> A tantárgy előadásain, gyakorlatain való részvétel során megszerezhető:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A SAP ERP rendszer számviteli (FI) és controlling (CO) moduljai jellemzőinek, összefüggéseinek ismerete. • A SAP ERP rendszer számviteli (FI) és controlling (CO) moduljaiban a törzsadatok kezelésének ismerete. • A SAP ERP rendszer számviteli (FI) és controlling (CO) moduljaiban történő könyvelések, adatrögzítések végzésének ismerete. 							
<p><i>Képesség:</i> Alapvető ismeretekkel rendelkezik egy adott vállalat, intézmény pénzügyi számviteli és controlling támogatásáért felelős SAP ERP szoftver számviteli (FI) és controlling (CO) moduljainak fontos adatbeviteli funkcióiról, és érti a támogatott intézményi üzleti folyamatok leképezését a rendszerben. Kezeln tudja az SAP ERP számviteli (FI) és controlling (CO) moduljainak mindazon funkcióit, üzleti tranzakcióit, melyek az adatbevitelhez szükségesek.</p>							
<p><i>Attitűd:</i> A képzésben résztvevő hallgatónak az elsajátított ismeretek hatékony hasznosítása érdekében az alábbi attitűdökkel érdemes rendelkeznie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nyitottság a modern informatikai megoldásokra, technikákra, • rendszerelvű gondolkodás. 							
<p><i>Autonómia és felelősség:</i> A témában fellelhető jelentős mennyiségű szakirodalom, online tartalom, esettanulmány miatt a szaktudás elmélyítésében fontos az önálló ismeretszerzés, majd a gyakorlati életben, munkában az alábbi tulajdonságok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • önképzésre való igény és képesség, • problémamegoldó, innovatív gondolkodás, • önálló, felelősségteljes munkavégzés munkaköri feladatai ellátásában. 							
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <ul style="list-style-type: none"> • Számvitel számítógépes támogatása • A SAP ERP története, jellemzői • A SAP ERP számviteli (FI) moduljának használata törzs- és mozgásadat bevitelre • A SAP ERP controlling (CO) moduljának használata törzs- és mozgásadat bevitelre 							

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az oktatás gépteremben, magyar nyelvű és a hazai jogszabályi környezetnek megfelelően beállított SAP gyakorló környezetben történik. A rendszerben előre beállított struktúrák, üzleti folyamatok mentén hajthatók végre a mintapéldák. Az ismereteket szakmai témakörök mentén, az elméleti és a gyakorlati képzést integrálva kapják a hallgatók. Nagy hangsúly helyeződik a gyakorlati SAP szaktudás átadására és a hallgatók önálló SAP rendszer használatára.

Értékelés

A félévközi óra látogatás gyakorlati jeggyel zárul, amely megegyezik a zárthelyi dolgozat eredményével. Az érdemjegy megszerzésének követelményei:

- az órák látogatása,
- aktív részvétel az SAP rendszer használatában.

A hallgatók a félév során egy alkalommal bizonyítják tudásukat.

A vizsga eredményei a következők szerint alakulnak:

0-59,99%	elégtelen
60-69,99%	elégséges
70-79,99%	közepes
80-89,99%	jó
90% -	jeles

Kötelező szakirodalom:

Az órákon elhangzottak és a kivetített anyagok (ppt-k).

Ajánlott szakirodalom:

José A. Hernández - Jim Keogh - Franklin F. Martinez (2007): SAP R/3 Kézikönyv. Panem Kft..

Burns D. (2016): Financial Accounting in SAP. Rheinwerk Publishing, Inc., Boston (MA) 1st edition.

Salmon J. (2018): Controlling with SAP ERP. Rheinwerk Publishing, Inc., 3rd edition.

Heti bontott tematika	
1.	A számvitel számítógépes támogatásával kapcsolatos alapismeretek. TE: ismeri a számviteli tevékenység informatikai rendszerben való végzésének legfontosabb jellemzőit, sajátosságait.
2.	ERP rendszer evolúció, SAP történet, SAP megoldás portfólió és a SAP ERP alapvető moduljainak a bemutatása. Kezelési felület megismerése. TE: az ERP rendszerek és a SAP alkalmazások jellemzőinek bemutatására és a SAP ERP felület kezelésére képes.
3.	SAP számviteli (FI) modul beállításainak, törzsadatainak, mozgásadatainak, és az abban történő munkavégzésnek az áttekintése. TE: ismeri az SAP ERP számviteli (FI) modulja működésének összefüggéseit, és az abban végzendő feladatokat.
4.	Vevői, szállítói és egyéb számviteli törzsadat kezelés. TE: Számviteli törzsadatok rögzítésére, módosítására és zárolására képes.
5.	Vevői számla könyvelése, módosítása és stornóztatása. TE: vevői számlák könyvelésére, módosítására és stornóztatására képes.
6.	Szállítói számla iktatása, könyvelése, módosítása és stornóztatása. TE: szállítói számlák iktatására, könyvelésére, módosítására és stornóztatására képes.
7.	Főkönyvi könyvelés és pénztárkönyvelés ismertetése. TE: főkönyvi könyvelések végzésére és a pénztár könyvelésére képes.
8.	Kimenő és bejövő fizetések kezelése, fizetési program futtatása, fizetés kiegyenlítésével, összepontozás, szétszedés végrehajtása. TE: fizetések végrehajtására és feldolgozására képes.
9.	Ismétlés és gyakorlás. TE: a korábban megszerzett ismeretek önálló alkalmazására képes.
10.	SAP kontrolling (CO) modul beállításainak, törzsadatainak, mozgásadatainak, és az abban történő munkavégzésnek az áttekintése. TE: ismeri az SAP ERP kontrolling (CO) modulja működésének összefüggéseit, és az abban végzendő feladatokat.
11.	Költségnem, költséghely, rendelés és egyéb kontrolling törzsadat kezelés. TE: Kontrolling törzsadatok rögzítésére és módosítására képes.
12.	Költségek elszámolása rendelésekre, rendelések elszámolása, elszámolások stornóztatása, manuális költségelszámolások és egyéb kontrolling könyvelések végzése. TE: rendelések kezelésére, költségelszámolásokra és egyéb kontrolling könyvelések végzésére képes.
13.	Ismétlés és gyakorlás. TE: a korábban megszerzett ismeretek önálló alkalmazására képes.
14.	Gyakorlás és a zárthelyi dolgozat. TE: a megszerzett tudás átadására képes.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Az SAP használata a számvitelben és a controllingban II.				Kódja:	GT_MVSN608-17
		angolul:	Using SAP ERP in Financial Accounting and Controlling II.					
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	0	Heti	2	GYAKORLATI JEGY	3	MAGYAR
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Kárpáti Tibor		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		Nagy Julianna		beosztása:	ügyvivő-szakértő	
<p>A kurzus célja mélyebb pénzügyi számviteli és controlling, valamint alapvető költségvetési számviteli és menedzsment gyakorlati ismeretek adása az SAP ERP rendszerre vonatkozóan. A kurzus egy magyar nyelvű, a hazai jogszabályi előírásoknak megfelelően beállított intézményi környezetben teszi lehetővé azoknak a tevékenységeknek a megismerését, amelyek még szükségesek egy intézmény táján értelmezett számviteli és controlling tevékenységének támogatásához az SAP rendszer oldaláról. A konkrét SAP tudás mellett gyakorlati számviteli, költségvetési és controlling ismeretre is szert lehet tenni a tárgy hallgatása, teljesítése során.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i> A tantárgy előadásain, gyakorlatain való részvétel során megszerezhető:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A SAP ERP rendszer költségvetés menedzsment (PSM) modulja jellemzőinek, összefüggéseinek, valamint a modulban végezhető törzs- és mozgásadat bevitelnek az ismerete. • A SAP ERP rendszer számviteli (FI) moduljában történő munkavégzés mélyebb ismerete. • A SAP ERP rendszer számviteli (FI), controlling (CO) és költségvetés menedzsment (PSM) moduljaiból történő lekérdezések végrehajtásának ismerete. • SAP ERP rendszer számviteli (FI), controlling (CO) és költségvetés-menedzsment (PSM) moduljainak és a MS Excel program integrációjának ismerete. 								
<p><i>Képesség:</i> Mélyreható ismeretekkel rendelkezik egy adott vállalat, intézmény számviteli és controlling támogatásáért felelős SAP ERP szoftver számviteli (FI), controlling (CO) és költségvetés menedzsment (PSM) moduljainak fontos funkcióiról, és érti a támogatott intézményi üzleti folyamatok leképezését a rendszerben. Kezeli tudja az SAP ERP számviteli (FI), controlling (CO) és költségvetés menedzsment (PSM) moduljainak mindazon funkcióit, üzleti tranzakcióit, melyek a riportoláshoz szükségesek. Képes az adatokat a megfelelő formában lekérdezni, és a külső információs igényeket a SAP rendszer segítségével teljesíteni.</p>								
<p><i>Attitűd:</i> A képzésben résztvevő hallgatónak az elsajátított ismeretek hatékony hasznosítása érdekében az alábbi attitűdökkel érdemes rendelkeznie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nyitottság a modern informatikai megoldásokra, technikákra, • rendszerelvű gondolkodás. 								
<p><i>Autonómia és felelősség:</i> A témában fellelhető jelentős mennyiségű szakirodalom, online tartalom, esettanulmány miatt a szaktudás elmélyítésében fontos az önálló ismeretszerzés, majd a gyakorlati életben, munkában az alábbi tulajdonságok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • önképzésre való igény és képesség, • problémamegoldó, innovatív gondolkodás, • önálló, felelősségteljes munkavégzés munkaköri feladatai ellátásában. 								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

- A SAP ERP számviteli (FI) moduljának mélyebb megismerése
- Riportolás a SAP ERP számviteli (FI) moduljából
- Riportolás a SAP ERP kontrolling (CO) moduljából
- A SAP ERP költségvetés menedzsment (PSM) moduljának használata törzs- és mozgásadat bevitelre
- Riportolás a SAP ERP költségvetés menedzsment (PSM) moduljából

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az oktatás gépteremben, magyar nyelvű és a hazai jogszabályi környezetnek megfelelően beállított SAP gyakorló környezetben történik. A rendszerben előre beállított struktúrák, üzleti folyamatok mentén hajthatók végre a mintapéldák. Az ismereteket szakmai témakörök mentén, az elméleti és a gyakorlati képzést integrálva kapják a hallgatók. Nagy hangsúly helyeződik a gyakorlati SAP szaktudás átadására és a hallgatók önálló SAP rendszer használatára.

Értékelés

A félévközi óra látogatás gyakorlati jeggyel zárul, amely megegyezik a zárthelyi dolgozat eredményével. Az érdemjegy megszerzésének követelményei:

- az órák látogatása,
- aktív részvétel az SAP rendszer használatában.

A hallgatók a félév során egy alkalommal bizonyítják tudásukat.

A vizsga eredményei a következők szerint alakulnak:

0-59,99%	elégtelen
60-69,99%	elégséges
70-79,99%	közepes
80-89,99%	jó
90% -	jeles

Kötelező szakirodalom:

Az órákon elhangzottak és a kivetített anyagok (ppt-k).

Ajánlott szakirodalom:

José A. Hernández - Jim Keogh - Franklin F. Martinez (2007): SAP R/3 Kézikönyv. Panem Kft..

Burns D. (2016): Financial Accounting in SAP. Rheinwerk Publishing, Inc., Boston (MA) 1st edition.

Salmon J. (2018): Controlling with SAP ERP. Rheinwerk Publishing, Inc., 3rd edition.

Heti bontott tematika	
1.	SAP ERP alapfogalmak, architektúra, összefüggések és a kezelési felület áttekintése. TE: SAP ERP összefüggéseinek átlátására és a rendszer használatára képes.
2.	Számviteli levelezés végzése (egyenlegközlő, késedelmi kamat közlő, fizetési felszólítás). TE: A rendszerből számviteli levelek kiállítására képes.
3.	Vevői és szállítói előlegek kezelése. TE: előlegek könyvelésére képes.
4.	Riportolás és a beszámoló űrlapok lekérése a számviteli (FI) modulból. TE: számviteli riportok és beszámoló űrlapok lekérésére képes.
5.	NAV adatszolgáltatások teljesítése (ÁFA bevallás, adóhatósági ellenőrzési adatszolgáltatás, on-line számla adatszolgáltatás). TE: NAV adatszolgáltatások teljesítésére képes.
6.	Tárgyi eszközök kezelése (törzs- és mozgásadat létrehozás és módosítás) a SAP eszközgazdálkodás (FI-AA) almoduljában. TE: a tárgyi eszköz gazdálkodással kapcsolatos adatbeviteli feladatok elvégzésére képes a SAP ERP-ben.
7.	Tárgyi eszközök riportolása és periodikus feladatok végzése a SAP eszközgazdálkodás (FI-AA) almoduljában. TE: a tárgyi eszköz gazdálkodással kapcsolatos riportolási és periodikus feladatok elvégzésére képes az SAP-ERP-ben.
8.	Ismétlés és gyakorlás. TE: a korábban megszerzett ismeretek önálló alkalmazására képes.
9.	Törzs- és mozgásadat riportolás a kontrolling (CO) modulból. TE: kontrolling riportok lekérésére képes.
10.	SAP költségvetés menedzsment (PSM) modul beállításainak, törzsadatainak, mozgásadatainak, és az abban történő munkavégzésnek az áttekintése. Kapcsolata a költségvetési számvittel. TE: ismeri a SAP ERP költségvetés menedzsment (PSM) modulja működésének összefüggéseit, az abban végzendő feladatokat és a kapcsolatát a költségvetési számvittel.
11.	Pénzügyi központ, alap, tétel és egyéb költségvetés menedzsment törzsadat kezelés. TE: Költségvetés menedzsment törzsadatok rögzítésére, módosítására és zárolására képes.
12.	Keret és kötelezettségvállalás rögzítés, módosítás, leépítés. Lekérdezések végrehajtása. TE: költségvetési könyvelésre és riportolásra képes.
13.	Ismétlés és gyakorlás. TE: a korábban megszerzett ismeretek önálló alkalmazására képes.
14.	Gyakorlás és a zárthelyi dolgozat. TE: a megszerzett tudás átadására képes.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	A controlling speciális területei				Kódja:	GT_MVSL606-17	
	angolul:	Special areas of controlling						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Heti óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	Kollokvium	5	magyar
Levelező								
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tömöri Gergő			beosztása:	egyetemi adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy								
megismertesse a hallgatókat a controlling speciális területeivel, funkcióival.								
Tanulás eredmények, kompetenciák:								
<i>Tudás:</i>								
A controlling-rendszer vállalaton belüli funkcionális területeinek megismerése.								
<i>Képesség:</i>								
Képessé válik a hallgató a controlling funkcionális területei sajátosságainak elkülönítésére, valamint az alapvető összefüggések értelmezésére.								
<i>Attitűd:</i>								
Ismeretek nyújtása a controlling speciális területeinek gyakorlati megvalósulásairól.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Felelősséggel dönt a kurzus során szerzett ismeretek bővítéséről és fejlesztéséről.								
A kurzus tartalma, témakörei								
A tantárgy oktatásának célja a controlling funkcionális területi sajátosságainak megismerése, ismertek nyújtása a controlling gyakorlati megvalósulásairól.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon, vállalati esettanulmányokon keresztül.								
Értékelés								
A hallgatók számonkérésére a vizsgaidőszakban egy írásbeli kollokviumi vizsga keretében kerül sor, melyben elméleti kérdések és a gyakorlatokon megoldottakhoz hasonló feladatok egyaránt szerepelnek.								
Kötelező olvasmány:								
Anthony, R. N. – Govindarajan, V. [2009]: Menedzsmentkontroll – rendszerek. Panem kiadó, Budapest								
Magyar Controlling Egyesület Oktatói Munkacsoportjának tagjai [2014]: Controlling esettanulmányok. Saldo Kiadó, Budapest								
Maczó K. (szerk.) [2007]: Controlling a gyakorlatban, Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/ch01.html								
Controller Info folyóirat cikkei (www.controllerinfo.hu)								
Az órán kiadott feladatlapok, anyagok.								
Ajánlott szakirodalom:								
Boda György – Szilávik Péter [2005]: Controlling rendszerek tervezése. KJK-KERSZÖV Kiadó, Budapest								
Hanyecz Lajos [2009]: Controlling és üzleti tervezés. Saldo Kiadó								
Sinkovics Alfréd [2007]: Költség és pénzügyi controlling Complex kiadó								
Marketing –controlling RAABE Kiadó, 2005								
Lean –controlling RAABE Kiadó, 2006								

Heti bontott tematika	
Hét	Téma / Képesség
1.	A controlling általános működési elve – A controlling koncepció lényege
	<i>TE*: A hallgató ismeri az alapfogalmakat, a kontroll, vezetés és rendszerek definícióját.</i>
2.	Értékesítési controlling – Előrejelzési modellek alkalmazása
	<i>TE: A hallgató képes előrejelzési modellek alkalmazására az értékesítési controlling területén.</i>
3.	Marketingcontrolling – A játékelmélet alkalmazása optimális marketingstratégiák kialakításában
	<i>TE: A hallgató képes a játékelmélet alkalmazására a marketingcontrolling területén.</i>
4.	Termeléscontrolling – Többszörös szűk keresztmetszet probléma megoldása erőforrásoptimalizálással
	<i>TE: A hallgató képes problémákat megoldani a termeléscontrolling területén.</i>
5.	Beszerezési és logisztikai controlling – Szállítási költségoptimalizálás LP modell keretében
	<i>TE: A hallgató képes problémákat megoldani a logisztikai controlling területén.</i>
6.	Multinacionális és divizionális szervezetek controllingja – Transzferárazás és nyereségadó optimalizálás nemlineáris programozással
	<i>TE: A hallgató képes problémákat megoldani a divizionális szervezetek controlling területén.</i>
7.	Nonprofit és szolgáltató (IT) szervezetek controllingja – DEA elemzés Excel makró programozásával
	<i>TE: A hallgató képes problémákat megoldani a szolgáltatói controlling területeken.</i>
8.	Humán controlling – Munkaerőhatékonyság és -tervezés bérhatás elemzése érzékenységvizsgálattal
	<i>TE: A hallgató képes problémákat megoldani a humán controlling területén.</i>
9.	Projektcontrolling – Gantt diagram és a CPM alkalmazása, a terveköltségektől való eltérés elemzése
	<i>TE: A hallgató képes problémákat megoldani a projektcontrolling területén.</i>
10.	Banki controlling – Likviditásszükséglet tervezése, eredményfelosztás és CAMELS elemzés
	<i>TE: A hallgató képes problémákat megoldani a banki controlling területén.</i>
11.	Beruházási és K+F controlling – Monte Carlo szimuláció egy termékinnováció pénzügyi megtérülésére
	<i>TE: A hallgató képes problémákat megoldani a beruházási controlling területén.</i>
12.	Ökocontrolling – Ökológiai környezetterhelés vállalati csökkentésének pénzügyi hatáselemzése
	<i>TE: A hallgató képes problémákat megoldani az ökocontrolling területén.</i>
13.	Válságmegelőző controlling – Csődelőrejelzési modellek alkalmazása
	<i>TE: A hallgató képes problémákat megoldani a válságmegelőző controlling területén.</i>
14.	Összefoglalás
	<i>TE: Alapos ismeretekkel rendelkezik a controlling rendszer vállalaton belüli funkcionális területeiről.</i>

*TE: Tanulási Eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Pénzügyi controlling				Kódja:	GT_MVSN600-17	
	angolul:	Financial controlling						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	1	Heti	2	gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tarnóczy Tibor			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Tömöri Gergő			beosztása:	predoktor	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - megismerjék a pénzügyi controlling feladatát, alapvető kérdéseit; - megismerjék a pénzügyi controlling különböző területeinek gyakorlati feladatait; - megismerjék és elsajátítsák azokat a módszereket, eljárásokat, amelyek a pénzügyi controllingban használhatók; - képessé váljanak a pénzügyi controllinggal kapcsolatos feladatok elvégzésére. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket. - Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit. - Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre. - Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat. - Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek. - Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele. 								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a pénzügyi controlling feladatát, alapvető kérdéseit, valamint a pénzügyi controlling különböző területeinek gyakorlati feladatait, és megismerje és elsajátítse azokat a módszereket, eljárásokat, amelyek a pénzügyi controllingban használhatók. Mindezek figyelembevételével a hallgató váljon képessé a pénzügyi controllinggal kapcsolatos feladatok elvégzésére.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók a pénzügyi controllinggal kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, és olyan esettanulmányokat oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a pénzügyi controllinghoz kapcsolódó feladatok megoldásához, valamint a szükséges döntések előkészítéséhez.

Értékelés

A hallgatók számonkérése 3 részből tevődik össze:

1. az elméleti tananyagból megírt Moodle teszt (25%),
2. a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása MS Excelben (40%),
3. kiadott esettanulmány megoldása és bemutatása 2 fő által (35%).

Kötelező szakirodalom:

Maczó, K. - Horváth, E-né: Controlling a gyakorlatban. Verlag Dashöfer Szakkönyvkiadó Kft. és T. Bt., 2007. <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/adatok.html>
Pucsek, J.: Pénzügyi és számviteli controlling. 2013. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_e7_penzugyi_es_szamviteli_controlling_scorm/borito_KoOFVIuT0LWwki2X.html
Sinkovics Alfréd: Költség- és pénzügyi controlling. CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalom-szolgáltató Kft. Budapest, 2012.

Ajánlott szakirodalom:

Atrill, P.: Financial management for decision makers. Pearson Education Limited. 2009.
Bragg, Steven M.: The Essential Controller: an introduction to what every financial manager must know. John Wiley & Sons, Inc. 2012.
ACCA – Papert F9: Financial Management. Study text. 2015. June 2014, BPP Learning Media Ltd

Heti bontott tematika	
Hét	Téma / Képesség
1.	A controlling és a pénzügyi menedzsment alapvető kérdései. A pénzügyi controlling feladata. A controllinghoz és a pénzügyi controllinghoz kapcsolódó cikkek, esettanulmányok megbeszélése
	A hallgató képes lesz a controlling és a pénzügyi controlling funkciójának jobb értelmezésére.
2.	Alapvető pénzügyi problémákhoz kapcsolódó esettanulmányok/feladatok megoldása MS Excelben.
	A hallgató képes lesz az MS Excel alapvető, a pénz időértékéhez kapcsolódó függvényeinek használatára.
3.	A pénzügyi controlling környezete. Makrogazdasági mutatókkal történő számítások Excelben és az eredmények értékelése.
	A hallgató képes lesz megfelelően értelmezni az alapvető makroökonómiai mutatókat.
4.	Alapvető pénzügyi problémákhoz kapcsolódó esettanulmányok/feladatok megoldása MS Excelben.
	A hallgató képes lesz az MS Excel alapvető, a pénz időértékéhez kapcsolódó függvényeinek használatára.
5.	A forgótőke menedzselése és finanszírozása. Rövid távú befektetések pénzügyi kontrollja. A forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó esettanulmányok megoldása.
	A hallgató képes lesz a forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó döntés-előkészítési feladatok megoldására, illetve a hozzákapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
6.	A forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó esettanulmányok megoldása.
	A hallgató képes lesz a forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó döntés-előkészítési feladatok megoldására, illetve a hozzákapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
7.	A nettó forgótőke kontrollja. A rövid távú kötelezettségek pénzügyi kontrollja. A nettó forgótőke és a rövid távú kötelezettségek menedzseléséhez kapcsolódó esettanulmányok megoldása.
	A hallgató képes lesz a forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó döntés-előkészítési feladatok megoldására, illetve a hozzákapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
8.	A forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó komplex esettanulmány megoldása.
	A hallgató képes lesz a forgó-tőke menedzselésére, a forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó döntés-előkészítési feladatok megoldására, illetve a hozzákapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
9.	A hosszú távú finanszírozás kontrollja. A hosszú távú finanszírozáshoz kapcsolódó esettanulmányok/feladatok feldolgozása/megoldása.
	A hallgató képes lesz hosszú távú pénzügyi döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
10.	A hosszú távú finanszírozáshoz kapcsolódó esettanulmányok/feladatok feldolgozása/megoldása.
	A hallgató képes lesz hosszú távú pénzügyi döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
11.	A befektetések és finanszírozásuk pénzügyi kontrollja. Befektetésekkel kapcsolatos esettanulmányok/feladatok megoldása.

	A hallgató képes lesz befektetési döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
12.	Befektetésekkel kapcsolatos esettanulmányok/feladatok megoldása.
	A hallgató képes lesz befektetési döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
13.	A részvényesi vagyon pénzügyi controllja. A részvényesi/tulajdonosi vagyonnal kapcsolatos számítások végzése és esettanulmányok feldolgozása.
	A hallgató képes lesz a részvényesi/tulajdonosi vagyonnal kapcsolatos döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
14.	A részvényesi/tulajdonosi vagyonnal kapcsolatos számítások végzése és esettanulmányok feldolgozása.
	A hallgató képes lesz a részvényesi/tulajdonosi vagyonnal kapcsolatos döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Teljesítménymérés és vállalatértékelés				Kódja:	GT_MVSN602-17	
	angolul:	Performance measurement and corporate valuation						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tarnóczy Tibor			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Tömöri Gergő			beosztása:	predoktor	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - megismerjék a teljesítménymérés és a teljesítménymenedzsment alapvető kérdéseit; - megismerjék a teljesítménymérés különböző területeinek gyakorlatát; - megismerjék a vállalatértékelés elméleti és gyakorlati kérdéseit; - képessé váljanak a vállalatértékeléssel kapcsolatos feladatok elvégzésére. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket. - Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit. - Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre. - Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat. - Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek. - Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele. 								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a teljesítménymérés és a teljesítménymenedzsment alapvető kérdéseit, megismerje a teljesítménymérés különböző területeinek gyakorlatát, megismerje a vállalatértékelés elméleti és gyakorlati kérdéseit, képessé váljon a vállalatértékeléssel kapcsolatos feladatok elvégzésére.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók a teljesítményméréssel és a vállalat-értékeléssel kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, és olyan esettanulmányokat oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a teljesítményméréshez és a vállalatértékeléshez kapcsolódó feladatok megoldásához, valamint a szükséges döntések előkészítéséhez.

Értékelés

A hallgatók számonkérése 3 részből tevődik össze:

4. a gyakorlatokon az elméleti anyagból megírt Moodle teszt (15%),
5. a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása MS Excelben (45%),
6. szóbeli vizsga (40%).

Kötelező szakirodalom:

Atkinson, A.A. - . Kaplan, R.S.: Vezetői üzleti gazdaságtan - Haladó vezetői számvitel. Panem Kft., Budapest, 2003.
Damodaran, A.: A befektetések értékelése. Panem Kft., Budapest, 2006.

Ajánlott szakirodalom:

ACCA – Paper F5: Performance Management. Seventh edition June 2014. BPP Learning Media Ltd
ACCA – Paper P5: Advanced Performance Management. Seventh edition June 2014. BPP Learning Media Ltd
Armstrong, M.: Performance management: key strategies and practical guidelines. Kogan Page Limited, 2006.
Demartini, C.: Performance Management Systems. Design, Diagnosis and Use. Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2014.
Neely, A. – Adams, C. – Kennerly, M.: Teljesítményprizma. Az üzleti siker mérése és menedzselése. Alinea Kiadó, 2004.
Rawley, T.: The valuation handbook: valuation techniques from today's top practitioners. Rawley Thomas, Benton E. Gup., Wiley finance, 2010.
Shapiro, E.F. – Mackmin, D. - Sams, G.: Modern methods of valuation. Routledge and EG Books, 2013.
Stapenhurst, T.:The Benchmarking Book: A How-to-Guide to Best Practice for Managers and Practitioners. Elsevier Ltd., 2009.
Taticchi, P. (ed.):Business Performance Measurement and Management. New Contexts, Themes and Challenges. Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2010.
Viebig, J. – Poddig, T. – Varmaz, A. (ed.): Equity Valuation. Models from Leading Investment Banks. John Wiley & Sons Ltd, 2008.

Heti bontott tematika	
Hét	Téma / Képesség
1.	A vállalati teljesítmény fogalma, a teljesítménymenedzsment feladata, szerepe, folyamata A költség- és fedezetszámítással kapcsolatos feladatok megoldása.
	A hallgató képes lesz a fedezettel kapcsolatos fogalmak jobb értelmezésére.
2.	A kulcs teljesítmény-mutatók (KPI's) szerepe a teljesítménymérésben A vállalati elemzéssel összefüggő esettanulmány megoldása, a kapott eredmény értelmezése.
	A hallgató képes lesz a a kulcs teljesítmény-mutatók kiválasztására és a mutatók közötti összefüggések jobb megértésére.
3.	A vállalati teljesítménymérési rendszerek – Balanced Score Card, Skandia Navigator A BSC-vel kapcsolatos esettanulmány feldolgozása.
	A hallgató képes lesz a Balanced Score Card alkalmazására.
4.	A vállalati teljesítménymérési rendszerek – Teljesítményprizma A Skandia Navigator működésének a bemutatása.
	A hallgató képes lesz a Skandia Navigator alkalmazására.
5.	Vállalati teljesítmények összehasonlítása – Benchmarking Benchmarkinghoz kapcsolódó feladat megoldása.
	A hallgató képes lesz benchmarking elemzés elvégzésére.
6.	A DEA és az SFA alkalmazásának lehetőségei a teljesítménymérésben A DEA-val és az SFA-val kapcsolatos feladat megoldásának bemutatása az R statisztikai rendszerben, az eredmények értelmezése.
	A hallgató képes lesz a DEA és az SFA eredményeinek értelmezésére.
7.	A teljesítménymenedzsment értékelése és fejlesztése A teljesítmény-menedzsmenthez kapcsolódó esettanulmány megoldása.
	A hallgató képes lesz teljesítmény-menedzsment rendszerek fejlesztésére.
8.	A vállalatértékelés alapvető kérdései Az eszközök értékeléséhez kapcsolódó feladatok megoldása.
	A hallgató képes lesz egyszerűbb eszközértékelési feladatok megoldására.
9.	Eredményalapú vállalatértékelés I. Eredményalapú vállalatértékelési esettanulmány megoldása.
	A hallgató képes lesz az eredményalapú vállalatértékelés végrehajtására.
10.	Eredményalapú vállalatértékelés II. Eredményalapú vállalatértékelési esettanulmány megoldása.
	A hallgató képes lesz az eredményalapú vállalatértékelés végrehajtására.
11.	Piaci alapú vállalatértékelés Piaci alapú vállalatértékelési esettanulmány feldolgozása.
	A hallgató képes lesz piaci alapú vállalatértékelés végrehajtására.
12.	Eszközalapú vállalatértékelés Eszközalapú vállalatértékelés bemutatása.
	A hallgató képes lesz eszközalapú vállalatértékelés végrehajtására.
13.	Reálopciók alkalmazása a vállalatértékelésben Reálopción alapuló vállalatértékelés bemutatása.
	A hallgató képes lesz reálopción alapuló vállalatértékelés végrehajtására.
14.	A Monte Carlo szimuláció alkalmazása a vállalatértékelésben A Monte Carlo szimuláció vállalatértékelésben történő alkalmazásának bemutatása.

	A hallgató képes lesz Monte Carlo szimuláció alkalmazásával meghatározott vállalatértékelés értelmezésére.
--	--

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Controlling esettanulmányok					Kódja:	GT_MVSN605-17	
		angolul:	Controlling case studies							
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet								
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:			
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali	x	Heti	0	Heti	3	Heti	0	gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező										
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Kiss Anita				beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:						beosztása		
A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat vállalati esetekkel, problémamegoldással a vállalati controlling rendszerén belül.										
Tanulás eredmények, kompetenciák: <i>Tudás:</i> A controlling-rendszer vállalaton belüli döntési helyzeteinek a megismerése. <i>Képesség:</i> Képessé válik a hallgató a controlling esettanulmányok segítségével a vállalaton belüli problémák megoldására, valamint az alapvető összefüggések értelmezésére. <i>Attitűd:</i> Ismeretek nyújtása a controlling gyakorlati megvalósulásairól. <i>Autonómia és felelősség:</i> Felelősséggel dönt a kurzus során szerzett ismeretek bővítéséről és fejlesztéséről.										
A kurzus tartalma, témakörei A tantárgy oktatásának célja a controlling vállalaton belüli sajátosságainak megismerése gyakorlatorientált módon, esettanulmányok segítségével.										
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon, vállalati esettanulmányokon keresztül.										
Értékelés A megszerzett ismeretek számonkérése prezentációk formájában történik a szemináriumokon. A tárgy gyakorlati jegy megszerzésével zárul.										
Kötelező olvasmány: Magyar Controlling Egyesület Oktatói Munkacsoportjának tagjai [2014]: Controlling esettanulmányok. Saldo Kiadó, Budapest Controller Info folyóirat cikkei (www.controllerinfo.hu) Az órán kiadott feladatlapok, anyagok. Ajánlott szakirodalom: Anthony, R. N. – Govindarajan, V. [2009]: Menedzsmentkontroll – rendszerek. Panem kiadó, Budapest										

Heti bontott tematika	
1. hét	Bevezetés – alapvető kérdések TE: Ismeri az alapfogalmakat, a kontroll, vezetés és rendszerek definícióját.
2. hét	A menedzsmentkontroll-rendszerek sajátosságaihoz kapcsolódó esettanulmány TE: Ismeri a menedzsmentkontroll, feladatkontroll és stratégiaalkotás tevékenységek tartalmát.
3. hét	A stratégiai alternatívák közötti választás az esettanulmány segítségével TE: Ismeri a vállalati szintű stratégia és üzleti egység szintű stratégia fajtáit.
4. hét	Szervezeti magatartás, a controlling helye a szervezetben témájához kapcsolódó esettanulmány TE: Ismeri a célkongruencia fogalmát. A controller funkcióit és kapcsolatát a szervezettel.
5. hét	Felelősségi egységek: árbevételközpontok megvalósulása a gyakorlatban TE: Ismeri a felelősségi egységek típusait, részletesen az árbevételközpont főbb jellemzőit.
6. hét	Költségközpontok illusztrálása esettanulmányok segítségével TE: Ismeri a standard és diszkrecionális költségközpont alapvető tulajdonságait.
7. hét	Eredményközpontok témájához kapcsolódó esettanulmányok TE: Ismeri az eredményközpontok előnyeit, hátrányait, a divíziók jövedelmezőségének mérésére használható eszközöket.
8. hét	Alaptevékenységbe fektetett eszközök mérése döntési helyzethez kapcsolódó esettanulmányok TE: Ismeri az alaptevékenységbe fektetett eszközök típusait, fajtáit.
9. hét	Alaptevékenységbe fektetett eszközök menedzsmentkontrollja témakör illusztrálása esettanulmányokon keresztül TE: Ismeri az EVA, ROI közötti különbséget, a vezetői teljesítménymérés kapcsán dönteni tud a mutatók alkalmazásáról.
10. hét	Stratégiai tervezéshez kapcsolódó esettanulmány TE: Ismeri a stratégiai tervezés menetét, a programok tartalmát, felépítését.
11. hét	Kerettervezéshez kapcsolódó esettanulmány TE: Ismeri a keretterv tartalmi elemeit, a működési, a beruházási, a terméreg, az eredményterv és a cash flow terv készítésének folyamatát.
12. hét	Pénzügyi teljesítményről szóló beszámolók elemzésének gyakorlati feldolgozása az esettanulmányok segítségével TE: Ismeri az eltérés elemzés módszereit, az árbevétel-, költségeltérések meghatározását.
13. hét	Belső elszámolóárak rendszere közötti választás problematikájának megoldása az esettanulmányok segítségével TE: Ismeri az elszámolóárak képzésének módszereit, céljait, elveit. A leggyakrabban használt eljárásokat alkalmazni is tudja.
14. hét	Összefoglalás TE: Alapos gyakorlati ismeretekkel rendelkezik a menedzsmentkontroll-rendszerekről, a tervezés, az erőforrás elosztás, a felelősségi központok szervezése, az elszámoló árak rendszere és az eltéréselemzés területeiről.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Döntéstámogatás a controllingban				Kódja:	GT_MVSN607-17	
	angolul:	Decision making in controlling						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Fenyves Veronika			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Tömöri Gergő			beosztása:	PhD hallgató	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - A hallgatók megismerjék a vállalkozások pénzügyi tervezésének módszertanát, a pénzügyi tervezés végrehajtását. - A hallgatók megismerkedjenek a pénzügyi tervezés különböző szintjeinek gyakorlati kérdéseivel. a tervezési munka menetével. - A hallgatók megismerkedjenek, felhasználói szinten tudják alkalmazni a Microsoft Office 2007 Excel programját 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<p><i>Tudás:</i> Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet pénzügyi tervezési szabályait, szakmai és etikai normáit</p> <p><i>Képesség:</i> A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.</p> <p><i>Attitűd:</i> Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A hallgatók megismertetése a vállalkozások pénzügyi tervezésének módszertanával, a pénzügyi tervezés különböző szintjeinek gyakorlati kérdéseivel. a tervezési munka menetével. A hallgatók ismereteket szerezzenek a vezetői döntések előkészítésének feladatival kapcsolatban, elsajátítsanak különböző döntés előkészítési módszert. A hallgatók megismerkedjenek, felhasználói szinten tudjanak pénzügyi tervezést végezni a Microsoft Office 2007 Excel programjában.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>Az előadások keretében a hallgatók a döntés, a tervezés és a pénzügyi tervezéssel kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a pénzügyi tervezésben.</p>								
Értékelés								
<p>A hallgatók számonkérése 3 részből tevődik össze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. az elméleti tananyagból megírt 2 Moodle teszt (20-20%), 2. a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása MS Excelben (60%), 								

Kötelező szakirodalom:

Órai tananyag és a Moodle-ra feltett anyagok.

Hanyecz L.: Modern vezetői controlling Saldo Kiadó ISBN 978963638 379 4

Maczó, K. - Horváth, E-né: Controlling a gyakorlatban. Verlag Dashöfer Szakkönyvkiadó Kft. és T. Bt., 2007.

<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/adatok.html>

Robert N. Anthony - Vijay Govindarajan: Menedzsmentkontroll-rendszerek Panem Kft. ISBN 9789635455126 2013.

A Controller és a Controller Info c. folyóiratok témához kapcsolódó cikkei

Ajánlott szakirodalom:

Atrill, P.: Financial management for decision makers. Pearson Education Limited. 2009.

Bragg, Steven M.: The Essential Controller: an introduction to what every financial manager must know. John Wiley & Sons, Inc. 2012.

Sinkovics Alfréd Vállalati pénzügyi tervezés Wolters Kluwer Kft. 2012.

Heti bontott tematika	
15.	A controlling szerepe a szervezetek életében. A controlling folyamat elemei. A hallgató képes a controlling tevékenységet elhelyezni a szervezetek struktúrájában, áttekinteni a controlling folyamat elemeit.
16.	A döntés fogalma, a döntés csoportosítása, a döntési folyamat, a döntési folyamat szakaszai, döntéshozatal, a gazdasági döntések, pénzügyi döntések A hallgató képes átlátni a döntési folyamat szakaszait, megismeri a döntéshozatal, gazdasági döntés fogalmát.
17.	Gazdasági modellezés, döntési modellek A hallgató képes rendszerezni a különböző döntési modelleket
18.	A tervezés, a tervezési rendszer modellezése, a tervezési rendszer elemei, A hallgató képes felismerni, átlátni a tervezési rendszer elemeit
19.	A tervezési rendszer struktúrája, a tervek struktúrája A hallgató képes megkülönböztetni a különböző terveket.
20.	A stratégiai tervezés, stratégiai controlling A hallgató képes alkalmazni a stratégiai tervezési módszereket
21.	A taktikai tervezés A hallgató képes alkalmazni a taktikai tervezési módszereket
22.	Az operatív tervezés, operatív controlling A hallgató képes alkalmazni az operatív tervezési módszereket
23.	A cash-flow kimutatás, a cash-flow kimutatás fajtái, kapcsolódási pontjai az egyes beszámolórészekkel A hallgató képes elkészíteni és értelmezni egy cash-flow kimutatást
24.	A cash-flow kimutatás, a cash-flow kimutatás fajtái, kapcsolódási pontjai az egyes beszámolórészekkel A hallgató képes elkészíteni és értelmezni egy cash-flow kimutatást.
25.	Költségvetés készítés, kerettervezés szerepe, előnyei, hátrányai, tipizálása A hallgató képes átlátni egy szervezet éves költségvetését.
26.	A mesterköltségvetés készítése (értékesítési terv, termelési terv, közvetlen anyagterv, közvetlen bérterv) A hallgató képes elkészíteni egy szervezet egyes részterveit (értékesítési terv, termelési terv, közvetlen anyagterv, közvetlen bérterv)
27.	A mesterköltségvetés készítése (üzemi általános költségterv, késztermékterv, értékesítési és adminisztrációs terv, készpénzterv) A hallgató képes elkészíteni egy szervezet egyes részterveit (üzemi általános költségterv, késztermékterv, értékesítési és adminisztrációs terv, készpénzterv)
28.	A mesterköltségvetés készítése (eredménykimutatás terv, mérlegterv, cash-flow terv) A hallgató képes elkészíteni egy szervezet eredménykimutatás tervét, mérlegtervét és cash-flow tervét.

*TE tanulási eredmények